

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตร
ต้นหยงมัส จำกัด จังหวัดนราธิวาส

นางสุวรรณ เพ็ชรลีขาว

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**An Analysis of Operation and Financial Position of Tanyongmas
Agricultural Cooperative Limited, Narathiwat Province**

Mrs. Suwan Phetseekhao

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives
School of Agricultural Extension and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2009

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์

การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด จังหวัดนครราชสีมา

ผู้ศึกษา นางสาววรรณ เพ็ชรสีขาว **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง **ปีการศึกษา** 2552

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด 2) วิเคราะห์ฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด

วิธีดำเนินการศึกษา ได้ทำการศึกษาจากตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย งบกำไรขาดทุนและหมายเหตุประกอบงบการเงิน และงบดุลของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ตั้งแต่ปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548-2552 รวม 5 ปี โดยมีตัวแปรตาม คือผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงิน โดยมีการใช้การวิเคราะห์โดยวิธีย่อยส่วนตามแนวดิ่งและการวิเคราะห์แนวโน้ม เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณเป็นหลัก

ผลการศึกษาค้นคว้าอิสระ พบว่า 1) การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ในทุกธุรกิจของสหกรณ์ที่ดำเนินงานระหว่างปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548 – 2552 รวม 5 ปี มีผลการดำเนินงานขาดทุนติดต่อกัน 4 ปี ตั้งแต่ปี 2548 – 2551 เนื่องจากสหกรณ์มีต้นทุนขาย/บริการ ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูง และสหกรณ์ดำเนินงานมีผลกำไรสุทธิเฉพาะปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 จำนวน 84,190.09 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.77 ของยอดขาย/บริการ และสหกรณ์มีแนวโน้มกำไรเพิ่มขึ้นจากปี 2548 ร้อยละ 13.08 ในปี 2552 ซึ่งกำไรในปีดังกล่าวอาจมีผลสืบเนื่องมาจากสหกรณ์ได้รับเงินชดเชยจากรัฐบาล เนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผลกำไรดังกล่าวยังมีปริมาณน้อยไม่เพียงพอต่อการชดเชยการขาดทุนในปีก่อนๆ 2) การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน สินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์ลดลง แต่สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น กลับเพิ่มขึ้น และมีหนี้สินหมุนเวียนสูงกว่าสินทรัพย์หมุนเวียน ในเดียวกันสหกรณ์มีหนี้สินหมุนเวียนลดลง แต่หนี้สินไม่หมุนเวียนเพิ่มขึ้นในปริมาณมากและทุนของสหกรณ์ลดลง โดยมีส่วนขาดแห่งทุนต่อเนื่องมาตั้งแต่ปีบัญชี 2548-2552 ซึ่งในปีบัญชี 2552 มีส่วนขาดแห่งทุนสูงถึง 2,025,599.48 บาท และมียอดขาดทุนสะสม 3,267,208.06 บาท ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ต้องเลิกกิจการได้หากไม่เร่งฟื้นฟูฐานะกิจการ

คำสำคัญ ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน สหกรณ์การเกษตร จังหวัดนครราชสีมา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง จากศาสตราจารย์
โอภาวดี เข้มทอง อาจารย์ที่ปรึกษารายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ และรองศาสตราจารย์เสาวภา
มิตถาวรกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ตลอดจนคณาจารย์แขนงวิชาสหกรณ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำปรึกษา
ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งท่านได้เสียสละเวลาให้กับผู้ศึกษามาโดยตลอด รวมทั้ง
ให้คำแนะนำวิธีการที่ถูกต้อง ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงและเพิ่มเติม
ข้อมูลซึ่งเป็นสาระสำคัญ โดยเฉพาะความโอบอ้อมอารีย์ และความห่วงใยของท่านในฐานะอาจารย์
ที่มีต่อลูกศิษย์ ตั้งแต่ผู้ศึกษาได้เข้ามาศึกษาในสถาบันและแขนงวิชาสหกรณ์แห่งนี้ ตั้งแต่วันแรก
จนถึงปัจจุบัน จึงขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ นายคำ รอดอนันต์ บิดา และนางสว่าง รอดอนันต์ มารดา ที่ได้
เลี้ยงดูอบรม สั่งสอน และให้โอกาสในการศึกษามาตั้งแต่เล็กจนโต

ขอขอบพระคุณ ท่านสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา (นายเสน่ห์ สถาพันธ์) ที่ได้ให้คำชี้แนะ
ตลอดจนให้โอกาสและให้การสนับสนุนแก่ผู้ศึกษาได้เข้าศึกษาในสถาบันแห่งนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการดำเนินการ ฝ่ายจัดการ และสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
ต้นหยงมัส จำกัด ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ รวมทั้ง
ให้ข้อเสนอแนะในหลายๆ ด้าน

ขอขอบคุณนายอริคม เพ็ชรสีขาว สามี และนายมงคล เพ็ชรสีขาว บุตรชายของผู้ศึกษา
ซึ่งคอยให้ความช่วยเหลือในด้านการจัดทำเอกสารและรายงานต่างๆ พร้อมทั้งคอยให้กำลังใจอย่างดี
ยิ่งเสมอมา

ผู้ศึกษาขออภัยข้อบกพร่อง หรือข้อผิดพลาดใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า
อิสระฉบับนี้ทุกประการแต่เพียงผู้เดียว

สุวรรณ เพ็ชรสีขาว

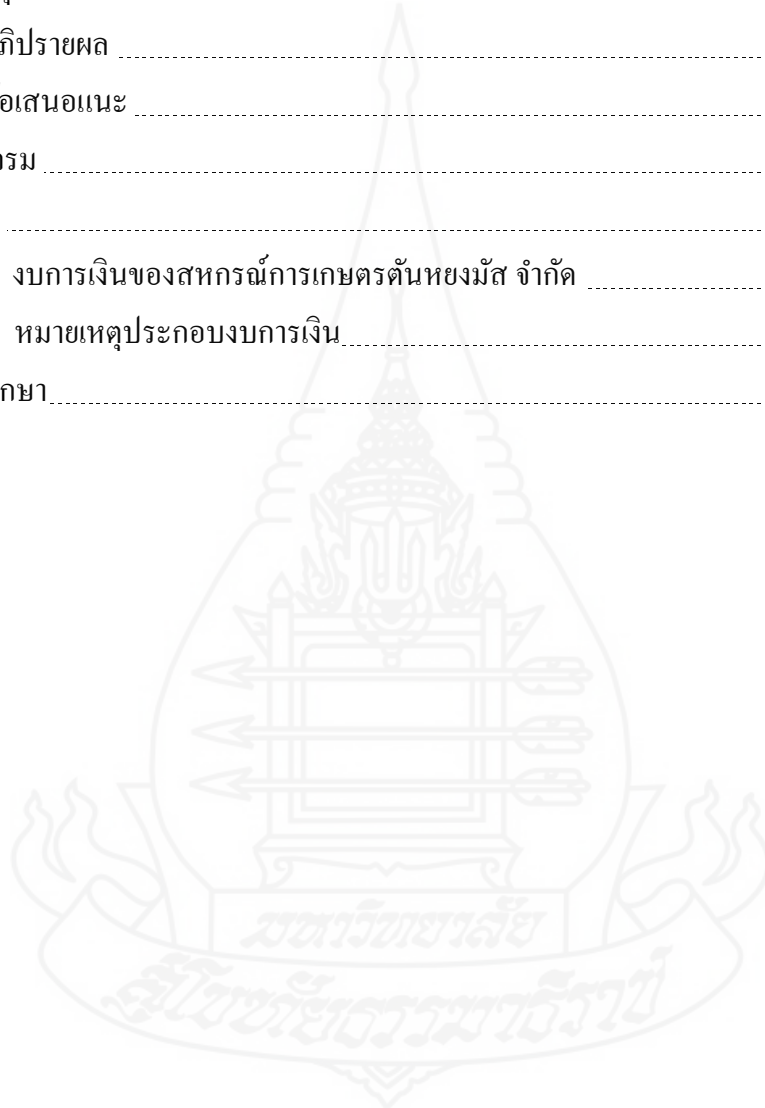
เมษายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
ประเด็นปัญหาการศึกษา	3
กรอบแนวคิดการศึกษา	3
ขอบเขตการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
บริบทสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด จังหวัดนครราชสีมา	6
แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ห้งบการเงิน	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	37
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
บทที่ 4 ผลการศึกษา	39
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด	39
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน	46

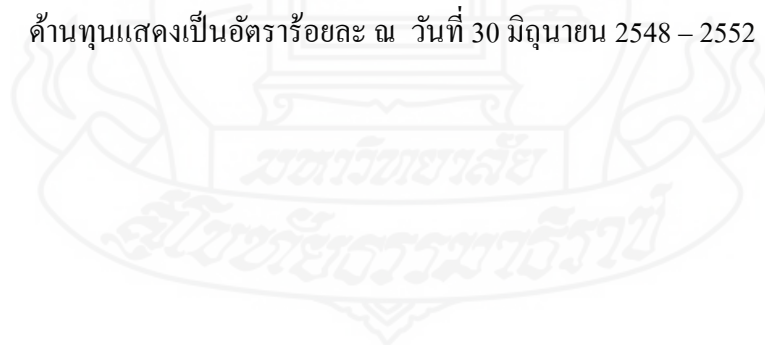
สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
สรุปผลการศึกษา	74
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	81
ก งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมีส์ จำกัด	82
ข หมายเหตุประกอบงบการเงิน	87
ประวัติผู้ศึกษา	104

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ผลการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2552.....	11
ตารางที่ 2.2 เกณฑ์การจัดขนาดสหกรณ์ / กลุ่มเกษตรกร.....	31
ตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานโดยวิธีย่อส่วนตามแนวดิ่ง.....	40
ตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานโดยวิธีวิเคราะห์.....	43
ตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน โดยวิธีย่อส่วนตามแนวดิ่ง.....	47
ตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์ห้บคูลรวมตามแนวดิ่งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้าน หนี้สิน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548-2552	53
ตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์ห้บคูลรวมตามแนวดิ่งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านทุน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548-2552	58
ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์แนวโน้มฐานะทางการเงินสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านสินทรัพย์แสดงเป็นอัตราร้อยละ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548-2552.....	62
ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์แนวโน้มฐานะทางการเงินสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านหนี้สินแสดงเป็นอัตราร้อยละ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548- 2552.....	66
ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์แนวโน้มฐานะทางการเงินสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านทุนแสดงเป็นอัตราร้อยละ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 – 2552	70

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	4
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด	9
ภาพที่ 2.2 กลุ่มผู้ใช้ผลการวิเคราะห์งบการเงินและประโยชน์ที่ได้รับ.....	15
ภาพที่ 2.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์งบการเงิน	26
ภาพที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนตามแนวดิ่งสหกรณ์การเกษตร ต้นหยงมัส จำกัด (ขาย/บริการ ต้นทุนขาย/บริการ รายได้เฉพาะธุรกิจ รายได้อื่นๆ) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548- 2552	41
ภาพที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนตามแนวดิ่งสหกรณ์การเกษตร ต้นหยงมัส จำกัด (ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน และ กำไร(ขาดทุน)สุทธิ) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548- 2552	42
ภาพที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์แนวมั่งงกำไรขาดทุนสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านขาย/บริการ ต้นทุนขาย/บริการ รายได้เฉพาะธุรกิจ และรายได้อื่นๆ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552	45
ภาพที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์แนวมั่งงกำไรขาดทุนสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน และกำไรสุทธิ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552	46
ภาพที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์งบดุลรวมตามแนวดิ่งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านสินทรัพย์หมุนเวียน (เงินสดระยะสั้น-สุทธิ ลูกหนี้ระยะสั้น-สุทธิ) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552 และเงินฝากธนาคาร เงินฝากชุมนุมสหกรณ์ เงินให้กู้ยืม.....	50
ภาพที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์งบดุลรวมตามแนวดิ่งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านสินทรัพย์หมุนเวียน(ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ-สุทธิ สินค้าคงเหลือ วัสดุคงเหลือ) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 – 2552	51
ภาพที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์งบดุลรวมตามแนวดิ่งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (เงินลงทุนระยะยาว เงินให้กู้ยืมระยะยาว ลูกหนี้ระยะยาวสุทธิ) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552	51

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ห้บคูลรวมตามแนวตั้งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์-สุทธิ สิทธิการใช้ประโยชน์ ที่ดิน สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548- 2552	52
ภาพที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ห้บคูลรวมตามแนวตั้งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านหนี้สินหมุนเวียน(เงินกู้ยืมระยะสั้น เจ้าหนี้การค้า เงินรับฝาก) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548- 2552	55
ภาพที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ห้บคูลรวมตามแนวตั้งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านหนี้สินหมุนเวียน(ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ เงินชดเชยลูกหนี้ เหตุการณ์ความไม่สงบฯ รอจ่ายคืน หนี้สินหมุนเวียนอื่น) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548- 2552	56
ภาพที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ห้บคูลรวมตามแนวตั้งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านนี้สินไม่หมุนเวียน(เงินอุดหนุนก่อสร้างศูนย์คัดแยกผลไม้ เงินอุดหนุนพัฒนา ด้านการผลิต หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548- 2552	57
ภาพที่ 4.12 แสดงผลการวิเคราะห์ห้บคูลรวมตามแนวตั้งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านทุน(ทุนเรือนหุ้น ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ กำไร(ขาดทุน)สุทธิ กำไร(ขาดทุน)สะสม) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548- 2552	61
ภาพที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์แนวโน้มฐานะทางการเงินสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านทรัพย์สิน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552	65
ภาพที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์แนวโน้มฐานะทางการเงินสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านหนี้สิน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 – 2552	69
ภาพที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์แนวโน้มฐานะทางการเงินการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตร ต้นหยงมัส จำกัด ด้านทุน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552	73

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประชาชนคนไทยรู้จักคุ้นเคยกับคำว่า “สหกรณ์” มากกว่า 90 ปี นับแต่มีการจัดตั้งสหกรณ์หาทุนขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย ที่จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2459 ชื่อ “สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้” และตลอดเก้าทศวรรษที่ผ่านมาขบวนการสหกรณ์มีการเติบโตจนมีพลังมวลชน ถึง 8 ล้านคน กระจายอยู่ทั่วประเทศไทยในสหกรณ์ประเภทต่างๆ รวม 7 ประเภท จำนวน 7,779 สหกรณ์ โดยแยกเป็นประเภทสหกรณ์การเกษตร จำนวน 4,356 สหกรณ์ สหกรณ์ประมง จำนวน 103 สหกรณ์ สหกรณ์นิคม จำนวน 96 สหกรณ์ สหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 1,451 สหกรณ์ สหกรณ์ร้านค้า จำนวน 286 สหกรณ์ สหกรณ์บริการ จำนวน 1,005 สหกรณ์ และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน จำนวน 429 สหกรณ์ โดยระบบสหกรณ์สามารถช่วยแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก และบุคลากรในสหกรณ์ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการดำเนินการ สมาชิก และพนักงานสหกรณ์จะคุ้นเคยกับคำว่าอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ โดยถึงแม้จะมีบางคนที่ไม่เข้าใจอย่างลึกซึ้งแท้จริงก็ตาม แต่ก็ช่วยกัน ปลุกฝังเพื่อสร้างอุดมการณ์สหกรณ์ให้ขึ้นมาได้ไม่ยากด้วยปทัศสถานของสังคมไทย

จังหวัดนครราชสีมา มีสหกรณ์ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ณ วันที่ 31 มกราคม พ.ศ.2553 จำนวน 89 สหกรณ์ โดยแยกเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตร จำนวน 62 สหกรณ์ สหกรณ์นอกภาคเกษตร จำนวน 27 สหกรณ์ ซึ่งในส่วนของสหกรณ์นอกภาคเกษตรพบว่าไม่มีปัญหาด้านการบริหารจัดการ แต่ในส่วนของสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดนครราชสีมาจะมีปัญหาด้านการบริหารจัดการอยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากสหกรณ์ดำเนินธุรกิจอย่างหลากหลาย ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจการรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจแปรรูป โดยบุคลากรของสหกรณ์ทั้งคณะกรรมการดำเนินการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ยังขาดความรู้ความสามารถและขาดประสบการณ์ในการบริหารจัดการ ส่งผลให้สหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดนครราชสีมายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ประกอบกับการเกิดสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยิ่งส่งผลให้สมาชิกบางคนไม่สามารถประกอบอาชีพทำกินในพื้นที่การเกษตรของตนได้ จึงส่งผลกระทบต่อภาระหนี้ต่อสหกรณ์การเกษตรในที่สุด อย่างไรก็ตามแม้

ภาครัฐจะมีนโยบายเพื่อเยียวยาจากเหตุการณ์ความไม่สงบโดยการส่งเสริมการเกษตร แต่ก็ยังเป็นเพียงการเยียวยาชั่วคราวเท่านั้น ซึ่งไม่ได้ส่งผลให้สหกรณ์ภาคการเกษตรประสบความสำเร็จอย่างถาวรแต่อย่างใด

สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด เป็นสหกรณ์ที่เกิดจากการรวมตัวกันของสหกรณ์ประเภทหาทุน จำนวน 11 สหกรณ์ และได้จดทะเบียนสหกรณ์เป็นสหกรณ์เดียวกัน ในประเภทสหกรณ์การชนกิจ ชนิดไม่จำกัด ใช้ชื่อว่า “สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส” เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2515 เลขทะเบียนที่ 416/11807 โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ ณ ที่ทำการของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีสมาชิก จำนวน 186 คน ทุนเรือนหุ้น จำนวน 60,200 บาท เงินสำรอง จำนวน 126,447.69 บาท และหนี้สิน จำนวน 855,920.60 บาท ต่อมานายทะเบียนสหกรณ์ได้รับจดทะเบียนเปลี่ยนชนิดของสหกรณ์ จากชนิดไม่จำกัด เป็นชนิดจำกัด เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ.2515 เลขทะเบียนข้อบังคับที่ กสก 14/2515 และนายทะเบียนสหกรณ์ได้รับรองประเภทของสหกรณ์ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ.2516) จากสหกรณ์ประเภทการชนกิจ เป็นประเภทการเกษตร และสหกรณ์ได้มีการจัดจ้างฝ่ายจัดการสหกรณ์ (เจ้าหน้าที่สหกรณ์) จำนวน 2 คน ประกอบด้วย ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่บัญชี

ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด อยู่ในรูปการดำเนินธุรกิจแบบเอนกประสงค์ โดยธุรกิจที่สำคัญของสหกรณ์ คือ ธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่การให้เงินกู้แก่สมาชิก เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพทางการเกษตรและเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร ธุรกิจรวมซื้อ ได้แก่ การจัดหาเครื่องอุปโภคมาให้แก่สมาชิก เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เครื่องจักรกลการเกษตร เป็นต้น ธุรกิจรวมขาย ได้แก่ การรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรของสมาชิกเพื่อจำหน่าย เช่น ลองกอง เงาะ และธุรกิจรับฝากเงินจากสมาชิกในประเภทเงินรับฝากออมทรัพย์

จากผลการควบสหกรณ์หาทุนเข้าด้วยกันแล้วจดทะเบียนเป็นสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด พบว่า สหกรณ์ไม่ได้เกิดจากการรวมตัวกันตามความต้องการของสมาชิกอย่างแท้จริง แต่เกิดขึ้น ตามนโยบายของรัฐบาลในสมัยนั้น และผลจากการควบสหกรณ์ดังกล่าวก็มิได้ทำให้สหกรณ์มีความมั่นคง โดยจะเห็นได้ว่ามีสมาชิกเพียง จำนวน 186 คน มีทุนเรือนหุ้น จำนวน 60,200 บาท มีเงินสำรอง จำนวน 126,447.69 บาท เท่านั้น แต่ในขณะเดียวกันสหกรณ์มีหนี้สินสูงถึง 855,920.60 บาท ซึ่งนับแต่ได้มีการควบเข้าเป็นสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 สหกรณ์ได้กู้เงินจากธนาคารเพื่อเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) มาเป็นทุนในการให้สมาชิกกู้ยืมไปเป็นทุนประกอบอาชีพทางการเกษตร

ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2552 สหกรณ์มีสมาชิก จำนวน 786 คน มีทุนเรือนหุ้น จำนวน 116,066 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท เป็นเงิน 1,160,660 บาท มีทุนสะสมตามข้อบังคับและระเบียบอื่นๆ จำนวน 82,948.58 บาท มีสินทรัพย์ จำนวน 14,479,388.12 บาท และมีหนี้สิน จำนวน 16,504,987.60 บาท โดยมีผลการดำเนินงานขาดทุนสะสม จำนวน (2,025,599.48) บาท

จากการที่สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ดำเนินธุรกิจประสบปัญหาการขาดทุน ต่อเนื่องมาหลายปี โดยถึงแม้ว่าในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 สหกรณ์จะมีผลการดำเนินงานที่มีกำไรก็ตาม แต่ยังไม่สามารถนำไปชดเชยการขาดทุนในปีที่ผ่านมาได้ ดังนั้น จึงทำให้ผู้ศึกษา สนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด โดยการวิเคราะห์โดยวิธีย่อส่วนตามแนวคิด การวิเคราะห์แนวโน้ม และการวิเคราะห์ อัตราส่วนทางการเงิน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของ สหกรณ์ให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด
- 2.2 เพื่อวิเคราะห์ฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด

3. ประเด็นปัญหาการศึกษา

- 3.1 เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ใช้ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานและฐานะทางการเงิน ไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3.2 เพื่อใช้เป็นข้อมูลทางการเงินในการปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด

4. กรอบแนวคิดการศึกษา

กรอบแนวคิดการศึกษาในเรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของ สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด กำหนดตัวแปรออกเป็น 2 ประเภท คือ

4.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

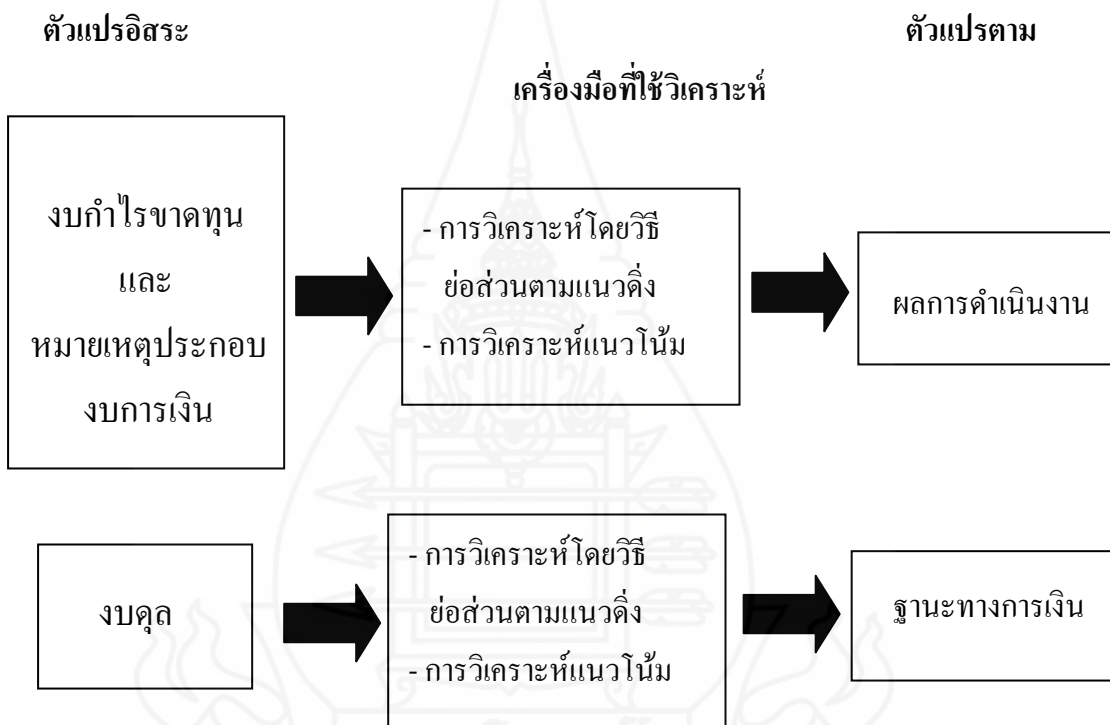
4.1.1 งบกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

4.1.2 งบดุลของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด

4.2 ตัวแปรตาม

4.2.1 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด

4.2.2 ฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

5. ขอบเขตการศึกษา

5.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด จังหวัดนครราชสีมา

5.2 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ตั้งแต่ เดือนมกราคม ถึง เดือนเมษายน 2552

5.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ประกอบด้วย การวิเคราะห์การดำเนินงานและการวิเคราะห์ฐานะการเงินของ สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด เลขที่ 715/2 ถนน สุขาภิบาล 6 ตำบลต้นหยงมัส อำเภอร่องแงะ จังหวัดนครราชสีมา

6.2 ปีการเงิน หมายถึง ปีการเงิน ของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด หน้าที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ผู้ศึกษาทราบผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของสหกรณ์ โดยผู้ศึกษาสามารถนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการแนะนำส่งเสริมการดำเนินงาน ของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ให้มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพได้

7.2 ผู้บริหารและฝ่ายจัดการของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด สามารถนำข้อมูลจากการศึกษาวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง แก้ไขปัญหา และวางแผนการดำเนินงานของสหกรณ์

7.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา สามารถนำข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการแนะนำ ส่งเสริมสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดนครราชสีมา

7.4 กรมส่งเสริมสหกรณ์ สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมสหกรณ์การเกษตรอื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของ สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมและดำเนินการ ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เป็นแนวคิดทฤษฎี สามารถแบ่งได้เป็น 3 หมวด คือ

1. บริบทสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด จังหวัดนครราชสีมา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบการเงิน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บริบทสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด จังหวัดนครราชสีมา

สหกรณ์ในจังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันมีสหกรณ์ทั้งสิ้น 6 ประเภท รวม 89 สหกรณ์ แยกตามประเภทได้ดังนี้คือ 1) สหกรณ์การเกษตร จำนวน 60 สหกรณ์ 2) สหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 9 สหกรณ์ 3) สหกรณ์นิคม จำนวน 2 สหกรณ์ 4) สหกรณ์ร้านค้า จำนวน 2 สหกรณ์ 5) สหกรณ์บริการ จำนวน 15 สหกรณ์ และ 6) สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน จำนวน 1 สหกรณ์ โดยจัดตั้งอยู่ในอำเภอต่าง ๆ รวม 13 อำเภอ และสำหรับสหกรณ์การเกษตรที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษา คือ สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ตั้งอยู่ที่อำเภอระแงะ จังหวัดนครราชสีมา

1.1 สภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด

1.1.1 ประวัติ

ได้มีการจัดตั้งสหกรณ์ในอำเภอระแงะขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2494 เป็นสหกรณ์ประเภทหาทุนได้รับการจดทะเบียนครั้งแรก จำนวน 4 สหกรณ์ มีสมาชิกแรกตั้ง จำนวน 61 คน ต่อมาในปี พ.ศ. 2495 ได้มีการจัดตั้งสหกรณ์เพิ่มขึ้นอีก จำนวน 7 สหกรณ์ รวมเป็น 11 สหกรณ์ ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 คณะผู้แทนของสหกรณ์หาทุน จำนวน 11 สหกรณ์ ได้ประชุมกันเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2515 มีมติเป็นเอกฉันท์ขอจดทะเบียนการควบสหกรณ์เข้าเป็นสหกรณ์เดียวในประเภทสหกรณ์การชนกิจ ชนิดไม่จำกัด ชื่อว่า “สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส”

ในขณะควบเข้ากันมีสมาชิก จำนวน 186 คน มีทุนเรือนหุ้น จำนวน 60,200 บาท เงินสำรอง จำนวน 126,447.69 บาท และมีหนี้สิน จำนวน 855,920.60 บาท ได้รับการจดทะเบียน เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2515 เลขทะเบียนที่ 416/11807 โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ ณ ที่ทำการสำนักงานสหกรณ์จังหวัด นครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ต่อมานายทะเบียนสหกรณ์ได้รับจดทะเบียนเปลี่ยนชนิดของ สหกรณ์ จากชนิดไม่จำกัดเป็นชนิดจำกัด เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ.2515 เลขทะเบียนข้อบังคับ ที่ กสท 14/2515 และนายทะเบียนสหกรณ์ได้รับรองประเภทของสหกรณ์ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ.2516) จากสหกรณ์ประเภทการชนกิจ เป็นประเภทการเกษตร เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ.2516 ต่อมา ในปี พ.ศ. 2519 สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ได้ย้ายสำนักงานมาอยู่ร่วมกับสำนักงานสหกรณ์ อำเภอระแงะ เลขที่ 183/1 ถ.สุขาภิบาล 2 อ.ระแงะ และปี พ.ศ.2522 ได้ย้ายมาอยู่ร่วมกับสำนักงาน สหกรณ์อำเภอระแงะ เลขที่ 1209/1-2 ถ.สุขาภิบาล 9 อ.ระแงะ และปี พ.ศ.2524 ได้ย้ายสำนักงานมาอยู่ ร่วมกับสำนักงานสหกรณ์อำเภอระแงะ เลขที่ 715/2 ถ.สุขาภิบาล 6 อ.ระแงะ จ.นครราชสีมา และได้ย้าย สำนักงานมาอยู่ที่ เลขที่ 140 ถ.ระแงะมรรคา ต.ต้นหยงมัส อ.ระแงะ จ.นครราชสีมา 96130 โทรศัพท์ 073-671615 โทรสาร 0-7367-1780 จนถึงปัจจุบัน ห้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด มี 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลเฉลิม ตำบลมะรือโบตก ตำบลบองอ ตำบลบาโงสะโต และตำบลกาลิสา

1.1.2 วัตถุประสงค์

สหกรณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมแก่ บรรดาสมาชิก โดยวิธีการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ รวมทั้งในข้อ ต่อไปนี้

- 1) ส่งเสริมและเผยแพร่อาชีพการเกษตร หัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน หรือการประกอบอาชีพอย่างอื่นในหมู่สมาชิกและครอบครัวสมาชิก รวมทั้งส่งเสริมความรู้ในการผลิต ทางอุตสาหกรรม เพื่อให้สมาชิกมีอาชีพและมีรายได้ที่มั่นคง
- 2) ติดตั้งเครื่องสูบน้ำ หรือปิดกั้นทำนบเหมืองฝาย จัดระบบการส่งน้ำ ระบายน้ำ และอำนวยความสะดวกใช้น้ำเพื่อประโยชน์แก่เกษตรกร
- 3) การจัดหาวัสดุการเกษตรหรือเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่ สมาชิก
- 4) รวบรวมผลผลิตการเกษตรและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกมาจัดการขายหรือแปรรูปออกขาย โดยซื้อหรือรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกก่อนผู้อื่น
- 5) จัดให้มีนิคมหรือโรงเรียนการเกษตรเพื่อเก็บรักษาผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์

6) จัดให้มียานพาหนะขนส่งเครื่องมือ เครื่องจักรกล หรือปศุสัตว์ เกี่ยวกับการผลิตทางการเกษตรสำหรับให้บริการแก่สมาชิก

7) จัดให้มีโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปผลผลิต หรือเพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด

8) จัดให้มีเงินกู้หรือสินเชื่อแก่สมาชิก เพื่อการประกอบอาชีพหรือการใช้จ่ายที่จำเป็น

9) จัดหาทุนเพื่อกิจการตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

10) รับฝากเงินจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น

11) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืม

12) ซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น

13) ซื้อหุ้นของธนาคารซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์

14) ซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าแก่กิจการของสหกรณ์

15) ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงิน

16) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามกฎหมายและตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

17) ให้สวัสดิการและสงเคราะห์สมาชิกตามสมควร

18) ส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสมาชิก กลุ่มสตรีสหกรณ์ กลุ่มเยาวชนสหกรณ์ กลุ่มผู้ใช้น้ำรวมกันผลิต กลุ่มรวมกันซื้อ กลุ่มรวมกันขาย และกลุ่มออมทรัพย์ ฯลฯ

19) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา พละนันทนัย และทางจิตใจให้เป็นครอบครัวที่สุขสมบูรณ์ เพื่อรวมกันเป็นสังคมที่สันติสุข

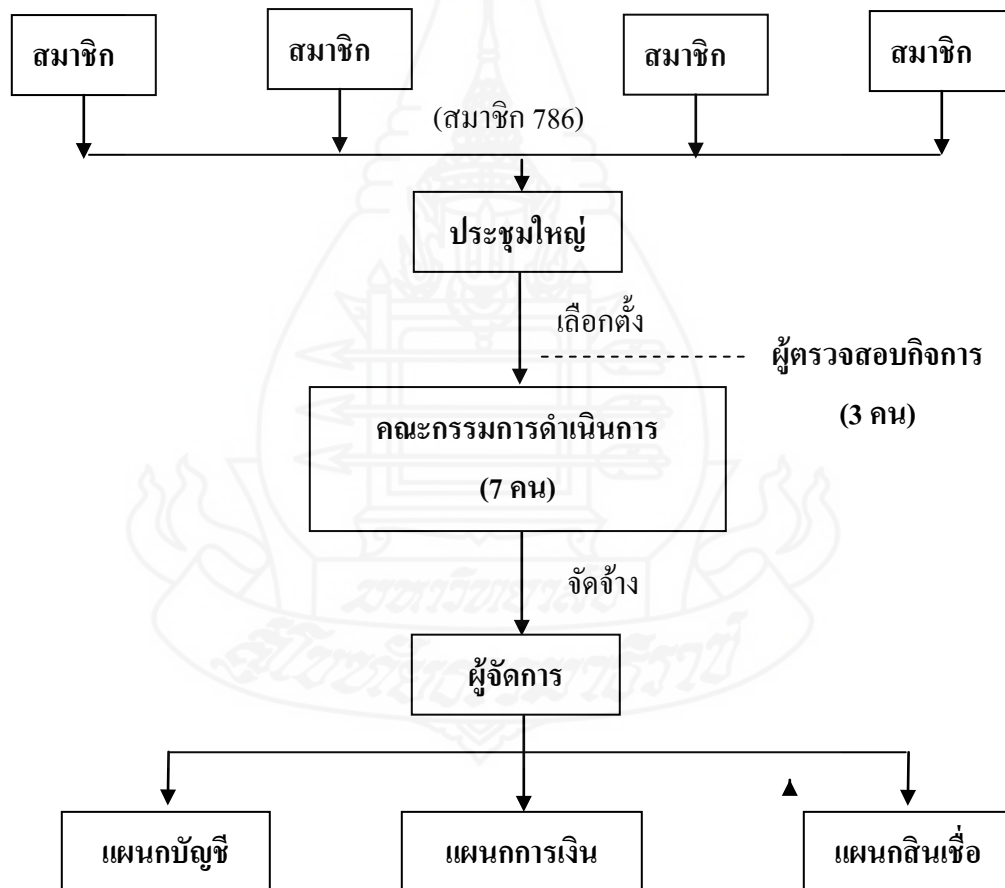
20) ร่วมมือกับทางราชการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมชุมสหกรณ์ และสหกรณ์อื่น เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์

21) กระทำการต่างๆ ตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น รวมถึง ซื้อ ถิ่นกรรมสิทธิ์ หรือทรัพย์สินครอบครองกู้ยืม เช่า หรือให้เช่า เช่าซื้อ หรือ ให้เช่าซื้อ โอนหรือรับโอน สิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ ขายหรือจำหน่าย จำนอง หรือรับจำนำ ด้วยวิธีอื่นใด ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของสมาชิก

- 22) ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก
- 23) ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศหรือบุคคลอื่นใด
- 24) ดำเนินกิจกรรมอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

1.2 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์

โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2552 มีดังนี้

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด

1.3 การดำเนินธุรกิจ

สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด จัดว่าเป็นสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ มีทุนดำเนินงาน จำนวน 10,524,897.95 บาท ประกอบด้วย ทุนของสหกรณ์ จำนวน 1,243,608.58 บาท เงินกู้ยืม จำนวน 8,909,478.50 บาท เงินรับฝาก จำนวน 371,810.87 บาท โดยธุรกิจของสหกรณ์แบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ประกอบด้วย

1.3.1 ธุรกิจสินเชื่อ

1) การให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิก โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

(1) เงินกู้ระยะสั้น สหกรณ์จะให้สมาชิกกู้ยืมภายในระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกนำไปประกอบอาชีพ เช่น ซื้อปุ๋ย ซื้อยาปราบศัตรูพืช ซื้ออาหารสัตว์ ค่าจ้างแรงงาน ค่าจ้างไถนา ซื้อเมล็ดพันธุ์พืช ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

(2) เงินกู้ระยะปานกลาง สหกรณ์จะให้กู้ภายในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี โดยแบ่งการส่งชำระคืนออกเป็นงวด ๆ ละ 6 เดือน หรือ 1 ปี ตามความเหมาะสม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกนำไปลงทุนในการเกษตร ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงซ่อมแซมต่อเติมบ้านพักอาศัย ซื้อสัตว์พาหนะ การชำระหนี้สินเดิม ชื่อที่ดิน ชื่อเครื่องจักรกลการเกษตร ค่าใช้จ่ายปรับปรุงที่ดิน การลงทุนเพื่อประกอบอาชีพ ค่าใช้จ่ายในการทำสวน เป็นต้น

ผลการดำเนินธุรกิจให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิก ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 สหกรณ์จ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกเพิ่มระหว่างปี ทั้งเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะปานกลาง จำนวน 900,000 บาท รับชำระต้นเงินกู้คืน จำนวน 804,320 บาท มีลูกหนี้คงเหลือ ณ วันสิ้นปี 30 มิถุนายน 2552 จำนวน 8,418,218.04 บาท มีรายได้จากดอกเบี้ยรับและค่าปรับ จำนวน 410,610 บาท และมีผลกำไรจากการดำเนินธุรกิจ จำนวน 446,845.74 บาท ซึ่งนับว่าเป็นธุรกิจหลักที่ทำกำไรให้แก่สหกรณ์มากที่สุด

1.3.2 การรับฝากเงิน

ระหว่างปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 สหกรณ์รับฝากเงินจากสมาชิก จำนวน 2,585.80 บาท เงินรับฝากจากสหกรณ์อื่นและบุคคลภายนอก จำนวน 404,954.73 บาท ณ วันสิ้นปี มีเงินรับฝากคงเหลือ จำนวน 371,810 บาท โดยเป็นเงินรับฝากจากสมาชิก จำนวน 161,875.89 บาท สหกรณ์อื่น จำนวน 1,758.29 บาท และบุคคลภายนอก จำนวน 208,176.69 บาท

1.3.3 ธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

ผลการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 สหกรณ์มียอดการจำหน่ายสินค้าทั้งสิ้น จำนวน 408,060 บาท โดยแยกเป็นขายปุ๋ย จำนวน 241,167 บาท ขาย

ข้าวสาร จำนวน 88,450 บาท ขายเคมีการเกษตร จำนวน 2,290 บาท สหกรณ์มีกำไรจากการดำเนินธุรกิจ
การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 27,223.30 บาท

1.3.4 ธุรกิจการรวบรวมผลผลิต

สหกรณ์ดำเนินธุรกิจการรวบรวมผลผลิตการเกษตรจากสมาชิกและบุคคล
ภายนอก โดยผลผลิตการเกษตรที่สำคัญได้แก่ เงาะ ลองกอง มังคุด

ผลการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิต ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 สหกรณ์
รวบรวมเฉพาะลองกอง จำนวน 80,000 บาท โดยลดลงจากปีก่อน จำนวน 3,958,656.50 บาท ผลการ
ดำเนินงานสหกรณ์ขาดทุนจากธุรกิจรวบรวม 43,896.50 บาท

สรุปผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ในปีบัญชี 30
มิถุนายน 2552 สหกรณ์มีสินทรัพย์รวม จำนวน 14,479,388.12 บาท มีหนี้สินรวม จำนวน 16,504,987.60
บาท มีทุนดำเนินงานที่เป็นส่วนขาดแห่งทุน จำนวน (2,025,599.68) บาท มีกำไรจากการดำเนินงาน
จำนวน 84,190.09บาท และขาดทุนสะสม จำนวน (3,269,208.06) บาท ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ฯ
ปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 รายละเอียดตามตารางที่ 2.1 ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ผลการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ปีบัญชี วันที่ 30 มิถุนายน 2552

รายการ	ปริมาณ
สมาชิก	786 คน
สินทรัพย์	14,479,388.12 บาท
หนี้สิน	16,504,987.60 บาท
ทุน	(2,025,599.68) บาท
ทุนเรือนหุ้น	1,160,660.00 บาท
สินค้ำคงเหลือ	40,735.96 บาท
รายได้	1,508,211.86 บาท
ค่าใช้จ่าย	1,496,021.77 บาท
เงินสำรอง	0.00
ทุนสะสมตามข้อบังคับ	82,948.58 บาท
กำไร(ขาดทุน) สุทธิ	84,190.09 บาท
ขาดทุนสะสม	(3,269,208.06) บาท

จากบริบทสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษาสามารถสรุปได้ว่า สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ยังไม่สามารถดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยมีผลการดำเนินงานขาดทุนสะสมอย่างต่อเนื่อง ณ ปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 สหกรณ์ขาดทุนสะสม จำนวน (3,269,208.06) บาท สหกรณ์ยังมีสมาชิกมาก โดยมีเพียง 786 คน สมาชิกมีการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์น้อย ไม่ว่าจะเป็นการรับฝากเงินซึ่งมีเพียง 2,585.80 บาท จัดหาสินค้ามาจำหน่ายเพียง 408,060 บาท รวบรวมผลผลิต จำนวน 80,000 บาท แต่สหกรณ์กลับมีลูกหนี้เงินกู้ค้างชำระถึง 8,418,218.04 บาท ซึ่งจากผลการดำเนินงานของสหกรณ์ดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำไปเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเพื่อใช้ประกอบการศึกษาในครั้งนี้

2. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบการเงิน

ปัญญา หิรัญรัมย์ และส่งเสริม หอมกลิ่น (2548 : 2-7) ได้อธิบายเกี่ยวกับงบการเงินว่างบการเงิน คือ รายงานผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของกิจการ ซึ่งรายงานดังกล่าวรายงานในงบดุล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม งบกระแสเงินสด งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบประกอบหรือ หมายเหตุประกอบงบการเงินหรือคำอธิบายอื่น ซึ่งระบุไว้ว่า เป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินในรอบระยะเวลาหนึ่ง โดยทั่วไปจะเป็นรอบระยะเวลา 12 เดือน หรือ 1 ปี

การวิเคราะห์งบการเงิน จะทำการวิเคราะห์โดยการนำตัวเลขจากรายงานต่าง ๆ ในงบการเงิน ที่จัดทำขึ้นมาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ไว้แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์พร้อมทั้งข้อคิดต่างๆ ต่อฝ่ายบริหารหรือผู้ต้องการใช้ผลการวิเคราะห์นั้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจ การวางแผน หรือการควบคุมการดำเนินงาน

เพชร ชุมทรัพย์ (2538 : 199) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินว่า เป็นเครื่องมือที่ใช้ประโยชน์ในการประเมินฐานะทางการเงิน ประสิทธิภาพและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ ข้อมูลดิบที่ปรากฏในงบการเงิน โดยตรงมักย่อมมีความหมายนัก แต่เมื่อมีการเปรียบเทียบระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียนทำให้ได้ความหมายที่ลึกซึ้งขึ้น คือแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้ระยะสั้น ทำให้ได้ความหมายแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นอย่างคร่าว ๆ ด้วย ในการวิเคราะห์งบการเงินโดยใช้อัตราส่วน ผู้วิเคราะห์จะต้องทราบในจุดมุ่งหมายของผู้จัดการทางการเงินหรือผู้วิเคราะห์ว่าต้องการอะไร จากการวิเคราะห์โดยข้อเท็จจริง

แล้วการวิเคราะห์จะต้องอาศัยอัตราส่วนอื่นที่เหมาะสมเข้าเสริมเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงที่แฝงอยู่ในอัตราส่วนนั้นได้ตามต้องการ การเลือกใช้อัตราส่วนที่เหมาะสมจะช่วยตอบคำถามสำคัญได้ชัดเจนขึ้น

2.1 องค์ประกอบของงบการเงิน

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2548 : 4) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของงบการเงิน ซึ่งใช้เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการ ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ดังนั้น ผู้วิเคราะห์งบการเงิน จึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงบการเงินตามสมควร ดังนี้

2.1.1 งบดุล (Balance Sheet) เป็นงบที่ทำขึ้นเพื่อแสดงฐานะทางการเงินของกิจการ ณ วันที่ระบุในงบดุล ปกติเป็นวันสิ้นงวดบัญชี เพื่อแสดงรายงานทางการเงินของกิจการว่ามีสินทรัพย์หนี้สิน และส่วนของเจ้าของเท่าใด ฐานะการเงินนี้เป็นผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มดำเนินกิจการและสิ้นสุดลงในวันทำงบดุลนั้น

2.1.2 งบกำไรขาดทุน (Income Statement) เป็นการนำเสนอข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาหนึ่งที่ผ่านมา กล่าวคือเป็นรายงานที่แสดงผลดำเนินงานประจำงวดบัญชีหนึ่งตามที่ระบุไว้ นั่น งบกำไรขาดทุนจะแสดงให้เห็นเกี่ยวกับยอดรายได้สำหรับงวดนั้นของกิจการมีจำนวนเท่าใด ประเภทใดบ้าง รวมทั้งค่าใช้จ่ายประจำงวดนั้น นอกจากนี้ยังแสดงผลตอบแทนที่ทำในงวดนั้นด้วยว่า มีกำไรหรือขาดทุนเท่าใด

2.1.3 หมายเหตุประกอบงบการเงิน (Note to Financial Statement) เป็นส่วนที่อธิบายรายละเอียดของรายการต่าง ๆ ในงบดุล งบกำไรขาดทุนซึ่ง จะช่วยให้การวิเคราะห์ละเอียดยิ่งขึ้น

2.2 ความหมายของการวิเคราะห์งบการเงิน

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2548 : 2) ได้อธิบาย การวิเคราะห์งบการเงิน หมายถึง กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริง (Information process) เกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการใดกิจการหนึ่งอย่างมีระบบในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง ๆ โดยนำเอาเครื่องมือหรือเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการวิเคราะห์ และหาความสัมพันธ์ระหว่างรายการต่าง ๆ จากงบการเงินของกิจการนั้นพร้อมทั้งนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการตัดสินใจต่อไป

การหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการจากงบการเงินนั้นมีข้อของง่าย ทั้งนี้เพราะงบการเงินที่นักบัญชีจัดทำขึ้นมานั้น เป็นข้อมูลที่แสดงในรูปของจำนวนเงินเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นผู้ทำหน้าที่วิเคราะห์จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานด้านบัญชี งบการเงินเป็นเพียงบสรูปซึ่งไม่สามารถบรรจุเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับฐานะการเงินของกิจการได้อย่างครบถ้วน

นักวิเคราะห์ทางการเงินจึงจำเป็นจะต้องหาข้อมูลจากแหล่งอื่นนอกเหนือจากงบการเงิน มาประกอบ เพื่อให้ทราบปัญหาและข้อเท็จจริงได้ถูกต้องยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การมองปัญหาและการแก้ไขปัญหาทางการเงินทำได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2.3 จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์งบการเงิน

การวิเคราะห์งบการเงินนับเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์การดำเนินงานของกิจการ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อแปลงข้อมูลของงบการเงินให้เป็นข่าวสาร (Information) ที่เป็นประโยชน์ ดังนี้

(1) ใช้เป็นเครื่องมือกลั่นกรองเบื้องต้น ถึงความสำเร็จหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดจากการบริหารงาน

(2) ใช้เป็นเครื่องมือพยากรณ์ฐานะการเงินในอนาคตและผลที่จะเกิดขึ้น

(3) เพื่อวินิจฉัยปัญหาการบริหารงาน การดำเนินงานและปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น

(4) ใช้เป็นเครื่องมือประเมินการบริหารงานของฝ่ายบริหาร

การวิเคราะห์งบการเงินจะช่วยลดการตัดสินใจชนิดอาศัยเพียงกลางสังหรณ์ การเดาและการใช้สัญชาตญาณ การวิเคราะห์นี้ไม่ได้บั่นทอนการใช้ดุลยพินิจ แต่กลับช่วยเสริมสร้างให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างมีระบบและมีเหตุมีผล

อย่างไรก็ตามกลุ่มต่าง ๆ คือ ผู้บริหาร ผู้เป็นเจ้าของ ผู้ลงทุน ผู้ให้สินเชื่อหรือเจ้าหนี้ ตลอดจนผู้สอบบัญชีต่างก็มีจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์งบการเงินแตกต่างกันไปดังนี้ คือ

(1) ผู้เป็นเจ้าของ มีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์ถึงผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุน ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ รายได้และเงินปันผลที่ตนจะได้รับ

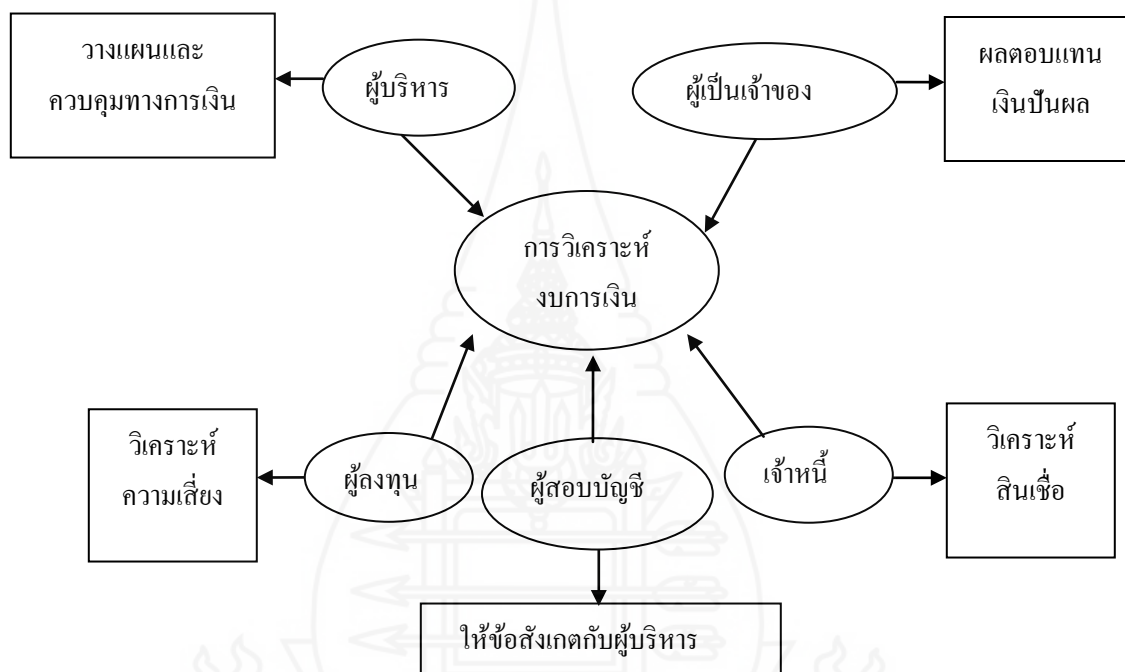
(2) ผู้บริหาร จะวิเคราะห์ถึงความสามารถในการทำกำไร วิเคราะห์รายจ่าย การใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ โครงสร้างเงินทุน ตลอดจนฐานะการเงินของกิจการเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงและวางแผนการควบคุมทางการเงินต่อไป

(3) ผู้ลงทุน จะวิเคราะห์ถึงความเสี่ยง อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนและผลการดำเนินงาน เพื่อจะได้ทราบว่าได้รับผลประโยชน์คุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่เพียงใดและควรลงทุนต่อไปหรือไม่

(4) เจ้าหนี้หรือผู้ให้สินเชื่อ จะวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงทางการเงินและความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาการให้สินเชื่อ

(5) ผู้สอบบัญชี จะวิเคราะห์รายการต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบข้อดีหรือข้อบกพร่องของกิจการ เพื่อเสนอแนะหรือให้ข้อสังเกตกับผู้บริหารเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์งบการเงินนั้น สามารถวิเคราะห์ในมุมมองที่แตกต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายของแต่ละกลุ่ม ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 กลุ่มผู้ใช้ผลการวิเคราะห์งบการเงินและประโยชน์ที่ได้รับ

2.4 เครื่องมือที่นิยมใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน

เครื่องมือที่นิยมใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน ได้แก่

2.4.1 การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง (Vertical Analysis) เป็นวิธีที่แปลงตัวเลขในงบการเงิน

เดียวกันจากจำนวนเงินให้เป็นอัตราร้อยละของรายการใดรายการหนึ่งที่กำหนดให้เป็นฐาน

ปัญญา หิรัญรัมย์ และ ส่งเสริม หอมกลิ่น (2548 : 2-7) กล่าวว่า การวิเคราะห์แนวดิ่งเป็นการวิเคราะห์งบการเงิน โดยเปรียบเทียบรายการต่าง ๆ ในงบการเงินของงวดเดียวกันหรือปีเดียวกัน โดยจะกำหนดให้รายการใดรายการหนึ่งในงบการเงินเป็นตัวฐานในการเปรียบเทียบ ซึ่งฐานดังกล่าวให้มีค่าเท่ากับร้อยละ 100 แล้วจะพิจารณาว่ารายการอื่น ๆ ในงบการเงินเดียวกันมีค่าเป็นร้อยละ

เท่าไรของตัวฐานที่ใช้ในการเปรียบเทียบ ใช้ประโยชน์ช่วยในการวางแผน การควบคุมและการตัดสินใจของสหกรณ์

เพชร ชุมทรัพย์ (2548 : 65) กล่าวว่า การวิเคราะห์งบการเงินโดยใช้วิธีย่อยส่วนตามแนวดิ่ง เป็นการลดตัวเลขของแต่ละรายการที่ปรากฏในงบดุลและงบกำไรขาดทุนให้เป็นอัตราร้อยละของสินทรัพย์รวม หรือเป็นอัตราร้อยละของหนี้สินและทุนรวม หรือเป็นอัตราร้อยละต่อยอดขายสุทธิทั้งนี้แล้วแต่ท่านวิเคราะห์งบใด การวิเคราะห์โดยวิธีย่อยส่วนตามแนวดิ่ง จะเน้นให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในส่วนผสมหรือโครงสร้างของงบดังกล่าว การวิเคราะห์ด้วยวิธีย่อยส่วนตามแนวดิ่ง โดยใช้ข้อมูลเพียงปีเดียว ก็จะบอกให้ผู้วิเคราะห์ทราบเพียงโครงสร้างของงบการเงินนั้น ของปีนั้น ๆ แต่ถ้าวิเคราะห์โดยมีการเปรียบเทียบสองปีหรือหลาย ๆ ปี ก็จะช่วยให้ผู้วิเคราะห์ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างของงบนั้น ๆ ของบริษัทนั้น

2.4.2 การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) เป็นการเปรียบเทียบรายการต่าง ๆ ในงบการเงินของช่วงเวลาหลายปีต่อเนื่องกัน เพื่อดูแนวโน้มของรายการนั้นว่ามีแนวโน้มเพื่อขึ้นหรือลดลงหรือไม่เปลี่ยนแปลงจากปีที่กำหนดเป็นฐาน โดยทั่วไปมักจะใช้งบการเงินอย่างน้อย 5 ปีต่อเนื่องกัน เพื่อให้เห็นแนวโน้มที่ชัดเจนและแปลความได้ง่ายขึ้น รวมทั้งเป็นประโยชน์ ในการพยากรณ์ข้อมูลทางการเงินในอนาคต

เพชร ชุมทรัพย์ (2548 : 87) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์แนวโน้มโดยใช้อัตราร้อยละของแนวโน้มว่า เพื่อพิจารณาแนวโน้มหรือทิศทางของรายการต่างๆ ที่ปรากฏในงบการเงินการวิเคราะห์ลักษณะนี้ต้องใช้งบการเงินของช่วงเวลาหลายๆ ปี ต่อเนื่องกัน ส่วนจะใช้ปีใดเป็นปีฐานขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ โดยตัวเลขที่ได้จะชี้ให้เห็นว่ารายการนั้นมีแนวโน้มสูงขึ้น หรือมีแนวโน้มลดลง โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) วิเคราะห์แนวโน้มจากข้อมูลเดิม

วิธีนี้เป็นการศึกษาจากข้อมูลที่ได้มาโดยตรงในรูปจำนวนเงินในช่วงเวลาต่อเนื่องกัน เช่น รายปี รายเดือน โดยมีได้นำไปเปรียบเทียบกับให้อยู่ในลักษณะอื่น เช่น เป็นร้อยละหรืออัตราส่วน แล้วสรุปว่ารายงานดังกล่าวมีแนวโน้มสูงขึ้นหรือลดลง

2) วิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม

(1) การวิเคราะห์แนวโน้มจากข้อมูลเดิม เป็นการศึกษาแนวโน้มจากข้อมูลที่ให้มาโดยตรง

(2) การวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม แบ่งการวิเคราะห์ออกได้ 2 วิธี คือ

การวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐาน และการวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่

(2.1) การวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐาน วิธีนี้จะใช้ปีใดปีหนึ่งเป็นปีฐานเพียงปีเดียว โดยเทียบปีดังกล่าวให้เป็นร้อยละ แล้วนำข้อมูลของปีอื่นๆ ซึ่งเป็นรายการเดียวกันเทียบกลับมาสู่ปีฐานทุกปี ตลอดช่วงเวลาที่ต้องการวิเคราะห์ ซึ่งสามารถคำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$\text{อัตราร้อยละของปีที่ต้องการหา} = \frac{\text{ข้อมูลตัวเลขปีที่ต้องการหา} \times 100}{\text{ข้อมูลตัวเลขปีฐาน}}$$

(2.2) การวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่ หรืออัตราการเพิ่มซึ่งคำนวณเป็นอัตราร้อยละของการเพิ่มหรือลดของรายการนั้นๆ ในแต่ละช่วงเวลาที่ผ่านไป ซึ่งสามารถคำนวณได้จากสูตร ดังนี้

$$G_t = \frac{X_t - X_{t-1}}{X_{t-1}} \times 100$$

กำหนดให้ G_t คือ อัตราการเพิ่มหรือลดของปีที่ต้องการหา

X_t คือ ข้อมูลตัวเลขของรายการตามปีที่ต้องการหา

X_{t-1} คือ ข้อมูลตัวเลขของรายการก่อนปีที่ต้องการหา

ปัญญา หิรัญรัศมิ และ ส่งเสริม หอมกลิ่น (2548 : 2-7) ได้ให้ข้อสังเกตการวิเคราะห์ตามอัตราร้อยละของแนวโน้ม ดังนี้

1) การคำนวณหาอัตราร้อยละของแนวโน้ม ไม่จำเป็นต้องคำนวณทุกรายการที่ปรากฏในงบการเงินก็ได้ แต่เราอาจจะเลือกคำนวณเฉพาะรายการที่น่าสนใจและสัมพันธ์กันเท่านั้น เช่น การคำนวณอัตราแนวโน้มของรายได้ ก็อาจจะคำนวณอัตราของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและกำไรจากการดำเนินงานด้วย เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบดูความสัมพันธ์กัน

2) อัตราร้อยละ จะสูงหรือต่ำขึ้นกับตัวเลขที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณ ถ้าตัวเลขปีฐานเป็นจำนวนน้อย อัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจะเพิ่มขึ้นมากทั้ง ๆ ที่จำนวนเงินของรายการนั้น ๆ เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีเป็นจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น

3) การวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม โดยเปลี่ยนตัวเลขที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณไปเรื่อยๆ มีผลให้อัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของรายการใดรายการหนึ่ง จะสูงหรือต่ำเพียงใดนั้นส่วนหนึ่งอยู่กับฐานในการคำนวณที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ทำให้ไม่มีความหมายเท่าใด

นัก กล่าวคือผู้วิเคราะห์จะไม่สามารถทราบแนวโน้มของการดำเนินธุรกิจที่แท้จริง

(3) การวิเคราะห์แนวนอน (Horizontal Analysis) เป็นการเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในงบการเงินต่างงวดเวลาของกิจการเดียวกันโดยคำนวณการเปลี่ยนแปลงของรายการว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากงวดก่อนหนึ่งงวดเป็นจำนวนเงินเท่าใดและเป็นอัตราร้อยละเท่าใด ซึ่งเรียกว่าฐานเคลื่อนที่หรืออาจเปรียบเทียบ โดยกำหนดให้ปีใดปีหนึ่งเป็นปีฐานแล้วคำนวณการเปลี่ยนแปลงของงวดอื่น ๆ ว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากงวดที่กำหนดให้เป็นปีฐานเป็นจำนวนเท่าใดและคิดเป็นอัตราร้อยละเท่าใด ซึ่งเรียกว่า ฐานคงที่

(4) การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของเงินทุน (Fund Flow Analysis) เป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของเงินทุนในรูปของตัวเงินที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง อาจเป็นช่วงสั้น ๆ หรือนานหลาย ๆ ปี ต่อเนื่องกันก็ได้ ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่ากิจการได้เงินลงทุนมาจากแหล่งใดและใช้ไปในแหล่งใดบ้าง เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการจัดการและควบคุมทางการเงินให้ได้รับประโยชน์สูงสุด

(5) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio Analysis) เป็นการคำนวณเพื่อหาความสัมพันธ์ของข้อมูล 2 รายการ ในงบการเงิน โดยการนำรายการหนึ่งไปหารอีกรายการหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นรายการในงบชุดเดียวกัน หรือเป็นรายการในงบกำไรขาดทุนด้วยกันก็ได้ผลลัพธ์ที่ได้จะแสดงในรูปของร้อยละ จำนวนเท่าหรือจำนวนรอบหรืออัตราส่วนก็ได้

อัตราส่วนทางการเงิน เป็นเครื่องมือที่ใช้ประโยชน์ในการประเมินฐานะการเงินและประสิทธิภาพความสามารถในการหากำไรของธุรกิจ โดยการนำรายการเงินต่าง ๆ ในงบดุลและงบกำไรขาดทุนมาเทียบให้อยู่ในรูปอัตราส่วน ทำให้ได้ความหมายที่ลึกซึ้งขึ้นกว่าข้อมูลดิบที่ปรากฏในงบการเงินโดยตรง

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)

$$1.1 \text{ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio)} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนที่นิยมใช้กันมากที่สุดและใช้เป็นเครื่องชี้ฐานะทางการเงินระยะสั้นของกิจการ ถึงแม้ว่าอัตราส่วนนี้จะเป็นเครื่องวัดอย่างหยาบ ๆ ก็ตามแต่ก็ยังช่วยตอบคำถามในเรื่องความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นหรือสภาพคล่องของกิจการ ณ เวลานั้นได้ระดับหนึ่ง และยัง

ช่วยชี้ถึงระดับความปลอดภัยของเจ้าหนี้ อัตราส่วนทุนหมุนเวียนที่ต่ำแสดงว่ากิจการอาจไม่ชำระหนี้สินระยะสั้นได้เมื่อครบกำหนด แต่ถ้าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนสูงย่อมแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นได้สูง

ตามปกติถือว่าอัตราส่วนนี้ยิ่งสูงความคล่องตัวยิ่งมาก ถ้ามองในแง่เจ้าหนี้ เหตุการณ์ลักษณะนี้เป็นเรื่องน่าพอใจ แต่ถ้ามองในฐานะผู้บริหารที่มีความรอบคอบแล้วเหตุการณ์ดังกล่าวอาจเป็นปัญหาแก่กิจการได้ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่ากิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนเกินความจำเป็น เช่น มีสินค้าคงเหลือมากเกินไป ถือเงินสดมากโดยไม่มีความจำเป็น เป็นต้น

ดังนั้นอัตราส่วนทุนหมุนเวียนที่สูงจึงมิได้หมายความว่ากิจการจะชำระหนี้ได้คล่องและมีประสิทธิภาพเสมอไป ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเป็นข้อเสียแก่กิจการเนื่องจากไม่ได้ใช้สินทรัพย์ส่วนนี้ในการก่อให้เกิดกำไรแก่กิจการเท่าที่ควรหรืออาจเป็นผลเนื่องมาจากการขายสินค้าน้อยลงหรือเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ช้า ทำให้ยอดลูกหนี้สะสมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และเสียโอกาสในการที่จะนำเงินจำนวนนั้นไปลงทุนเพื่อหารายได้หรือนำไปใช้ชำระหนี้สินระยะยาวเพื่อลดดอกเบี้ยจ่าย หรือนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลซึ่งจะทำให้ผู้ถือหุ้นได้รับประโยชน์หรือนำไปลงทุนอย่างอื่น เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่กิจการยิ่งขึ้น

ในกรณีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนต่ำก็ไม่ได้หมายความว่ากิจการจะไม่สามารถชำระหนี้ได้เสมอไป ตัวอย่างเช่น กิจการสาธารณูปโภคจะลงทุนในสินทรัพย์ประเภทถาวรมาก เงินเข้าจากรายได้ค่อนข้างสม่ำเสมอ สินทรัพย์หมุนเวียนจึงมีไม่มากแต่ไม่เป็นอุปสรรคแก่การชำระหนี้ระยะสั้นแต่อย่างใด เนื่องจากการบริการที่ให้ส่วนใหญ่แล้วจะได้รับชำระค่าบริการจากผู้บริโภคเดือนต่อเดือน หรือกิจการที่ขายเป็นเงินสดก็มักจะถือสินค้าไว้เป็นจำนวนน้อย เพราะสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่หมุนได้เร็วจึงไม่ต้องการเงินลงทุนหมุนเวียนมากนัก แต่ถ้าเป็นกิจการที่มีขนาดเดียวกัน แต่ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อก็มักจะถือสินค้าไว้เป็นจำนวนมาก และมักจะเป็นสินค้าที่หมุนได้ช้า ในกรณีนี้กิจการย่อมต้องการลงทุนหมุนเวียนในจำนวนที่มากกว่า

การพิจารณาอัตราส่วนนี้ จึงไม่สามารถพิจารณาได้เพียงลำพัง ควรพิจารณาดูการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียนในอดีตควบคู่ไปด้วย ซึ่งการวิเคราะห์ในลักษณะนี้ จะเป็นเครื่องชี้บอกถึงสภาพคล่องทางการเงินที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้

1.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick ratio or Acid test ratio)

$$= \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

โดยที่สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว = เงินสดและเงินฝากธนาคาร+เงินฝากสหกรณ์อื่น+
เงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง+ เงินลงทุนระยะสั้น+
ลูกหนี้ระยะสั้นสุทธิ+ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับสุทธิ

อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนที่คล้ายกับอัตราส่วนทุนหมุนเวียน คือใช้สินทรัพย์หมุนเวียนเปรียบเทียบกับหนี้สินหมุนเวียน แต่อัตราส่วนนี้จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพคล่องทางการเงินได้ดีกว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียน เนื่องจากจะใช้แต่เฉพาะสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายและเร็ว เช่น เงินสดและเงินฝากธนาคาร เป็นต้น ในการเปรียบเทียบอัตราส่วนนี้จะตัดสินทรัพย์หมุนเวียนบางรายการ ซึ่งเป็นปัญหาในการเปลี่ยนเป็นเงินสดออก เช่น สินค้าคงเหลือ ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า หรือสินทรัพย์หมุนเวียนซึ่งต้องใช้เวลาในการที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสด จะพิจารณาเพียงสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วเท่านั้น

2. อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้ (Leverage Ratios)

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน (Debt to equity ratio)} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุน}}$$

อัตราส่วนนี้เป็นการวัดความสัมพันธ์ของเงินทุนของกิจการที่จัดหามาในรูปของหนี้ เป็นที่ยอมรับ โดยทั่วไปว่าการก่อหนี้ของกิจการมีขีดจำกัดและปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดมีหลายปัจจัยด้วยกัน เช่น ความคล่องตัวของสินทรัพย์ที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดและประเภทธุรกิจ เป็นต้น อัตราส่วนนี้ใช้พิจารณาว่าเจ้าหนี้มีเกราะคุ้มกันความปลอดภัยสำหรับผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจากส่วนของผู้ถือหุ้นได้เป็นจำนวนมากน้อยเพียงใด และหากกิจการมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนมีค่าสูงเงินทุนจากเจ้าหนี้จะมีเพียงเล็กน้อยและมาจากหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ก็จะตกเป็นของเจ้าหนี้ ในขณะที่เดียวกันในส่วน of กิจการเองก็ต้องแบกรับภาระในรูปดอกเบี้ยไว้สูง ในทางตรงกันข้ามการที่กิจการมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนต่ำ แสดงได้ว่าเจ้าหนี้มีเกราะคุ้มกันในการได้รับชำระหนี้จากกิจการ แต่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนที่ต่ำเกินไปก็ไม่ใช่เป็นผลดีเช่นกัน เพราะนอกจากจะแสดงถึงเครดิตของกิจการไม่ดีแล้วยังทำให้ การขยายตัวเป็นไปได้ช้าลงหรืออาจช้าอีกด้วย

3. อัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์ (Activity Ratios)

$$3.1 \text{ อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory turnover) = } \frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{โดยที่สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{สินค้าต้นงวด} + \text{สินค้าปลายงวด}}{2}$$

สินค้าคงเหลือเป็นรายการที่มีมูลค่าสูงและความเสี่ยงสูงกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทอื่น โดยเฉพาะในเรื่องของราคา การเสื่อมคุณภาพ และความล้าสมัย อัตราหมุนเวียนของสินค้าเลยเป็นเครื่องบ่งชี้ความเพียงพอของสินค้าและการจัดการสินค้าคงเหลือว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด ตลอดจนบ่งชี้ความสามารถของกิจการในการเปลี่ยนสินค้าเป็นเงินสด โดยวัดจำนวนครั้งของสินค้าที่สินค้าได้ถูกขายออกไปและซื้อมาทดแทนในระหว่างปี ถ้าจำนวนครั้งมากก็จะเป็นผลดีต่อกิจการก็จะได้กำไรเพิ่มขึ้นอย่างไรก็ตาม ตัวเลขที่สูงเกินไปอาจแสดงถึงการสูญเสียโอกาสในการสร้างยอดขาย เนื่องจากมีการบริหารสินค้าคงเหลือที่ไม่มีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามถ้าจำนวนครั้งต่ำแสดงว่ามีเงินลงทุนไปจมอยู่ในสินค้าจำนวนหนึ่งมากเกินไป ซึ่งกิจการควรจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ให้มากกว่านี้

อย่างไรก็ตาม การที่จะบอกว่าอัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือสูงหรือต่ำจำเป็นจะต้องพิจารณาประเภทของกิจการประกอบ เช่น ร้าน Supermarket มีอัตราหมุนเวียนของสินค้าสูง แต่ร้านขายเพชรพลอยหรือเครื่องประดับราคาแพง มีอัตราหมุนเวียนของสินค้าต่ำ (เนื่องจากอาจขายไม่ได้ทุกวัน) นอกจากนี้การที่อัตราหมุนเวียนของสินค้าสูง (ซึ่งแสดงว่ากิจการมีสินค้าคงเหลือจำนวนน้อย) อาจเป็นผลมาจากการขายลดราคา (On Sale) หรือเกิดการเสื่อมคุณภาพ ชำรุด ล้าสมัย ระหว่างการเก็บรักษา หรือเก็บสินค้าไว้น้อยเกินไป ซึ่งอาจเกิดผลเสียเนื่องจากเสียโอกาสที่จะทำกำไร เนื่องกิจการอาจกำลังประสบปัญหาสินค้าขาดมือ จึงทำให้สูญเสียโอกาสที่จะขายสินค้าได้เพิ่มสูงมากขึ้น

ในกรณีค่าที่คำนวณได้ต่ำ กิจการก็ควรจะหาสาเหตุว่าต่ำเพราะเหตุใด อาจเป็นเพราะสินค้าขายไม่ได้ ซึ่งก็ควรรีบหาทางแก้ไขหรือหากมีสาเหตุอื่นที่มีเหตุผลสมควร เช่น อาจเก็บสินค้าคงเหลือไว้มากเพราะมีสัญญาขายสินค้าล่วงหน้าไว้แล้ว หรือเก็บกักตุนไว้เพื่อเตรียมรับสถานการณ์บางอย่างที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เช่น ราคาสินค้าจะสูงขึ้นเนื่องจากการประกาศขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น ในกรณีเช่นนี้การเก็บรักษาสินค้าไว้เป็นจำนวนมากก็ถือว่าไม่ใช่เรื่องเสียหายแต่อย่างใด ดังนั้นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน นอกจากจะมุ่งดูที่สภาพคล่องแล้วควรที่จะดูในแง่คุณภาพอีกด้วย โดยพิจารณาอัตราผลตอบแทนจากรายได้ (อัตรากำไรสุทธิ) ประกอบกันไป

3.2 อายุเฉลี่ยของสินค้า (Average days per turnover)

อายุเฉลี่ยของสินค้าเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่ากิจการจะต้องใช้เวลากี่วันจึงจะสามารถขายสินค้าคงเหลือนั้นได้ ถ้าจำนวนวันน้อยก็จะเป็นผลดีต่อกิจการ แสดงว่ามีความสามารถในการเปลี่ยนสินค้าเป็นเงินสดได้เร็ว ในทางตรงข้ามถ้าจำนวนวันมาก แสดงว่ามีเงินทุนจมให้สินค้าจำนวนนั้นมากเกินไป

$$\text{อายุเฉลี่ยของสินค้า} = \frac{365}{\text{อายุหมุนของสินค้า}}$$

3.3 อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น (Total assets turnover) = $\frac{\text{ขาย/บริการ}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$

$$\text{โดยที่สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นต้นงวด} + \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปลายงวด}}{2}$$

อัตราส่วนนี้เป็นการวัดประสิทธิภาพการลงทุนในสินทรัพย์ว่ากิจการได้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์เหล่านั้นให้เกิดประโยชน์สามารถสร้างยอดขาย/บริการได้เต็มที่หรือไม่ บ่งบอกความสามารถของกิจการในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดที่มีอยู่ให้เกิดรายได้จากการขาย/บริการมากน้อย หรือมีประสิทธิภาพเต็มที่หรือไม่ เพียงใด หรือเป็นการวัดว่าการลงทุนในสินทรัพย์สอดคล้องกับยอดขายหรือไม่ ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่าสูงแสดงว่ากิจการมีความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อให้เกิดรายได้จากการขาย/บริการสูง และมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ หากอัตราส่วนนี้มีค่าน้อยแสดงว่ากิจการอาจมีการลงทุนในสินทรัพย์มากเกินไป หรือกิจการอาจใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ต่าง ๆ ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพควรพิจารณาตัดทอนสินทรัพย์ที่ไม่จำเป็น หรือหาแนวทางใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ให้มากขึ้น

ในการวิเคราะห์อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ ผู้วิเคราะห์ควรพิจารณาอัตราส่วนอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เพราะการใช้ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ตามที่ปรากฏในงบดุลเป็นเกณฑ์ในการคำนวณอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์นั้น รายการตามบัญชีที่เกิดจากวิธีการบัญชีที่แตกต่างกันจะทำให้มีอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์มีค่าต่างกันด้วย นอกจากนี้ควรพิจารณาถึงสินทรัพย์ ที่ซื้อมาตอนช่วงสิ้นงวดบัญชี ซึ่งผู้วิเคราะห์จำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการพิจารณา

3.4 อัตราร้อยละของรายได้ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น (Total revenue to total assets ratio)

$$= \frac{\text{รายได้ทั้งสิ้น} \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$$

โดยที่สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย = $\frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นต้นงวด} + \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปลายงวด}}{2}$

2

อัตราส่วนนี้จะวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดรายได้ทั้งสิ้นมากน้อย หรือเต็มประสิทธิภาพหรือไม่ ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่าสูง แสดงว่ามีความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่ เพื่อก่อให้เกิดรายได้ทั้งสิ้นได้สูง และมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ หากอัตราส่วนมีค่าน้อย แสดงว่ากิจการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดรายได้ไม่เต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควร ควรพิจารณาหาแนวทางใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ให้เต็มประสิทธิภาพ

4. อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)

4.1 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on total assets ratio)

$$= \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$$

โดยที่สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย = $\frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นต้นงวด} + \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปลายงวด}}{2}$

2

อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนทั้งสิ้นหรือการใช้สินทรัพย์ว่า ได้ผลตอบแทนเพียงพอหรือไม่ และเป็นอัตราส่วนที่ฝ่ายบริหารใช้ควบคุมการดำเนินการ เพราะเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถของฝ่ายบริหารในการใช้สินทรัพย์ของกิจการในอันที่ก่อให้เกิดกำไร กลับคืนมาสู่กิจการ

ข้อสังเกต

1) การใช้ยอดสินทรัพย์ทั้งสิ้นโดยเฉลี่ย เพราะถือว่ากำไรเกิดจากการใช้ทรัพยากรที่กิจการมีอยู่ตลอดรอบระยะเวลาบัญชี

2) การวิเคราะห์อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมควรพิจารณาควบคู่ไปกับ อัตราการหมุนของสินทรัพย์ ถ้ามีความขัดแย้งกัน กล่าวคือ อัตราหมุนของสินทรัพย์มีค่าสูงซึ่ง

หมายความว่ากิจการใช้สินทรัพย์ให้เกิดรายได้มากในขณะที่อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มีค่าต่ำ กิจการควรรหาสาเหตุด้วยเนื่องจากเหตุใด เพื่อจะได้หาทางแก้ไขได้ตรงจุด

$$4.2 \text{ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on net ratio)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ทุนถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{โดยที่ทุนถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{ทุนต้นงวด} + \text{ทุนปลายงวด}}{2}$$

ส่วนของเจ้าของ หมายถึง ส่วนทุน กำไรสะสม และเงินสำรองต่าง ๆ ซึ่งไม่รวมหนี้สิน ระยะสั้นหรือหนี้สินระยะยาวแต่ประการใด

อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นทั้งหมดของกิจการ เปรียบเทียบกับ ส่วนของเจ้าของ เป็นการวัดความสามารถในการหาผลตอบแทนของกิจการจากเงินลงทุนเฉพาะส่วน ของเจ้าของ ว่ามีมากน้อยเพียงใด หรือวัดประสิทธิภาพในการทำกำไรเมื่อเปรียบเทียบกับส่วนทุน ดังนั้น จึงเป็นอัตราส่วนที่สำคัญใช้พิจารณาเกี่ยวกับการจัดหาเงินทุนในการก่อหนี้ (Leverage Ratio) เช่น หาก อัตราส่วนมีค่าน้อยแสดงว่าผู้ถือหุ้น ได้รับผลตอบแทนต่ำ ซึ่งอาจเกิดจากการวัดสัดส่วนการลงทุนที่ไม่ เหมาะสม เป็นการใช้ส่วนของทุนมากกว่าส่วนของหนี้ ซึ่งมีต้นทุนสูงกว่า ในกรณีอัตราส่วนมีค่ามาก แสดงว่าผู้ถือหุ้น ได้รับผลตอบแทนสูง แสดงว่ามีประสิทธิภาพในการทำกำไรให้กับส่วนของเจ้าของ

$$4.3 \text{ อัตรากำไรขั้นต้น (Gross profit to sales ratio)} = \frac{\text{กำไรขั้นต้น} \times 100}{\text{ขาย/บริการ}}$$

$$\text{โดยที่กำไรขั้นต้น} = \text{กำไรขั้นต้นของการขาย/บริการ}$$

อัตราส่วนนี้เป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรแบบหนึ่ง โดยพิจารณาจากส่วน ต่างของยอดขาย/บริการกับต้นทุนขาย/บริการ เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการทำกำไรขั้นต้นของ กิจการก่อนที่จะหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ โดยเปรียบเทียบกับยอดขาย/บริการ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็น ถึงประสิทธิภาพในการควบคุมต้นทุนขาย/บริการ ทำให้กิจการทราบว่าต้นทุน/บริการนั้นต่ำหรือสูง เกินไปหรือไม่ หากกำไรขั้นต้นของขาย/บริการสูง แสดงว่ากิจการมีประสิทธิภาพในการควบคุมต้นทุน ขาย/บริการ ส่งผลให้มีกำไรขั้นต้นสูง ในทำนองเดียวกันหากกำไรขั้นต้นของขาย/บริการต่ำ แสดงว่า ต้นทุนขาย/บริการสูง กล่าวคือ เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไรขั้นต้นของ กิจการ โดยที่ยังไม่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

4.4 อัตราค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร (Selling and administrative expenses to sales ratio)

$$= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร} \times 100}{\text{ขาย/บริการ}}$$

อัตราส่วนนี้แสดงถึงค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร เมื่อเปรียบเทียบกับยอดขาย/บริการว่าเป็นสัดส่วนเท่าไร เมื่อเทียบกับรายได้จากการขาย/บริการ ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำแสดงว่าค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารน้อย เมื่อเทียบกับยอดขาย/บริการหนึ่งหน่วย หากอัตราส่วนนี้มีค่าสูงหมายถึง กิจกรรมมีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารมากเกินไป หรืออาจเป็นราคาขายสินค้าต่ำเกินไป หรือไม่ แนวทางหนึ่งในการเพิ่มค่าอัตราส่วนนี้ คือ การสร้างยอดขาย/บริการ โดยการสร้างยอดขายสินค้าหรือปริมาณสินค้า/บริการ ซึ่งทำได้ยากกว่าการบริหารหรือควบคุมค่าใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารถือเป็นค่าใช้จ่ายหลักจำนวนหนึ่งที่สามารถควบคุมได้

$$4.5 \text{ อัตรากำไรสุทธิ (Net profit margin to sales ratio)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ขาย/บริการ}}$$

อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นทราบว่ารายได้จากการดำเนินงานทุก ๆ 100 บาท จะมีกำไรสุทธิที่เกิดขึ้นเท่าใด ถ้าอัตราส่วนที่คำนวณได้มีค่าสูง แสดงว่ากิจกรรมมีความสามารถในการหากำไรจากการดำเนินงานสูง (ภายหลังจากที่คิดต้นทุนและค่าใช้จ่ายทั้งหมด) แต่อัตราส่วนนี้ก็มีข้อจำกัด คือ รายการค่าใช้จ่ายบางรายการที่นำไปหักจากรายได้เพื่อคำนวณกำไรสุทธินั้น อาจเป็นค่าใช้จ่ายที่มีได้เกิดขึ้นทุกปี เช่น หนี้สงสัยจะสูญ เป็นต้น ดังนั้นถ้าอัตรากำไรสุทธิมีค่าต่ำกิจการควรวิเคราะห์สาเหตุเปรียบเทียบกับปีก่อน ๆ ด้วยว่ามีรายการใดปกติ นอกจากนี้ก็ควรเปรียบเทียบกับกิจการของกลุ่มแข่งขันที่มีขนาด ประเภท และปริมาณธุรกิจเหมือน ๆ กัน เพื่อจะได้ทราบว่ากิจการบริหารงานได้มีประสิทธิภาพเช่นไร

2.5 ขั้นตอนการวิเคราะห์ห้บการเงิน

ขั้นตอนการวิเคราะห์ห้บการเงิน แสดงได้ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์ห้บการเงิน

ที่มา : กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2548) การใช้ข้อมูลทางการเงินและบัญชีเพื่อการส่งเสริมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

(1) กำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการวิเคราะห์ ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์ห้บการเงิน ผู้วิเคราะห์ต้องทราบก่อนว่าผู้ใช้ผลการวิเคราะห์ห้บการเงินคือใคร และมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการวิเคราะห์ห้บการเงิน ไปใช้ในการตัดสินใจเรื่องใด เช่น วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ของฝ่ายบริหาร

เป็นการวิเคราะห์ภายในกิจการเพื่อดูผลการดำเนินงาน ผลตอบแทนของเงินทุนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ รายได้ค่าใช้จ่าย เป็นที่น่าพอใจหรือไม่ สภาพคล่องของกิจการเป็นอย่างไร โครงสร้างทางการเงินมีความเหมาะสมเพียงใด การใช้สินทรัพย์ในปีที่ผ่านมามีประสิทธิภาพเพียงใด ภาระหนี้สินเป็นอย่างไร ตลอดจนความเจริญเติบโตของกิจการมีมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ของผู้ให้สินเชื่อ เป็นการวิเคราะห์เพื่อดูว่ากิจการสามารถจ่ายดอกเบี้ยและเงินต้นคืนได้หรือไม่ เพื่อจะได้ตัดสินใจว่าควรจะให้กู้หรือไม่ และให้กู้ในจำนวนเท่าใด และมีความเสี่ยงสูงมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ของผู้ลงทุน ผู้ลงทุนแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ผู้ลงทุนระยะสั้น (Short Term Investor) หรือนักเก็งกำไร (Speculator) หรือผู้ลงทุนประเภทเก็งกำไรจากการขายเงินทุน กับผู้ลงทุนระยะยาว (Long Term Investor) วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ของผู้ลงทุนทั้ง 2 ประเภทจะแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ลงทุนระยะสั้น จะมีเป้าหมายในการลงทุนเพื่อต้องการให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด ผลตอบแทนที่ว่านั้น คือ ผลต่างระหว่างราคาซื้อกับราคาขายของหลักทรัพย์ที่ลงทุน หรือที่เรียกว่า กำไรจากการขายหลักทรัพย์ หรือกำไรส่วนทุน (Capital Gain) สิ่งที่ผู้ลงทุนจะให้ความสนใจมาก คือ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาของหลักทรัพย์ การวิเคราะห์จึงมุ่งเน้นไปที่หลักทรัพย์ของกิจการ โดยวิเคราะห์อัตราส่วนต่างๆ ความสามารถในการทำกำไรต่อหุ้น อัตราเงินปันผลต่อหุ้น มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น ความมั่นคงของกิจการซึ่งมีผลกระทบต่อราคาตลาดของหุ้น เป็นต้น

สำหรับผู้ลงทุนระยะยาวเป็นผู้ลงทุนที่ต้องการผลตอบแทนในรูปของเงินปันผล สิ่งที่ผู้ลงทุนจะให้ความสนใจมาก คือ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลตอบแทนในอนาคต ดังนั้น การวิเคราะห์จึงมุ่งเน้นไปที่ความสามารถในการทำกำไร ความมั่นคงของกิจการ อัตราการจ่ายเงินปันผล นโยบายการจ่ายเงินปันผล ตลอดทั้งแนวโน้มในอนาคต

(2) รวบรวมข้อมูลที่ต้องใช้ ข้อมูลที่ต้องรวบรวมแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

(2.1) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ เช่น สภาวะเศรษฐกิจหรือสภาวะการณ์สำคัญๆ ที่มีผลกระทบต่อธุรกิจ อัตราดอกเบี้ย สภาวะเงินเฟ้อ นโยบายของรัฐด้านการเงิน การคลัง ภาษีอากร เป็นต้น

(2.2) ข้อมูลเกี่ยวกับอุตสาหกรรมที่กิจการดำเนินงานอยู่ เช่น ตลาดและสภาวะการแข่งขัน ความเสี่ยงของธุรกิจ อัตราส่วนที่สำคัญและสถิติการดำเนินงาน ข้อกำหนด กฎหมาย เป็นต้น

(2.3) ข้อมูลของกิจการ เช่น การบริหาร ลักษณะของธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ งบการเงิน ผลการดำเนินงานในอดีต เป็นต้น

ข้อมูลที่เป็นตัวเลขจะนำมาใช้สำหรับการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) และข้อมูลที่ไม่ใช่ตัวเลขจะนำมาใช้สำหรับการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) ซึ่งจะช่วยให้การวิเคราะห์เชิงปริมาณมีประสิทธิภาพมากขึ้น แหล่งข้อมูลที่สามารถรวบรวมได้ เช่น ข่าวสารหรือเอกสารทางราชการ วารสารธุรกิจ รายงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รายงานประจำปีของกิจการ รายงานทางเศรษฐกิจของธนาคาร หนังสือพิมพ์ และแหล่งข่าวอื่น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

หลังจากได้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ แล้ว ผู้วิเคราะห์งบการเงินจะต้องศึกษาข้อมูลที่ได้มาให้มีความเข้าใจก่อน โดยเฉพาะรายงานของผู้สอบบัญชี (Auditor's Report) ซึ่งตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดว่าจะต้องมีการตรวจสอบและรับรอง โดยผู้สอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีอนุญาต (Certified Public Accountant : CPA) หรือผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor : TA) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจ โดยผู้สอบบัญชีถือเป็นบุคคลที่มีความเป็นอิสระจากกิจการที่จะนำเสนอความคิดเห็นต่องบการเงินที่ได้ตรวจสอบและรายงานให้ผู้ถือหุ้นทราบ

แม้ผู้สอบบัญชีจะเป็นผู้ตรวจสอบและรับรองงบการเงินก็ตาม แต่ผู้บริหารของกิจการก็ไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบต่อความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินนั้น ซึ่งในรายงานของผู้สอบบัญชีจะระบุไว้ชัดเจน ดังนั้น หากงบการเงินไม่ถูกต้องและผู้ใช้งบการเงินนำข้อมูลไปใช้ผิดพลาด ผู้บริหารของกิจการอาจถูกฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมายได้

(3) จัดเตรียมข้อมูล หลังจากที่รวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการวิเคราะห์ได้แล้วจะต้องนำข้อมูลที่ได้มาจัดเตรียมใหม่ให้อยู่ในรูปแบบเดียวกัน ทั้งนี้ เนื่องจากรูปแบบของงบการเงินอาจจะแตกต่างกัน โดยผู้วิเคราะห์อาจจะสร้างรูปแบบหรือตารางขึ้นเองเพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์

(4) เลือกเครื่องมือ เครื่องมือที่จะใช้ในการวิเคราะห์มีหลายประเภทซึ่งได้กล่าวไว้แล้วนั้น การเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมจะช่วยให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่ถูกต้องและชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น ก่อนการวิเคราะห์ผู้วิเคราะห์ควรศึกษาและทำความเข้าใจถึงข้อดีข้อเสียของเครื่องมือที่จะใช้ในการวิเคราะห์แต่ละประเภทเสียก่อน และในการวิเคราะห์อาจเลือกใช้เครื่องมือหลาย ๆ ประเภทประกอบกัน

(5) แปลความหมายหรือการตีความจากผลการวิเคราะห์ เมื่อได้ผลการวิเคราะห์แล้ว ผู้วิเคราะห์จะมีหน้าที่แปลความหมายหรือตีความจากผลวิเคราะห์ว่าสรุปผลออกมาเป็นเช่นใด ขั้นตอนนี้ถือว่ามีสำคัญมากซึ่งผู้วิเคราะห์จะอาศัยผลที่ได้จากการวิเคราะห์ประกอบกับดุลพินิจของผู้วิเคราะห์เอง

(6) จัดทำรายงานเสนอให้แก่ผู้ใช้ข้อมูล ผู้วิเคราะห์ควรเขียนสรุปผลการวิเคราะห์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร และจัดทำเป็นรายงานเพื่อเสนอให้แก่ผู้ใช้ข้อมูล ลักษณะของรายงานทางการเงิน ที่ควรเป็นรายงานที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย และมีสาระสำคัญเพียงพอที่ผู้อ่านหรือผู้ใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์สามารถเข้าใจได้เพื่อที่จะได้นำผลจากการวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ต่อไป

(7) การตัดสินใจและเสนอแนะ เมื่อได้ข้อเท็จจริงจากข้อมูลต่าง ๆ แล้วผู้วิเคราะห์ก็สามารถจะตัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใดได้ การตัดสินใจอาจเป็นการตัดสินใจเพื่อเลือกปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดในหลายทางที่จะปฏิบัติได้ ดังนั้นการเสนอแนะจึงเป็นข้อมูลที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งสำหรับผู้วิเคราะห์

2.6 ข้อจำกัดการวิเคราะห์งบการเงิน

ก่อนจะวิเคราะห์งบการเงิน ผู้วิเคราะห์ควรต้องระวังและเข้าใจข้อจำกัดในการวิเคราะห์งบการเงินเสียก่อน เพื่อจะได้แปลความหมาย ตลอดจนประเมินผลการวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง

(1) วิธีการบันทึกบัญชีที่แตกต่างกัน งบการเงินแต่ละกิจการอาจใช้วิธีการจัดทำขึ้นมาด้วยวิธีการบัญชีที่แตกต่างกัน รายการบางอย่างในงบดุลและงบกำไรขาดทุนอาจจะมีวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้วิเคราะห์จะต้องเข้าใจถึงตัวเลขดังกล่าวว่าได้มาจากวิธีการบันทึกบัญชีอย่างไร เช่น รายการสินค้าคงเหลือจะใช้วิธีแบบสินค้าที่เข้ามาก่อนถือว่าขายออกไปก่อน (First in, First out หรือ FIFO) หรือสินค้าที่เข้ามาทีหลังถือว่าขายออกไปก่อน (Last in, First out หรือ LIFO) เป็นต้น นอกจากนี้การจัดการแสดงรายการในงบการเงินอาจเรียงลำดับไม่เหมือนกัน โดยขึ้นอยู่กับความต้องการของกิจการหรือความเข้าใจของผู้จัดทำงบการเงิน ทั้ง ๆ ที่ได้มีการกำหนดมาตรฐานการรายงานงบการเงินไว้แล้วก็ตาม ดังนั้น ตัวเลขที่ได้จากการคำนวณได้จึงอาจแตกต่างกันทำให้เกิดความยุ่งยากในการเปรียบเทียบและการแปลความหมายหรือการประเมินผลผิดพลาดไม่ถูกต้อง ดังนั้นผู้วิเคราะห์จะต้องปรับปรุงข้อมูลให้อยู่ในหลักการบัญชีเดียวกัน ก่อนนำมาเปรียบเทียบ เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงหรือปรับปรุงจัดหมวดหมู่รายการใหม่ให้เหมือนกัน

(2) การใช้เหตุการณ์ในอดีตเป็นเครื่องชี้เหตุการณ์ในอนาคต เนื่องจากตัวเลขในงบการเงินที่นำมาเปรียบเทียบจะเป็นตัวเลขในอดีต ดังนั้น ผู้วิเคราะห์หรือผู้บริหารที่อาศัยผลการวิเคราะห์เป็นเครื่องช่วยในการบริหารจึงไม่ควรยึดติดกับตัวเลขที่คำนวณได้จากงบการเงินที่ผ่านมาจนเกินไป เพราะเครื่องมือที่นำมาใช้วิเคราะห์นั้นเป็นการวิเคราะห์ ณ จุดหนึ่งของเวลา ซึ่งในความจริงแล้วธุรกิจ

จะดำเนินไปพร้อมกับมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ผลการวิเคราะห์อาจไม่ได้บ่งบอกถึงลักษณะที่เป็น การเคลื่อนไหว หรือความเป็นจริงผู้วิเคราะห์จึงควรพิจารณาปัจจัยด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเมือง สภาพดินฟ้าอากาศ การใช้ระเบียบกฎเกณฑ์ที่แตกต่างกัน

(3) ไม่มีมาตรฐานในการวัดที่แน่นอน เนื่องจากธุรกิจมีหลายประเภทและมีขนาดต่างกันตลอดจนมีข้อบังคับ ระเบียบ วิธี และนโยบายการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างกันเหล่านี้ เป็นผลให้การเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กระทำได้ไม่ง่ายนัก และไม่สามารถกำหนดมาตรฐานในการวัดออกมาได้อย่างแน่นอนเหมาะสม

(4) ข้อมูลที่มีความไม่เที่ยงตรงหรือเปลี่ยนแปลงในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ทั้งนี้ เพราะ อาจจะมีการตกแต่งงบการเงินตอนปิดบัญชีให้ตัวเลขที่สวยงาม อ่านสะดวก หรือมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เช่น รายการเงินสดอาจมียอดคงเหลือสูง โดยการกู้ยืมเงินระยะสั้นจากธนาคารมา สิ้นค้าคงเหลือที่มีปริมาณสินค้าคงเหลือลดลง หรือมีการชำระหนี้ก่อนวันสิ้นงวดบัญชี เพื่อให้ดูว่ามีเครดิตดีแล้วเริ่มขอกู้ใหม่ในวันต้นงวดบัญชีใหม่ เป็นต้น ในบางครั้งข้อมูลที่ได้ในงบการเงินจะมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามฤดูกาล หรือเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นพิเศษ เช่น ในกิจการที่ผลการดำเนินงานขึ้นลงตามฤดูกาล ก็จะมีการขายสินค้าได้มากเฉพาะช่วงฤดูกาลเพียงไม่กี่เดือน เป็นผลให้ยอดขายจะสูงมาก เมื่อมีการวิเคราะห์งบการเงินช่วงเวลานั้นก็อาจทำให้เข้าใจว่ากิจการมีการขายสินค้าได้มากตลอดทั้งปี

(5) การเปลี่ยนแปลงค่าของเงินที่ใช้เป็นหน่วยวัดทางบัญชี ทำให้การเปรียบเทียบ อัตราส่วนมีความหมายน้อยลง หรือเกิดความไม่แน่นอน เพราะอัตราส่วนนั้นคำนวณจากตัวเลขที่มีค่าของเงินแตกต่างกัน เช่น สินทรัพย์ถาวรที่ซื้อในสมัยก่อนมีราคาต่ำกว่าสินทรัพย์ถาวรแบบเดียวกัน แต่ซื้อในปัจจุบันซึ่งเป็นราคาสูงมากจึงทำให้ผลการคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของปัจจุบันต่ำกว่าปีก่อน จนเปรียบเทียบและประเมินผลคลาดเคลื่อนไปว่าการใช้สินทรัพย์ของปัจจุบันต่ำกว่าปีก่อน ๆ

(6) การจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์บางครั้งไม่สามารถจัดหาข้อมูลมาได้ต้องอาศัยข้อมูลที่ผู้อื่นจัดทำไว้ เช่น จากหน่วยงานของรัฐ หรือวารสารทางธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งการจัดทำข้อมูลขึ้นมาอาจไม่ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการหรือมีความไม่เที่ยงตรงแอบแฝงอยู่

(7) คุณลักษณะของผู้วิเคราะห์ ผู้วิเคราะห์อาจมีคุณลักษณะต่อผลการวิเคราะห์ที่แตกต่างกันไปทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การแปลความหมายที่ได้จากการวิเคราะห์จะถูกต้องหรือมีความหมายเพียงใด ขึ้นอยู่กับคุณภาพทางด้านคุณลักษณะของผู้วิเคราะห์ด้วย

2.7 คุณลักษณะของนักวิเคราะห์งบการเงินที่ดี

นักวิเคราะห์งบการเงินที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

- (1) มีความรู้ในเชิงทฤษฎี และมีประสบการณ์ในเชิงปฏิบัติ เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ ขั้นตอนในการวิเคราะห์ การเลือกใช้เครื่องมือ และการแปลความหมาย
- (2) มีเหตุผลและหลักฐานสนับสนุนความคิดเห็นหรือผลการวิเคราะห์
- (3) มองการณ์ไกล คำนึงถึงอนาคต มีความสามารถในการพยากรณ์ แม้ว่าข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลในอดีตก็ตาม เป็นคนที่ขวนขวายหาความรู้รอบตัวอยู่ตลอดเวลา
- (4) มีความสามารถในการคำนวณ เนื่องจากข้อมูลส่วนใหญ่ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์จะเป็นตัวเลขจึงจำเป็นต้องอาศัยการคำนวณ ผู้วิเคราะห์จึงควรที่จะมีความสามารถในการคำนวณได้อย่างแม่นยำและถูกต้อง
- (5) มีความสามารถในการสื่อสาร การใช้ภาษา การพูด และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียน เพราะหลังจากการวิเคราะห์ห้บการเงินแล้วนักวิเคราะห์จะต้องเขียนรายงานผลการวิเคราะห์ซึ่งภาษาที่ใช้ในการเขียนต้องเป็นภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย

ตารางที่ 2.2 เกณฑ์การจัดขนาดสหกรณ์ / กลุ่มเกษตรกร

ตัวแปรในการวิเคราะห์ขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร						คะแนนรวม 3 ตัวแปร ชี้วัดขนาดสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกร	
ทุนดำเนินการ	รายได้ธุรกิจหลัก		สมาชิก		ช่วงคะแนน		
ช่วงข้อมูล (หน่วย:บาท)	คะแนน (1)	ช่วงข้อมูล (หน่วย:บาท)	คะแนน (2)	ช่วงข้อมูล (หน่วย : คน)	คะแนน (3)	รวม (1)+(2)+(3)	ขนาด สหกรณ์
0	0	0	0	0	0		
>0-6,000	1	>0-5,000	1	1-28	1		
>6,000-30,000	2	>5,000-23,000	2	29-55	2	1-6	เล็ก
>30,000-145,000	3	>23,000-107,000	3	56-108	3	7-12	กลาง
>145,000-706,000	4	>107,000-500,000	4	109-213	4	13-18	ใหญ่
>706,000-3,440,000	5	>500,000-2,324,000	5	214-420	5	19-24	ใหญ่
>3,440,000-16,770,000	6	>2,324,000-10,057,000	6	421-828	6		มาก
>16,770,000-81,760,000	7	>10,057,000-50,262,000	7	829-1,633	7		
>81,760,000	8	>50,262,000	8	>1,633	8		

หมายเหตุ : การใช้เกณฑ์การจัดขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

- ผู้ใช้พิจารณาว่าสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ต้องการวัดขนาดนั้น มีช่วงทุนดำเนินงานรายได้ธุรกิจหลัก และจำนวนสมาชิก อยู่ในช่วงใดแล้วทำการให้ระดับคะแนนในแต่ละรายการ
- หากคะแนนรวมของทั้ง 3 รายการแล้วพิจารณาว่าคะแนนรวมตกอยู่ในช่วงของสหกรณ์ขนาดใด ก็จะทราบขนาดของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรนั้นๆ

จากแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน ผู้ศึกษาขอสรุปเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ในครั้งนี้อยู่ 2 เครื่องมือ คือ การวิเคราะห์แนวโน้ม การวิเคราะห์แนวดิ่ง

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อาคม โยริยะ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรเวียงป่าเป้า จำกัด จังหวัดเชียงราย เป็นการศึกษาจากเอกสารข้อมูลรายงานกิจการประจำปี รายงานงบการเงินของผู้สอบบัญชี 3 ปี คือ ปี 2549 ปี 2550 และปี 2551 นอกจากนี้จะเป็นข้อมูลจากระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ เอกสารทางวิชาการ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากหน่วยงาน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการของกรรมการ สมาชิกสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาในเชิงปริมาณโดยการศึกษาเชิงปริมาณได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลฐานะทางการเงินของสหกรณ์เกี่ยวกับสภาพคล่องทางการเงิน ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ ความสามารถในการก่อหนี้และประสิทธิภาพในการทำกำไรทั้งแนวโน้มและแนวดิ่ง และอัตราส่วนทางการเงิน

ผลการศึกษา พบว่าในการดำเนินงานของสหกรณ์โดยภาพรวมสหกรณ์ประสบปัญหาการขาดทุนติดต่อกัน 2 ปี ในปี 2550 และ 2551 ด้านการเงินสหกรณ์ขาดสภาพคล่องเนื่องจากในธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์สามารถเรียกเก็บหนี้จากเงินให้กู้ของสมาชิกสหกรณ์ได้ตามแผนเพียงร้อยละ 47.09 เท่านั้น ด้านกระบวนการภายในสหกรณ์มีการเลิกจ้างผู้จัดการบ่อยมากจำนวน 3 คน ภายใน 3 ปี ทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ขาดขวัญและกำลังใจ มีการทุจริต สหกรณ์มีการเรียนรู้จากข้อผิดพลาดจากการดำเนินงาน จึงได้มีการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการ มีการศึกษาข้อกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ มีการปรับปรุงหน้าที่ความรับผิดชอบ การฝึกอบรมและการใช้ระบบสารสนเทศ

นัตดา เตชะประสาน (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด จังหวัดกระบี่ ซึ่งมีขอบเขตการศึกษาโดยวิธีการรวบรวมข้อมูลจากรายงาน

ประจำปีสหกรณ์และงบการเงิน เฉพาะปีการเงิน 2546 ถึงปี 2550 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Excel และการวิเคราะห์ทางการเงิน โดยเทคนิค CAMELS Analysis

ผลการศึกษา พบว่าสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก จนถึงปัจจุบันเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ ตามมาตรฐานการจัดชั้นของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และผลการดำเนินงานโดยภาพรวม 5 ปี มีผลประกอบการขาดทุนรวม 3 ปี ซึ่งมีความเสี่ยงสูง ด้านความเพียงพอของเงินทุนและคุณภาพสินทรัพย์อยู่ในระดับต่ำ รวมถึงลูกหนี้ค้างชำระไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ประกอบกับปัญหาด้านการบริหารจัดการต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สูงไม่คุ้มกับรายได้ จึงส่งผลให้สหกรณ์ดำเนินงานขาดทุน และส่งผลกระทบต่อให้สหกรณ์ต้องเลิกกิจการได้

อรพินท์ สุขสวัสดิ์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรหนองจอก จำกัด พบว่า ประสิทธิภาพด้านการเงิน โดยศึกษาเฉพาะอัตราส่วนทางการเงิน โดยรวมมีค่าในเกณฑ์ดี เมื่อนำอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรหนองจอก จำกัด ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ใช้วัด 2 ลักษณะ คือ เปรียบเทียบอัตราส่วนของสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ดำเนินธุรกิจประสบความสำเร็จ จัดขีดความสามารถในระดับสองและสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ ที่จัดขีดความสามารถในระดับ ที่หนึ่ง ปรากฏว่า ผลโดยรวมอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรหนองจอก จำกัด ดีกว่าอัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรหนองจอก จำกัด มีประสิทธิภาพในระดับที่น่าพอใจ สำหรับประสิทธิภาพการดำเนินงานและความคิดเห็นของสมาชิก ปรากฏว่า ผลโดยรวมสมาชิกมีความพอใจมาก ในการบริหารธุรกิจทุกด้านของสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์แนวโน้ม และกำไรสุทธิแนวโน้มเพิ่มขึ้น แสดงว่าการดำเนินงานของสหกรณ์มีประสิทธิภาพ

หนึ่งฤทัย เรืองจิต (2545 : 71) ได้ทำการศึกษาเรื่องศักยภาพของการดำเนินธุรกิจและการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร กรณีศึกษาในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรทั่วไปในจังหวัดขอนแก่นกับสหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศ มีอัตราส่วนสภาพคล่องหรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียนเท่ากับ 1.57 ซึ่งสูงกว่าอัตราส่วนของสหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและอัตราส่วนของสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศ ส่วนภายในจังหวัดขอนแก่น พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรมีอัตราที่ใกล้เคียงกันแต่ยกเว้นสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็ก และในส่วนของอัตราส่วนวัดความสามารถในการก่อหนี้เท่ากับ 2.42 ซึ่งสูงกว่าอัตราส่วนของสหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและอัตราส่วนของสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศ โดยความสามารถในการก่อหนี้ของสหกรณ์การเกษตรขนาด

ใหญ่มีความระมัดระวังในการก่อหนี้ทำให้มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนต่ำ ส่วนสหกรณ์การเกษตรขนาดกลางมีผลการดำเนินงานขาดทุนสุทธิประจำปี และมีสหกรณ์หลายแห่งที่มีทุนการดำเนินงานที่ติดลบ ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนวัดความสามารถในการก่อหนี้ติดลบ ส่วนสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็ก ซึ่งมีทุนการดำเนินงานที่ต่ำแต่ได้รับเงินกู้สนับสนุนในระยะยาวทำให้อัตราส่วนวัดความสามารถในการก่อหนี้สูงผิดปกติ ส่วนอัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดขอนแก่นเท่ากับ 0.87 รอบต่อปี ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สูงกว่าอัตราส่วนของสหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศ โดยพบว่าสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดขอนแก่นมีความสามารถในการใช้สินทรัพย์ให้เกิดรายได้ตอบแทนสหกรณ์ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน และมีอัตรากำไรสุทธิประจำปี ร้อยละ -1.34 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ต่ำกว่าอัตราส่วนของสหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศ และสหกรณ์การเกษตรทั่วไปในจังหวัดขอนแก่นมีความสามารถในการทำกำไรที่แตกต่างกัน โดยสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่มีอัตรากำไรสุทธิในอัตราส่วนที่สูง สหกรณ์การเกษตรขนาดกลางมีอัตรากำไรสุทธิในอัตราที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ทำการศึกษา และสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็กมีอัตรากำไรสุทธิติดลบ

นวลทิพย์ หวังเกิดเกียรติ (2546 : 84) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย จำกัด พบว่า การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในรอบ 5 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีการพัฒนาธุรกิจไปในทางที่ดีขึ้น กล่าวคือ จากผลการดำเนินธุรกิจในรอบปีบัญชี 2543 มีสินทรัพย์หมุนเวียน 1.45 เท่าของหนี้สินหมุนเวียน สหกรณ์มีสภาพคล่องสูงสามารถหมุนเวียนสินทรัพย์ในการดำเนินธุรกิจได้คล่องตัวสูงขึ้น มีหนี้สินทั้งสินต่อทุน 1.65 เท่า แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระเงินกู้และดอกเบี้ยคืนให้กับเจ้าหนี้ได้เพิ่มขึ้น มีผลตอบแทนของสินทรัพย์ทุก 100 บาท สามารถก่อให้เกิดกำไรได้ 4.89 บาท มีผลตอบแทนต่อส่วนของทุนทุก 100 บาท สามารถก่อให้เกิดกำไรได้ 12.99 บาท มีผลตอบแทนของกำไรสุทธิต่อยอดขายสุทธิได้ถึง 24.64 บาท ต่อยอดขายทุก 100 บาท แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีประสิทธิภาพในการทำกำไรค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับสินทรัพย์ที่มีอยู่เทียบกับทุนของสหกรณ์และเทียบกับยอดขายของสหกรณ์ และมีแนวโน้มของผลการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นว่าในปีบัญชี 2540 สหกรณ์มีกำไรลดลงมาก เนื่องจากการเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในปี 2540 และในปี 2541 ถึงปี 2543 สหกรณ์มีแนวโน้มของรายได้ที่เพิ่มขึ้น ต้นทุนและค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ลดลงส่งผลให้สหกรณ์มีแนวโน้มของกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น

วารุณี ไชยธรรม (2546 : 78) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด พบว่า การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ณ ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม

2545 สมาชิกสหกรณ์ไปใช้บริการของสหกรณ์เฉลี่ย 5.21 ครั้งต่อปี ส่งผลทำให้สหกรณ์มีเงินรับฝาก จำนวน 14,640,928.67 บาท จำนวน 2,375 บัญชี โดยสมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าสหกรณ์คิดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากร้อยละ 6.00 ต่อปี เป็นอัตราที่สูงกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป จึงให้ความสำคัญและนำเงินมาฝากกับสหกรณ์เป็นจำนวนมาก สหกรณ์มีรายได้จากการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ จำนวน 12,318,247.50 บาท ซึ่งเป็นธุรกิจที่ให้กำไรกับสหกรณ์มากที่สุด มีรายได้จากการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 17,407,459.00 บาท เป็นธุรกิจที่ให้กำไรกับสหกรณ์น้อยแต่สหกรณ์จะให้บริการแก่สมาชิกในด้านการผลิตเป็นสำคัญ และมีรายได้จากการรวบรวมผลผลิต จากสมาชิกและเกษตรกรทั่วไป จำนวน 105,034,627.34 บาท เป็นธุรกิจที่ทำรายได้ให้กับสหกรณ์มากที่สุด แต่ประสบผลขาดทุนเฉพาะธุรกิจ 353,617.18 บาท เนื่องจากสหกรณ์ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจค่อนข้างสูงจึงประสบผลการดำเนินงานที่ขาดทุน ส่วนปัญหาในการดำเนินธุรกิจที่สำคัญได้แก่ ปัญหาสมาชิกกู้เงินเข้าซ้อนจากสถาบันการเงินอื่น เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ทำให้สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดระยะเวลา เนื่องจากต้องชำระหนี้สองทาง และมีรายได้ที่ไม่เพียงพอ และปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตที่ประสบกับการขาดทุนอย่างต่อเนื่องทุกปี

วิฑูรย์ สิทธิเดช (2551 : 86) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรดงหลวง จำกัด ปี พ.ศ.2550 พบว่า ในรอบปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2550 สหกรณ์ มีสินทรัพย์หมุนเวียน 94,482,639.76 บาท และมีหนี้สินหมุนเวียน 83,136,120.14 บาท ทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนอยู่ จำนวน 11,346,519.62 บาท และอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์อยู่ที่ 1.12 เท่า ซึ่งต่ำกว่าอัตราส่วนโดยรวมซึ่งอยู่ที่ 1.52 เท่า สหกรณ์มีหนี้สิน 84,331,632.75 บาท และมีส่วนของทุน 19,294,646.77 บาท อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนอยู่ที่ 4.37 เท่า สหกรณ์ความสามารถในการก่อหนี้สูงกว่าอัตราส่วนโดยรวมซึ่งอยู่ที่ 1.76 เท่า สหกรณ์มีรายได้ทั้งสิ้น 113,572,616.64 บาท ในขณะที่สินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยของสหกรณ์อยู่ที่ 88,232,140.73 บาท และอัตรามูลของสินทรัพย์ทั้งสิ้น อยู่ที่ 1.25 รอบ สูงกว่าอัตราส่วนโดยรวมซึ่งอยู่ที่ 0.54 สหกรณ์มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์อยู่ที่ร้อยละ 3.49 ขณะที่อัตราส่วนโดยรวมอยู่ที่ร้อยละ 3.88 แสดงว่าผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนทั้งสิ้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสหกรณ์ โดยสหกรณ์มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนอยู่ที่ร้อยละ 18.28 ขณะที่อัตราส่วนโดยรวมอยู่ที่ร้อยละ 10.70 สหกรณ์มีอัตราค่าใช้จ่ายสูงถึงร้อยละ 97.28 ในขณะที่อัตราส่วนโดยรวมอยู่ที่ ร้อยละ 93.03 ทำให้อัตรากำไรสุทธิอยู่ที่ร้อยละ 2.79 ในขณะที่อัตราส่วนโดยรวมอยู่ที่ร้อยละ 7.25

ทอน พิมพา (2552 : 72) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเมืองร้อยเอ็ด จำกัด พ.ศ.2550 พบว่า จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการ

บริหารการเงินของสหกรณ์ปีบัญชี 2550 จากค่าอัตราส่วนทางการเงินที่ทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน และเปรียบเทียบกับค่าอัตราส่วนทางการเงินของปีบัญชี 2549 พบว่าอัตราส่วนวัดสภาพคล่องมีค่าเท่ากับ 1.19 อัตราส่วนวัดความสามารถในการก่อหนี้มีค่า 2.79 อัตราส่วนวัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์มีค่า 0.25 และอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรของสหกรณ์โดยพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน และอัตรากำไรสุทธิ มีค่าเท่ากับ 5.69, 8.88 และ 9.14 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลโดยรวมของค่าอัตราส่วนทางการเงินมีค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการวิเคราะห์แนวโน้มของผลการดำเนินงานที่เปลี่ยนแปลงไป โดยทำการวิเคราะห์ในช่วงระยะเวลา พ.ศ.2546-2550 จากอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์ยังมีอัตรากำไรสุทธิเพิ่มขึ้นอยู่เสมอเป็นประจำทุกปี จึงถือได้ว่าการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ส่วนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ เงินทุนไม่เพียงพอต่อความต้องการในการขอใช้บริการของสมาชิก การติดตามหนี้สินที่ค้างชำระของสมาชิกไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยสมาชิกส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ และยังขาดความเข้าใจในการปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์ และปัญหาทางการตลาดในการรับซื้อข้าวเปลือกจากสมาชิกและเกษตรกรทั่วไปที่มีการแข่งขันในด้านราคาระหว่างสหกรณ์กับพ่อค้าคนกลาง และปัญหาในการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์ โดยสหกรณ์ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ในการดำเนินงาน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับแก่คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกเพื่อให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้องและให้ความร่วมมือกับสหกรณ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้า เรื่อง การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของ สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด จังหวัดนครราชสีมา เป็นการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด จังหวัดนครราชสีมา ในรอบ 5 ปี ตั้งแต่ปีการเงิน 2548 - 2552 โดยมีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด อำเภอระแงะ จังหวัดนครราชสีมา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 เครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงิน

2.1.1 การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Percentage Analysis)

- 1) เป็นการวิเคราะห์จากข้อมูลเดิม
- 2) การวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม โดยใช้การวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐาน ซึ่งวิธีนี้จะใช้ปีใดปีหนึ่งเป็นปีฐานเพียงปีเดียว โดยเทียบปีดังกล่าวให้เป็นร้อยละ แล้วนำข้อมูลของปีอื่นๆ ซึ่งเป็นรายการเดียวกันเทียบกลับมาสู่ปีฐานทุกปี ตลอดช่วงเวลาที่ต้องการวิเคราะห์ ซึ่งสามารถคำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$\text{อัตราร้อยละของปีที่ต้องการหา} = \frac{\text{ข้อมูลตัวเลขปีที่ต้องการหา} \times 100}{\text{ข้อมูลตัวเลขปีฐาน}}$$

2.1.2 การวิเคราะห์แนวตั้ง (Vertical Analysis)

เป็นการวิเคราะห์งบการเงินโดยเปรียบเทียบรายการต่างๆ ในงบการเงินของงวดเดียวกันหรือปีเดียวกัน โดยจะกำหนดให้รายการใดรายการหนึ่งในงบการเงินเป็นพื้นฐานในการเปรียบเทียบ ซึ่งฐานดังกล่าวให้มีค่าเท่ากับร้อยละ 100 แล้วจะพิจารณาว่ารายการอื่น ๆ ในงบการเงินเดียวกันมีค่าเป็นร้อยละเท่าไรของตัวฐานที่ใช้ในการเปรียบเทียบ ใช้ประโยชน์ช่วยในการวางแผน การควบคุมและการตัดสินใจของสหกรณ์

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษา เป็นการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน หมายเหตุประกอบงบการเงิน ปีบัญชี 2548 – 2552 รวม 5 ปี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์จากข้อมูลทุติยภูมิของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด
ได้แก่

1. การวิเคราะห์แนวตั้ง (Vertical Analysis)
2. การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Percentage Analysis)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด
ได้แก่

1. การวิเคราะห์แนวตั้ง (Vertical Analysis)
2. การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Percentage Analysis)

บทที่ 4

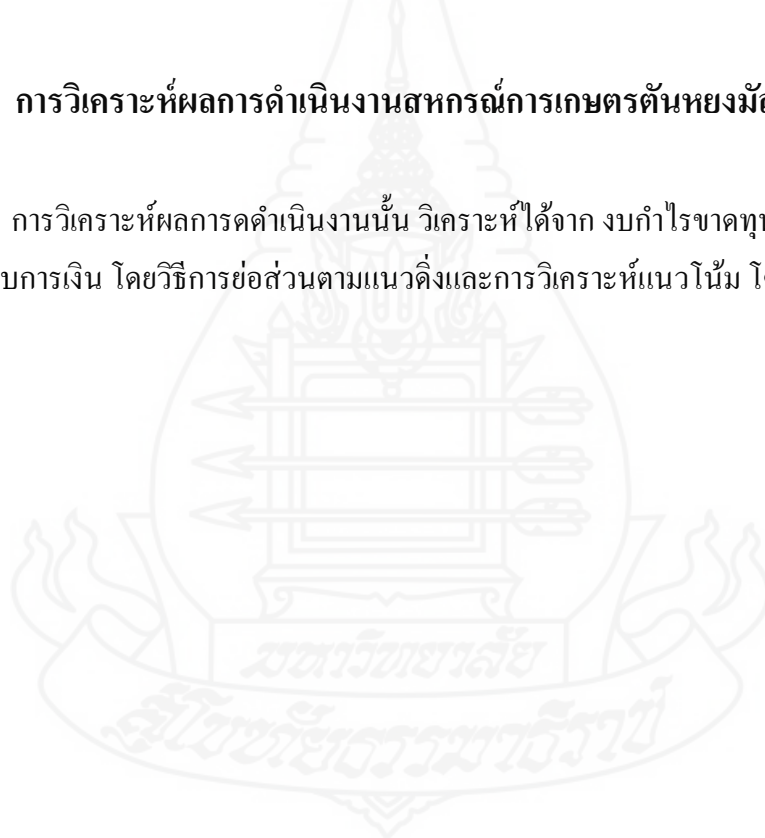
ผลการศึกษา

ผลการศึกษาข้อมูลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด จังหวัดนครราชสีมา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งได้ทำการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งได้เป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด
- ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานนั้น วิเคราะห์ได้จาก งบกำไรขาดทุน หมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยวิธีการย่อส่วนตามแนวดิ่งและการวิเคราะห์แนวนอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

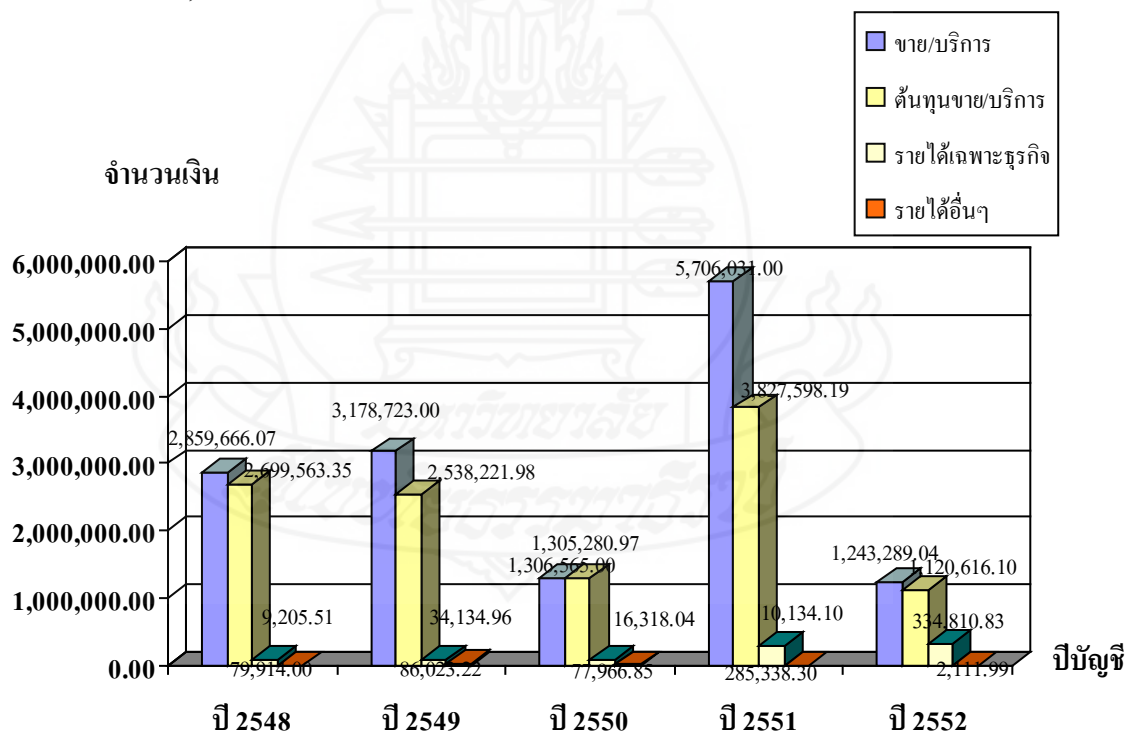
ตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานโดยวิธีย่อส่วนตามแนวดิ่ง

สินทรัพย์	ปี 2548	%	ปี 2549	%	ปี 2550	%	ปี 2551	%	ปี 2552	%
	(บาท)		(บาท)		(บาท)		(บาท)		(บาท)	
ขาย/บริการ	2,859,666.07	100.00	3,178,723.00	100.00	1,306,565.00	100.00	5,706,031.00	100.00	1,243,289.04	100.00
หัก ต้นทุนขาย/บริการ (งบต้นทุนขาย/บริการ)	<u>2,699,563.35</u>	<u>94.40</u>	<u>2,538,221.98</u>	<u>79.85</u>	<u>1,305,280.97</u>	<u>99.90</u>	<u>3,827,598.19</u>	<u>67.08</u>	<u>1,120,616.10</u>	<u>90.13</u>
กำไรขั้นต้น	160,102.72	5.60	640,501.02	20.15	1,284.03	0.10	1,878,432.81	32.92	122,672.94	9.87
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	<u>79,914.00</u>	<u>2.79</u>	<u>86,023.22</u>	<u>2.71</u>	<u>77,966.85</u>	<u>5.97</u>	<u>285,338.30</u>	<u>5.00</u>	<u>334,810.83</u>	<u>26.93</u>
รวม	240,016.72	8.39	726,524.24	22.86	79,250.88	6.07	2,163,771.11	37.92	457,483.77	36.80
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	<u>595,550.70</u>	<u>20.83</u>	<u>848,021.87</u>	<u>26.68</u>	<u>879,787.01</u>	<u>67.34</u>	<u>2,469,847.53</u>	<u>43.28</u>	<u>27,311.23</u>	<u>2.20</u>
กำไร(ขาดทุน)เฉพาะธุรกิจ	(355,533.98)	(12.43)	(121,497.63)	(3.82)	(800,536.13)	(61.27)	(306,076.42)	(5.36)	430,172.54	34.60
บวก รายได้อื่น ๆ	<u>9,205.51</u>	<u>0.32</u>	<u>34,134.96</u>	<u>1.07</u>	<u>16,318.04</u>	<u>1.25</u>	<u>10,134.10</u>	<u>0.18</u>	<u>2,111.99</u>	<u>0.17</u>
รวม	(346,328.47)	(12.11)	(87,362.67)	(2.75)	(784,218.09)	(60.02)	(295,942.32)	(5.18)	432,284.53	34.77
หัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	<u>297,309.34</u>	<u>10.40</u>	<u>297,031.72</u>	<u>9.35</u>	<u>336,324.17</u>	<u>25.74</u>	<u>369,274.85</u>	<u>6.46</u>	<u>348,094.44</u>	<u>28.00</u>
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	(643,637.81)	(22.51)	(384,394.39)	(12.10)	(1,120,542.26)	(85.76)	(665,217.17)	(11.66)	84,190.09	6.77

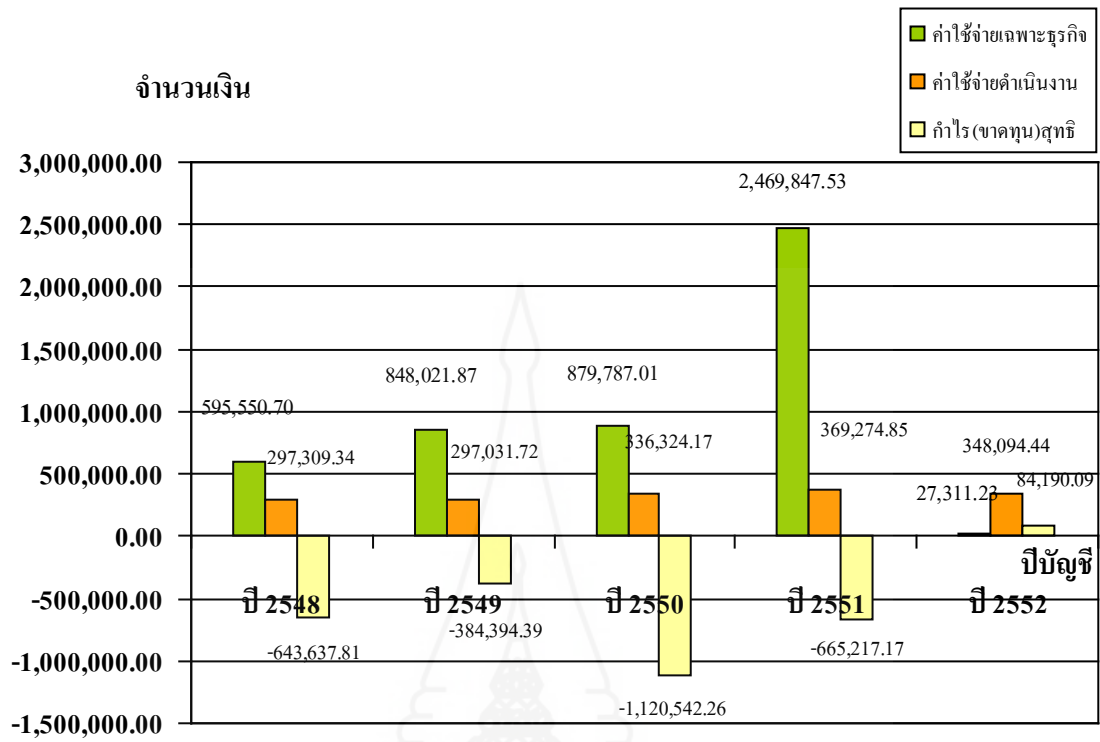
จากตารางที่ 4.1 พบว่า

ผลการวิเคราะห์หั่งบกำไรขาดทุนตามแนวดิ่ง ด้านขาย / บริการของสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์มีแนวโน้มที่จะมีการขาย/บริการ ลดลงจาก ปี 2548 จำนวน 2,859,666.07 บาท เป็นจำนวน 1,243,289.04 บาท ในปี 2552 ส่วนของต้นทุนขาย/บริการ มีแนวโน้มลดลงจากปี 2548 จำนวน 2,699,563.35 บาท เป็น จำนวน 1,120,616.10 บาท ในปี 2552 ส่วนรายได้เฉพาะธุรกิจมีแนวโน้มที่จะมีรายได้เฉพาะธุรกิจเพิ่มมากขึ้น จากปี 2548 จำนวน 79,914.00 บาท เป็น 334,810.83 บาท ในปี 2552 และในส่วนของรายได้อื่นๆ พบว่า มีแนวโน้มที่จะลดลง จากปี 2548 จำนวน 9,205.51 บาท เป็น 2,111.99 บาท ในปี 2552

ผลการวิเคราะห์หั่งบกำไรขาดทุนตามแนวดิ่ง ด้านค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ พบว่า มีแนวโน้มที่จะลดลงจาก ปี 2548 จำนวน 595,550.70 บาท เป็นจำนวน 27,311.23 บาท ในปี 2552 ส่วนของค่าใช้จ่ายดำเนินงาน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2548 จำนวน 297,309.34 บาท เป็น จำนวน 348,094.44 บาท ในปี 2552 และในส่วนของกำไร(ขาดทุน)สุทธิ พบว่า มีแนวโน้มที่สหกรณ์มีผลการดำเนินงานที่มีกำไร จากปี 2548 ที่มีผลการดำเนินงานขาดทุน จำนวน (643,637.81) บาท เป็นมีกำไร จำนวน 84,190.09 บาท ในปี 2552 ดังแสดงในภาพที่ 4.1 และ 4.2

ภาพที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์หั่งบกำไรขาดทุนตามแนวดิ่งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด (ขาย/บริการ ต้นทุนขาย/บริการ รายได้เฉพาะธุรกิจ รายได้อื่นๆ) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548-2552

ภาพที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนตามแนวดิ่งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมีส จำกัด
(ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ ค่าใช้จ่ายดำเนินงานและกำไร(ขาดทุน)สุทธิ)
ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548- 2552

ตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานโดยวิธีวิเคราะห์แนวโน้ม

สินทรัพย์	ปี 2548	%	ปี 2549	%	ปี 2550	%	ปี 2551	%	ปี 2552	%
	(บาท)		(บาท)		(บาท)		(บาท)		(บาท)	
ขาย/บริการ	2,859,666.07	100.00	3,178,723.00	111.16	1,306,565.00	45.69	5,706,031.00	199.53	1,243,289.04	43.48
หัก ต้นทุนขาย/บริการ(งบ ต้นทุนขาย/บริการ)	<u>2,699,563.35</u>	<u>100.00</u>	<u>2,538,221.98</u>	<u>94.02</u>	<u>1,305,280.97</u>	<u>48.35</u>	<u>3,827,598.19</u>	<u>141.79</u>	<u>1,120,616.10</u>	<u>41.51</u>
กำไรขั้นต้น	160,102.72	100.00	640,501.02	400.05	1,284.03	0.80	1,878,432.81	1173.27	122,672.94	76.62
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	<u>79,914.00</u>	<u>100.00</u>	<u>86,023.22</u>	<u>107.64</u>	<u>77,966.85</u>	<u>97.56</u>	<u>285,338.30</u>	<u>357.06</u>	<u>334,810.83</u>	<u>418.96</u>
รวม	240,016.72	100.00	726,524.24	302.70	79,250.88	33.02	2,163,771.11	901.51	457,483.77	190.60
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	<u>595,550.70</u>	<u>100.00</u>	<u>848,021.87</u>	<u>142.39</u>	<u>879,787.01</u>	<u>147.73</u>	<u>2,469,847.53</u>	<u>414.72</u>	<u>27,311.23</u>	<u>4.59</u>
กำไร(ขาดทุน)เฉพาะธุรกิจ	(355,533.98)	(100)	(121,497.63)	(34.17)	(800,536.13)	(225.16)	(306,076.42)	(86.09)	430,172.54	120.99
บวก รายได้อื่น ๆ	<u>9,205.51</u>	<u>100.00</u>	<u>34,134.96</u>	<u>370.81</u>	<u>16,318.04</u>	<u>177.26</u>	<u>10,134.10</u>	<u>110.08</u>	<u>2,111.99</u>	<u>22.94</u>
รวม	(346,328.47)	(100)	(87,362.67)	(25.23)	(784,218.09)	(226.43)	(295,942.32)	(85.45)	432,284.53	124.82
หัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	<u>297,309.34</u>	<u>100.00</u>	<u>297,031.72</u>	<u>99.91</u>	<u>336,324.17</u>	<u>113.12</u>	<u>369,274.85</u>	<u>124.21</u>	<u>348,094.44</u>	<u>117.08</u>
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	(643,637.81)	(100)	(384,394.39)	(59.72)	(1,120,542.26)	(174.09)	(665,217.17)	(103.35)	84,190.09	13.08

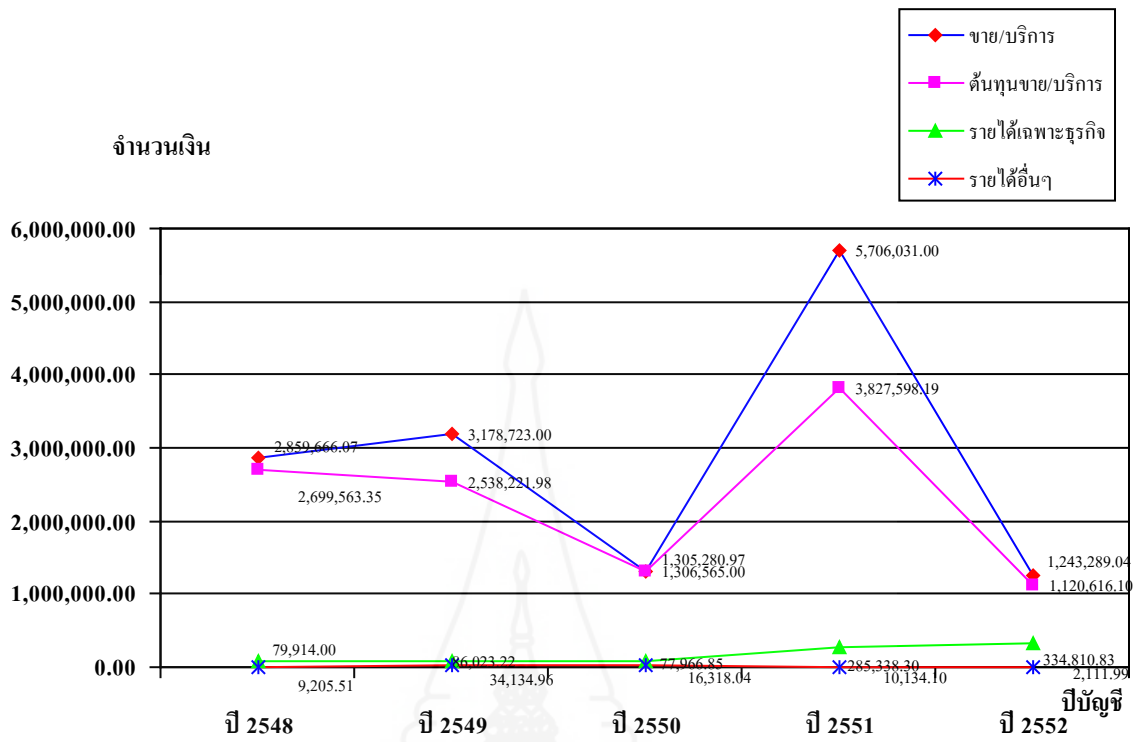
จากตารางที่ 4.2 พบว่า

สหกรณ์มีผลการดำเนินงานที่มีกำไรเฉพาะปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 จำนวน 84,190.09 บาท หรือร้อยละ 13.08 ส่วนอีก 4 ปี พบว่า สหกรณ์มีผลการดำเนินงานขาดทุนคือ ปี บัญชี 30 มิถุนายน 2548 ขาดทุน จำนวน 643,637.81 บาทหรือ คิดลบร้อยละ 100 และปีบัญชี 30 มิถุนายน 2549 ขาดทุน จำนวน 384,394.39 บาท หรือคิดลบร้อยละ 59.72 ปีบัญชี 30 มิถุนายน 2550 ขาดทุน จำนวน 1,120,542.26 บาทหรือร้อยละ 174.09 และปีบัญชี 30 มิถุนายน 2551 ขาดทุน จำนวน 665,217.17 หรือคิดลบร้อยละ 103.35

สำหรับค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจของสหกรณ์มีปริมาณสูงมาก โดยปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548 ร้อยละ 100 ปีบัญชี 30 มิถุนายน 2549 ร้อยละ 142.39 ปีบัญชี 30 มิถุนายน 2550 ร้อยละ 147.73 และปีบัญชี 30 มิถุนายน 2551 ร้อยละ 414.72 ส่วนปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 สหกรณ์มี ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจลดลงเหลือร้อยละ 4.59 และมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 161.89

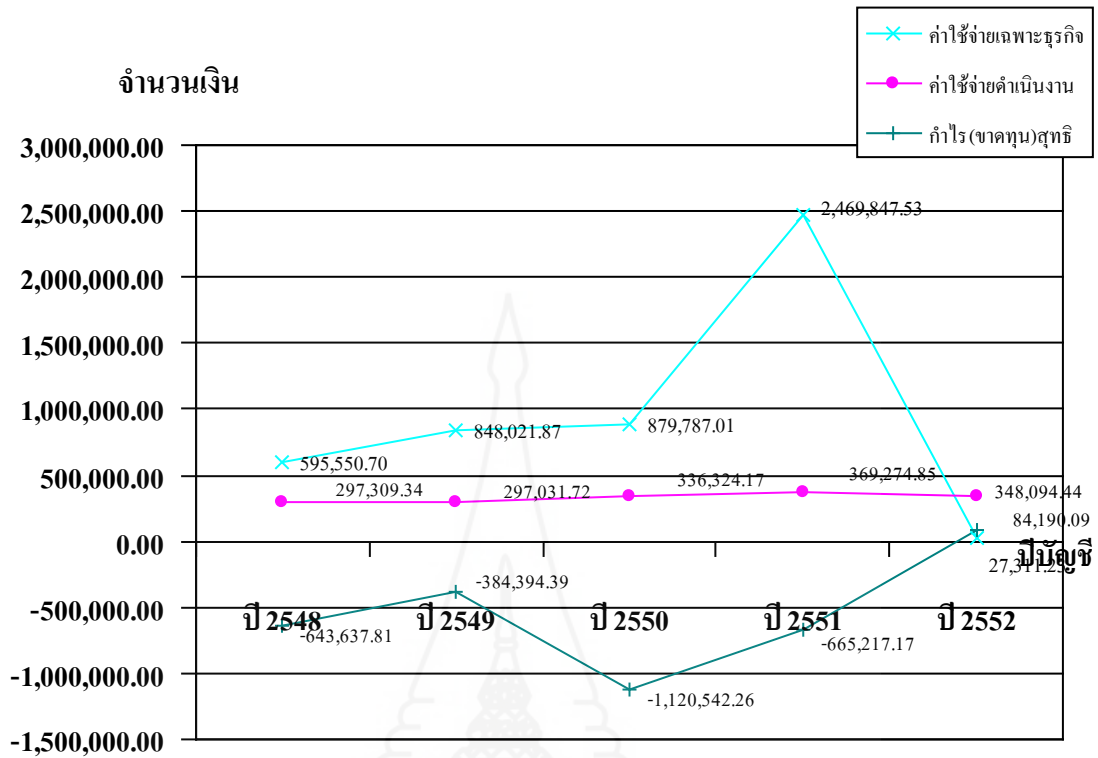
ด้านงบกำไรขาดทุน ที่เกี่ยวกับรายละเอียดขาย/บริการ พบว่า สหกรณ์การเกษตร ดันหยงมัส จำกัด มีแนวโน้มลดลงจากปี 2548 จำนวน 2,859,666.07 บาท เป็น 1,243,289.04 บาท ในปี 2552 ส่วนต้นทุนขาย/บริการ มีอัตราลดลงจากปี 2548 จำนวน 2,699,563.35 บาท เป็น 1,120,616.10 บาท ในปี 2552 ในส่วนของรายได้เฉพาะธุรกิจ พบว่า สหกรณ์มีรายได้เฉพาะธุรกิจ เพิ่มขึ้น จากปี 2548 จำนวน 79,914.00 บาท เป็น 334,810.83 บาท ในปี 2552 และสำหรับรายได้ อื่นๆ ของสหกรณ์ พบว่า มีแนวโน้มลดลง โดยลดลงจากปี 2548 จำนวน 9,205.51 บาท เป็นจำนวน 2,111.99 บาท ในปี 2552 ดังภาพที่ 4.3

การวิเคราะห์แนวโน้มงบกำไรขาดทุนสหกรณ์การเกษตรดันหยงมัส จำกัด ด้านค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ พบว่า มีแนวโน้มลดลงจากปี จากปี 2548 จำนวน 595,550.70 บาท เป็น 27,311.23 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินงาน พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากปี 2548 จำนวน 297,309.34 บาท เป็น จำนวน 348,094.44 บาท ในปี 2552 และในส่วนกำไร(ขาดทุน) สุทธิ พบว่า มีแนวโน้มที่จะมีผล การดำเนินงานที่มีกำไร จากปี 2548 มีผลการดำเนินงานขาดทุน จำนวน (643,637.81) บาท เป็นมี กำไรในปี 2552 จำนวน 84,190.09 บาท ดังภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์แนวโน้มงบกำไรขาดทุนสหกรณ์การเกษตรต้นหอมมัด จำกัด ด้านขาย/บริการ ต้นทุนขาย/บริการ รายได้เฉพาะธุรกิจ และรายได้อื่น ๆ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

ภาพที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์แนวโน้มงบกำไรขาดทุนสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน และกำไรสุทธิ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน

การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินนั้น วิเคราะห์ได้จาก งบดุล โดยวิธีการย่อส่วนตาม แนวตั้งและการวิเคราะห์แนวโน้ม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินโดยวิธีย่อส่วนตามแนวดิ่ง

สินทรัพย์	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552	
	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ
สินทรัพย์หมุนเวียน										
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	10,300.58	0.08	18,989.10	0.16	2,097,537.06	17.09	5,027,034.61	33.72	172,758.12	1.19
เงินฝากชุมชนสหกรณ์	24,182.09	0.19	25,391.19	0.21	25,996.06	0.21	39,854.01	0.27	40,451.82	0.28
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น – สุทธิ	-	-	3,468,392.00	28.36	2,845,263.00	23.18	3,426,326.60	22.98	3,677,451.00	25.40
ลูกหนี้ระยะสั้น – สุทธิ	4,671,544.23	36.28	789,968.00	6.46	699,889.25	5.70	191,210.10	1.28	152,077.25	1.05
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ – สุทธิ	1,594,956.86	12.39	2,117,813.31	17.31	928,073.76	7.56	1,032,742.92	6.93	983,924.90	6.80
สินค้าคงเหลือ	152,824.45	1.19	121,693.47	0.99	112,348.50	0.92	77,685.56	0.52	40,735.96	0.28
วัสดุคงเหลือ	2,814.07	0.02	910,813.00	7.45	916,723.00	7.47	1,005,359.40	6.74	682,282.90	4.71
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	<u>287,455.87</u>	2.23	<u>371,862.65</u>	3.04	<u>509,951.10</u>	4.15	<u>438,821.10</u>	2.94	<u>265,080.72</u>	1.83
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>6,744,087.00</u>	52.38	<u>7,824,940.70</u>	63.97	<u>8,135,781.73</u>	66.29	<u>11,239,034.30</u>	75.38	<u>7,014,762.67</u>	48.45

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สินทรัพย์	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552	
	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน										
เงินลงทุนระยะยาว	94,000.00	0.73	94,000.00	0.77	94,000.00	0.77	94,000.00	0.63	95,000.00	0.66
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	5,851,779.18	45.45	4,132,489.75	33.79	3,737,957.60	30.46	3,159,575.00	21.19	2,919,422.00	20.16
ลูกหนี้ระยะยาว – สุทธิ	-		-		127,500.00	1.04	215,000.00	1.44	185,000.00	1.28
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ – สุทธิ	86,348.73	0.67	80,669.87	0.66	78,942.51	0.64	102,067.18	0.68	379,400.95	2.62
สิทธิการเช่าประโยชน์ที่ดิน	-		-		-		-		3,784,467.50	26.14
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	99,335.00	0.77	99,335.00	0.81	99,335.00	0.81	99,335.00	0.67	101,335.00	0.70
รวมสินทรัพย์ไม่ หมุนเวียน	6,131,462.91	47.62	4,406,494.62	36.03	4,137,735.11	33.71	3,669,977.18	24.62	7,464,625.45	51.55
รวมสินทรัพย์	<u>12,875,541.06</u>	100	<u>12,231,435.34</u>	100.00	<u>12,273,516.84</u>	100.00	<u>14,909,011.48</u>	100.00	<u>14,479,388.12</u>	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า

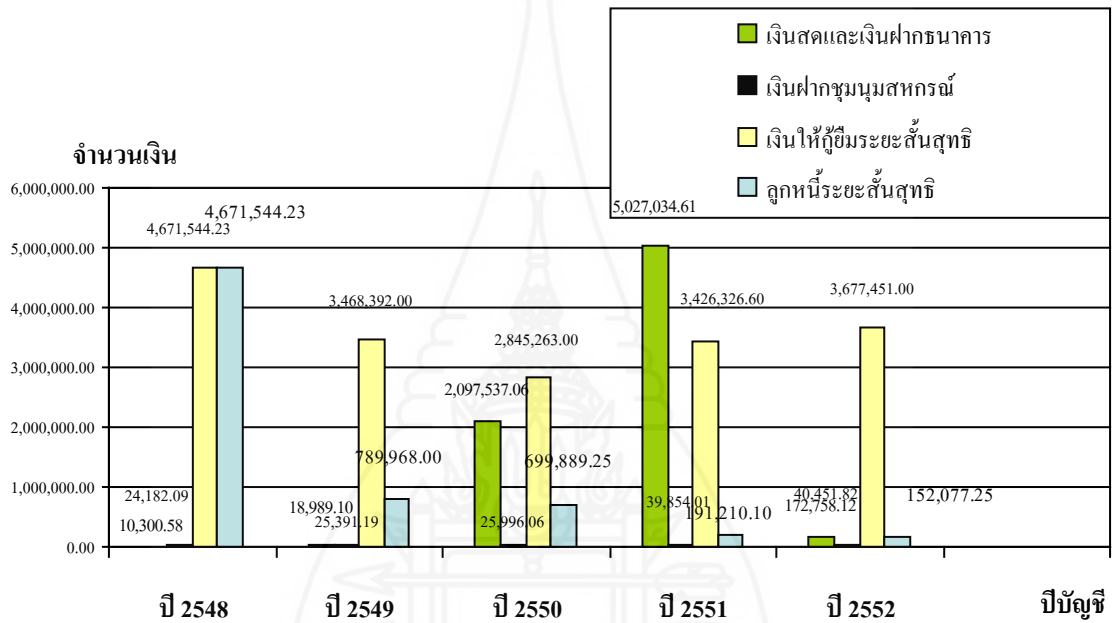
ทางด้านสินทรัพย์จากการเปรียบเทียบตามแนวดิ่ง พบว่า สินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ตลอดระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมามีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ สินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์ลดลงจาก ร้อยละ 2.23 ของสินทรัพย์รวมในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548 เหลือเพียงร้อยละ 1.83 ของสินทรัพย์รวมในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 ในขณะที่สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น กลับเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 47.62 ของสินทรัพย์รวมในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 51.55 ของสินทรัพย์รวมในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 โดยในส่วนของสินทรัพย์ของสหกรณ์ด้านสินทรัพย์หมุนเวียนที่เป็นเงินให้กู้ยืมระยะสั้นและลูกหนี้ระยะสั้น ที่มีรวมกัน จำนวน 3,829,528.25 บาท และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่เป็นเงินให้กู้ยืมระยะยาวและลูกหนี้ระยะยาว ที่มีรวมกัน จำนวน 3,104,422.00 บาท ของปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 ซึ่งสหกรณ์ควรติดตามเร่งรัดให้สมาชิกมีการชำระหนี้คืนสหกรณ์โดยเร็วทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย รวมทั้งมีการบริหารสินค้างเหลือที่มีประสิทธิภาพ

ผลการวิเคราะห์ห้วงบคุตรวมตามแนวดิ่ง ด้านสินทรัพย์หมุนเวียนพบว่า ในส่วนของเงินสดและเงินฝากธนาคารสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2548 จำนวน 10,300.58 บาท เป็น 172,758.12 บาท ในปี 2552 ส่วนเงินฝากขุมนุสสหกรณ์ฯ มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปี 2548 จำนวน 14,182.09 บาท เป็น 40,451.82 บาท ในปี 2552 ในส่วนของเงินให้กู้ยืมระยะสั้นสุทธิพบว่า มีแนวโน้มลดลง จากปี 2548 จำนวน 4,671,544.23 บาท เป็น 3,677,451.00 บาท ในปี 2552 และสำหรับลูกหนี้ระยะสั้นสุทธิของสหกรณ์ พบว่า มีแนวโน้มลดลง โดยลดลงจากปี 2548 จำนวน 4,671,544.23 บาท เป็นจำนวน 152,077.25 บาท ในปี 2552 ดังภาพที่ 4.5

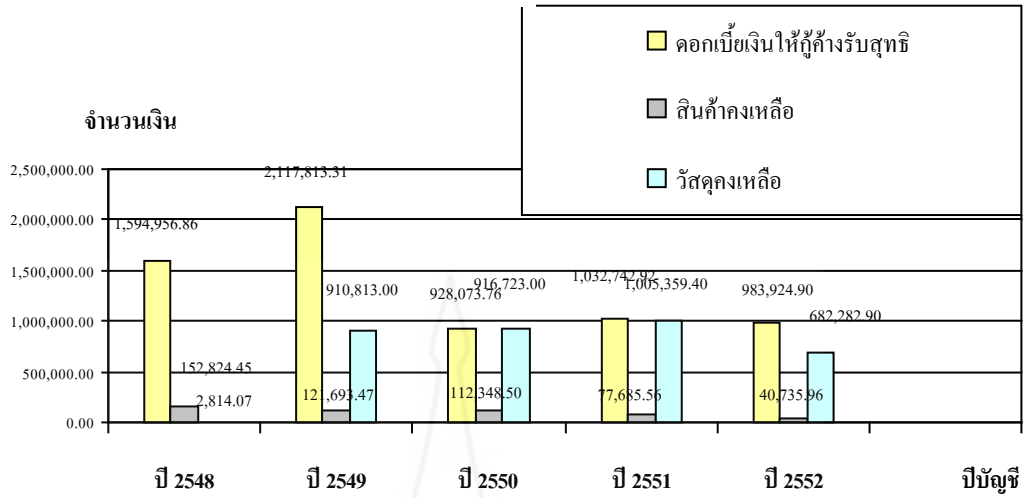
ผลการวิเคราะห์ห้วงบคุตรวมตามแนวดิ่ง ด้านสินทรัพย์หมุนเวียน พบว่า ด้านดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ-สุทธิ มีแนวโน้มลดลงจากปี 2548 จำนวน 1,594,956.86 บาท เป็น 983,924.90 บาท ในปี 2552 ส่วนสินค้างเหลือ มีอัตราลดลงจากปี 2548 จำนวน 152,824.45 บาท เป็น 40,735.96 บาท ในปี 2552 และสำหรับวัสดุคงเหลือของสหกรณ์ พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2548 จำนวน 2,814.07 บาท เป็นจำนวน 682,282.90 บาท ในปี 2552 ดังภาพที่ 4.6

ผลการวิเคราะห์ห้วงบคุตรวมตามแนวดิ่ง ด้านสินทรัพย์ พบว่า ด้านเงินลงทุนระยะยาวสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2548 จำนวน 94,000.00 บาท เป็น 95,000.00 บาท ในปี 2552 ส่วนเงินให้กู้ยืมระยะยาว มีอัตราลดลงจากปี 2548 จำนวน 5,851,779.18 บาท เป็น 2,919,422.00 บาท ในปี 2552 และสำหรับลูกหนี้ระยะยาว-สุทธิของสหกรณ์ พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2548 ที่ไม่มีลูกหนี้ระยะยาว-สุทธิ เป็นจำนวน 185,000.00 บาท ในปี 2552 ดังภาพที่ 4.7

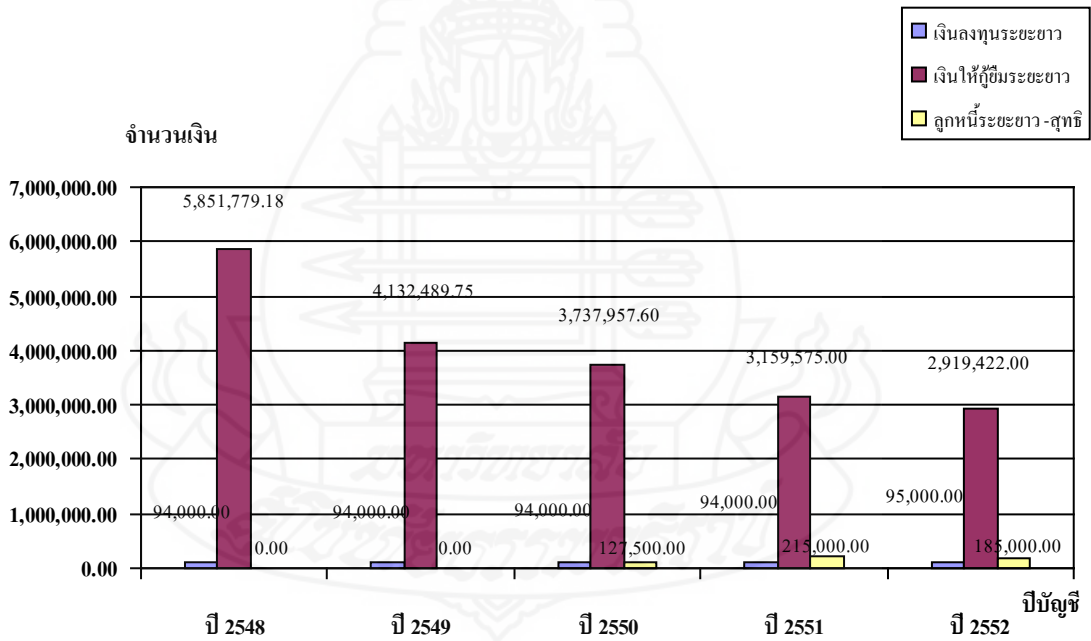
ผลการวิเคราะห์ห้วงบุดรวมตามแนวดิ่ง ด้านสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน พบว่า ด้านที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2548 จำนวน 86,348.73 บาท เป็น 379,400.95 บาท ในปี 2552 ส่วนสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดิน มีอัตราเพิ่มขึ้น จากปี 2548-2551 ซึ่งไม่มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นมูลค่าการใช้ประโยชน์ที่ดิน จำนวน 3,784,467.50 บาท ในปี 2552 และสำหรับสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2548 จำนวน 99,335.00 เป็นจำนวน 101,335.00 บาท ในปี 2552 ดังภาพที่ 4.8

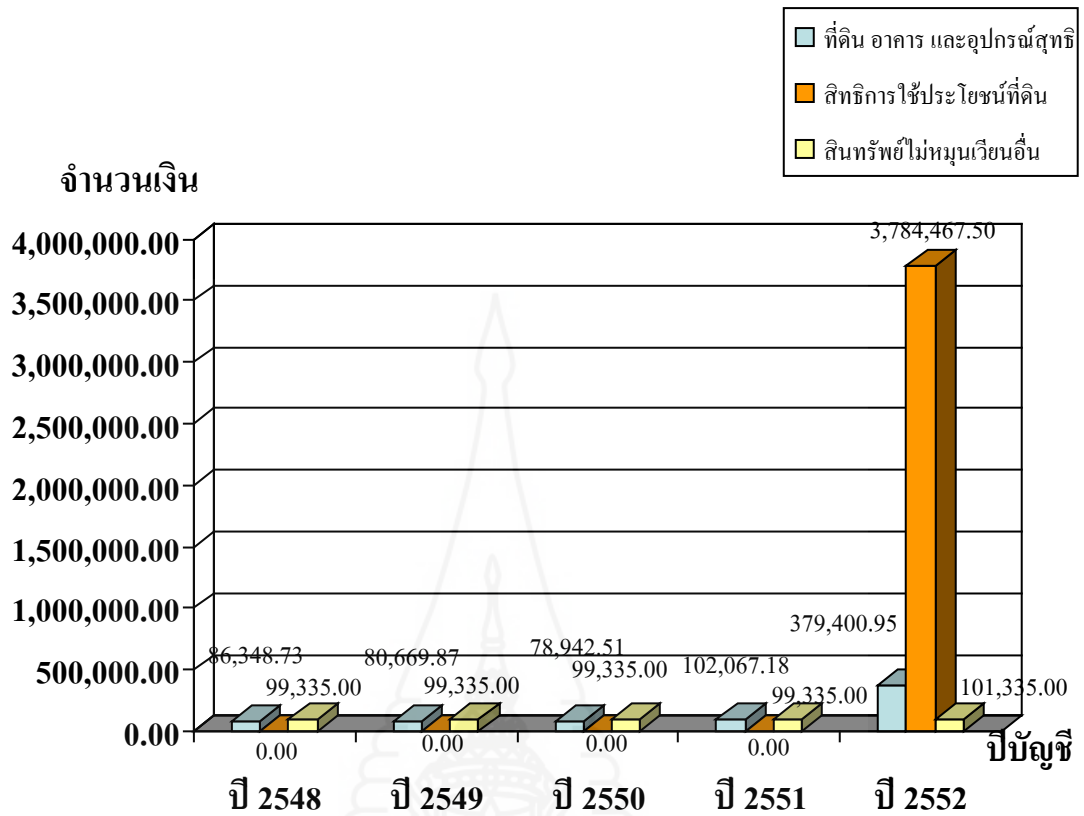
ภาพที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ห้วงบุดรวมตามแนวดิ่งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านสินทรัพย์หมุนเวียน (เงินสดระยะสั้น-สุทธิ ลูกหนี้ระยะสั้น-สุทธิ) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552 และเงินฝากธนาคาร เงินฝากขุมมสหกรณ์ เงินให้กู้ยืม

ภาพที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ห้วงบคุลรวมตามแนวคิดสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านสินทรัพย์หมุนเวียน(ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ-สุทธิ สินค้าคงเหลือ วัสดุคงเหลือ) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

ภาพที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ห้วงบคุลรวมตามแนวคิดสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน(เงินลงทุนระยะยาว เงินให้กู้ยืมระยะยาว ลูกหนี้ระยะยาว สุทธิ) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

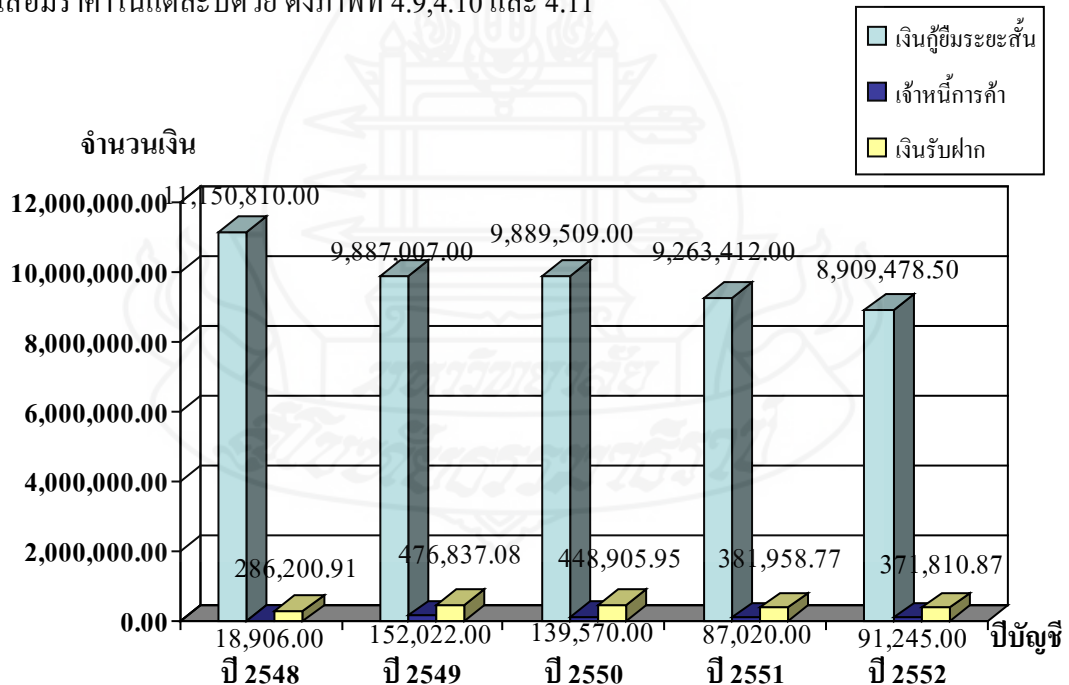
ภาพที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์งบดุลรวมตามแนวดิ่งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน(ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์-สุทธิ สิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548- 2552

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

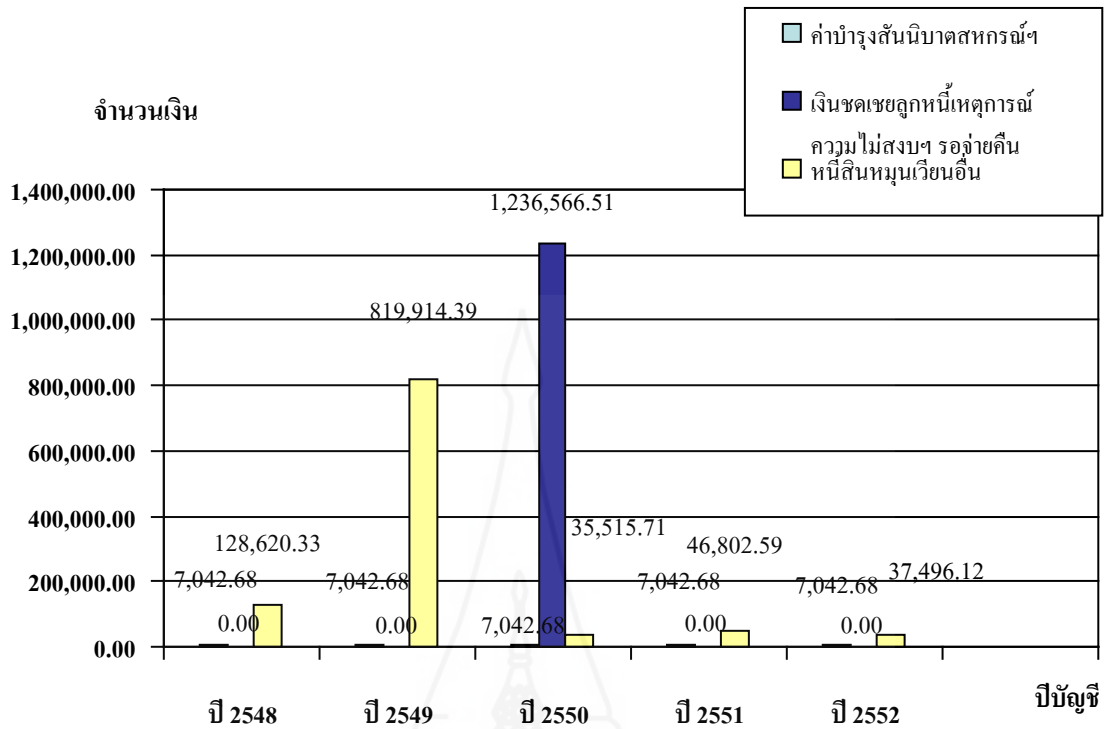
	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552	
	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ
เงินอุดหนุนก่อสร้างศูนย์คัด แยกผลไม้	-	-	-	-	-	-	4,998,000.00	33.52	4,746,365.88	32.78
เงินอุดหนุนพัฒนาด้านการ ผลิต	900,000.00	6.99	-	-	-	-	900,000.00	6.04	900,000.00	6.22
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	279,626.89	2.17	1,197,222.33	9.79	1,984,289.39	16.17	1,365,525.01	9.16	1,441,548.55	9.96
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	1,179,626.89	9.16	1,197,222.33	9.79	1,984,289.39	16.17	7,263,525.01	48.72	7,087,914.43	48.95
รวมหนี้สิน	12,771,206.81	99.19	12,540,045.48	102.52	13,741,399.24	111.96	17,049,761.05	114.36	16,504,987.60	113.99

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ด้านหนี้สินของสหกรณ์จากการเปรียบเทียบตามแนวดิ่ง พบว่า หนี้สินหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ หนี้สินหมุนเวียนลดลงจากร้อยละ 90.09 ของหนี้สินรวมในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548 เหลือเพียงร้อยละ 65.04 ของสินทรัพย์รวมในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 สำหรับหนี้สินหมุนเวียนในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 มีมูลค่า 9,417,073.17 บาท นั้น จะเป็นเงินกู้ยืมระยะสั้นถึง 8,909,478.50 บาท ซึ่งสหกรณ์ควรปรับปรุงธุรกิจต่างๆ ที่สหกรณ์ดำเนินอยู่ในปัจจุบันทั้งธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวมซื้อ ธุรกิจรวมขาย เพื่อหาทางนำเงินมาชำระหนี้เจ้าหนี้โดยเร็ว

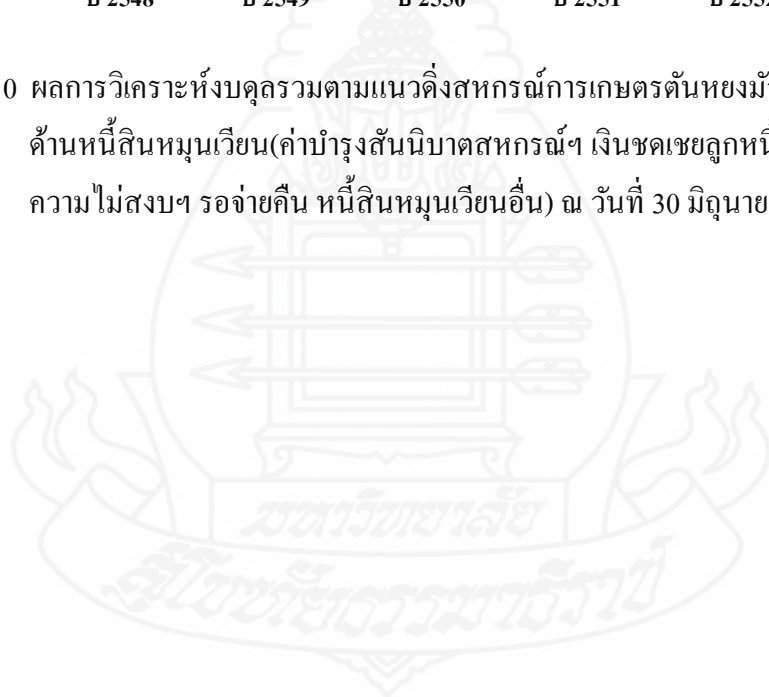
สำหรับหนี้สินไม่หมุนเวียนของสหกรณ์จากการเปรียบเทียบตามแนวดิ่ง พบว่า หนี้สินไม่หมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.10 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548 เป็นร้อยละ 48.95 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 ทั้งนี้เนื่องจากสหกรณ์ได้รับเงินอุดหนุนก่อสร้างศูนย์คัดแยกผลไม้ จำนวน 4,746,365.88 บาท และเงินอุดหนุนพัฒนาด้านการผลิตจำนวน 900,000 บาทซึ่งสหกรณ์ควรมีการใช้ประโยชน์จากศูนย์คัดแยกผลไม้และเงินอุดหนุนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อมวลสมาชิก ทั้งนี้ถึงแม้ว่าจะจะเป็นเงินอุดหนุนจ่ายขาดจากภาครัฐ แต่ในทางบัญชีจัดอยู่ในหมวดหนี้สิน ซึ่งเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 39.28 ซึ่งสหกรณ์จะต้องรับภาระเรื่องค่าเสื่อมราคาในแต่ละปีด้วย ดังภาพที่ 4.9, 4.10 และ 4.11

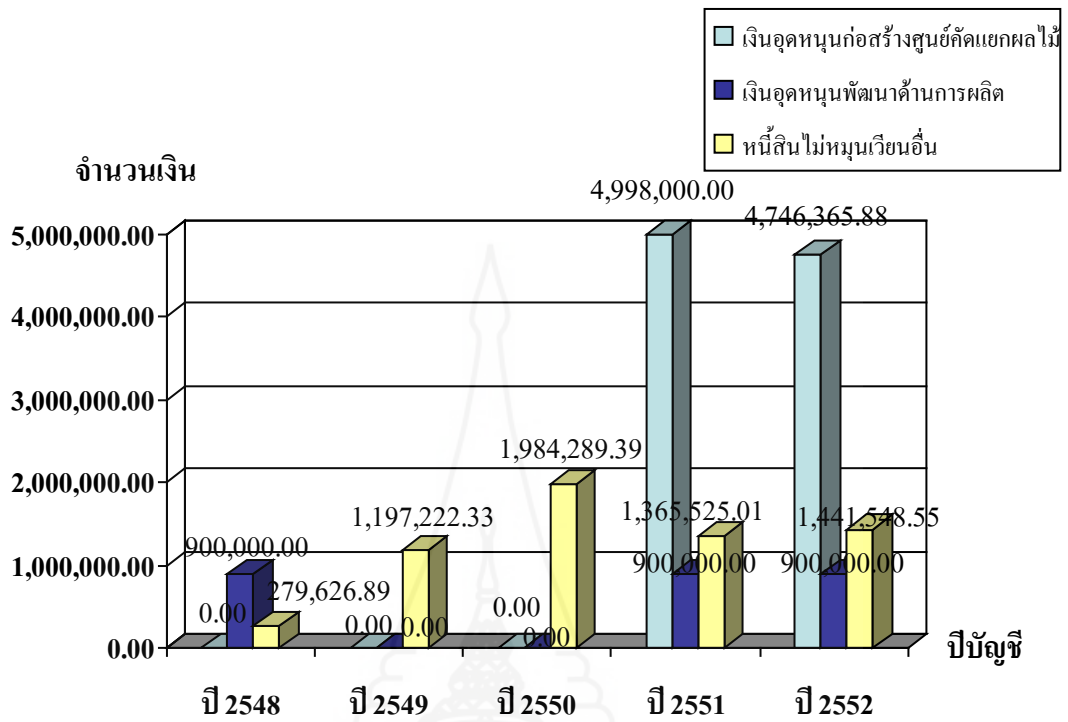

ภาพที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์งบดุลรวมตามแนวดิ่งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านหนี้สินหมุนเวียน(เงินกู้ยืมระยะสั้น เจ้าหนี้การค้า เงินรับฝาก) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548- 2552

ภาพที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์งบดุลรวมตามแนวดังสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านหนี้สินหมุนเวียน(ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ เงินชดเชยลูกหนี้เหตุการณ์ ความไม่สงบฯ รอจ่ายคืน หนี้สินหมุนเวียนอื่น) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548- 2552

ภาพที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ห้วงบคุกรวมตามแนวตั้งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด
ด้านหนี้สินไม่หมุนเวียน(เงินอุดหนุนก่อสร้างศูนย์คัดแยกผลไม้ เงินอุดหนุนพัฒนา
ด้านการผลิต หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548- 2552

ตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์ห้วงดุลรวมตามแนวดิ่งสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านทุน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 – 2552

	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552	
	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ
ทุนของสหกรณ์										
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)										
หุ้นชำระเต็มมูลค่าแล้ว	1,203,250.00	9.35	1,175,700.00	9.61	1,136,970.00	9.26	1,129,320.00	7.57	1,160,660.00	8.02
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ	84,328.58	0.65	83,328.58	0.68	83,328.58	0.68	83,328.58	0.56	82,948.58	0.57
ทุนสำรอง										
ทุนสำรอง	0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	
หัก โอนไปชดเชย	<u>0.00</u>		<u>0.00</u>		<u>0.00</u>		<u>0.00</u>		<u>0.00</u>	
ขาดทุน	<u>0.00</u>		<u>0.00</u>		<u>0.00</u>		<u>0.00</u>		<u>0.00</u>	
ขาดทุนสะสม										
ยอดยกมา	(539,606.52)	(4.19)	(1,183,244.33)	(9.67)	(1,567,638.72)	(12.77)	(2,688,180.98)	(18.03)	(3,353,398.15)	(23.16)

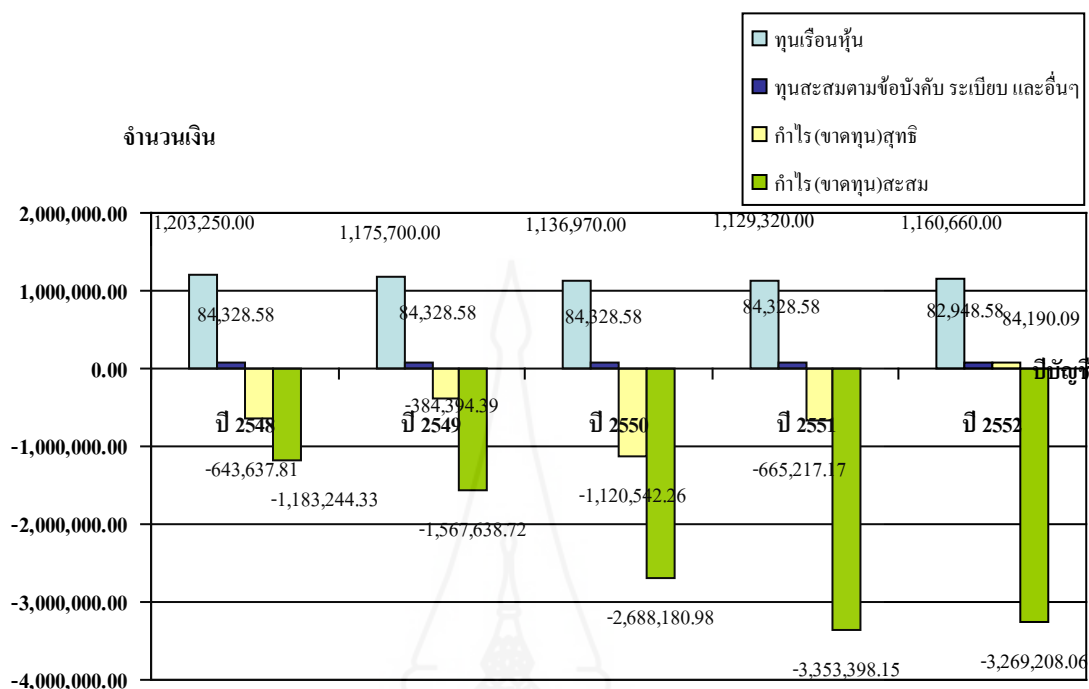
ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552	
	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ
บวก กำไร(ขาดทุน)	(643,637.81)	(5.00)	(384,394.39)	(3.14)	(1,120,542.26)	(9.13)	(665,217.17)	(4.46)	84,190.09	0.58
สุทธิ										
หัก โอนทุนกำไรมา	0.00		0.00	-	0.00	-	0.00	0.00	<u>84,190.09</u>	0.58
ชดเชย										
	<u>(1,183,244.33)</u>	(9.19)	(1,567,638.72)	(12.82)	(2,688,180.98)	(21.90)	(3,353,398.15)	(22.49)	(3,269,208.06)	(22.58)
กำไรสุทธิประจำปี										
กำไรสุทธิ	-		-		-		-		84,190.09	0.58
หักโอนไปชดเชย	-		-		-		-		<u>(84,190.09)</u>	
ขาดทุนสะสม								0.00	<u>0.00</u>	
รวมทุน	104,335.25	0.81034	(308,610.14)	(2.52)	(1,467,882.4)	(11.96)	(2,140,749.57)	(14.36)	(2,025,599.68)	(13.99)
รวมหนี้สินและทุนของ	12,875,541.06	100.00	12,231,435.34	100.00	12,273,516.84	100.00	14,909,011.48	100.00	14,479,388.12	100.00
สหกรณ์										

จากตารางที่ 4.5 พบว่า

ทางด้านทุนของสหกรณ์จากการเปรียบเทียบตามแนวดิ่ง พบว่าส่วนผสมของทุนของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ทุนลดลงจากร้อยละ 0.81 ของทุนรวมในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548 เหลือเพียงร้อยละ (13.99) ของทุนรวมในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 โดยเฉพาะทุนสำรองที่ไม่มีสะสมมาตั้งแต่ปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548 และในส่วนของทุนเรือนหุ้น มีอัตราลดลงจากร้อยละ 9.35 ของทุนรวมในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548 เหลือเพียงร้อยละ 8.02 ของทุนรวมในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 ซึ่งจะเห็นได้ว่าส่วนของทุนของสหกรณ์ได้ลดลง ดังนั้น สหกรณ์ควรต้องมีการวางแผนในการระดมทุนจากสมาชิกเพื่อเพิ่มทุนในการดำเนินงาน แต่เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากเนื่องจากสหกรณ์ประสบปัญหาการดำเนินงานขาดทุนทำให้สมาชิกไม่ค่อยให้ความร่วมมือ แต่อย่างไรก็ตามสหกรณ์จะต้องมีการประชุมชี้แจงสมาชิกอย่างมีเหตุผล นอกจากนั้นแล้วสหกรณ์ยังมีส่วนขาดแห่งทุนต่อเนื่องมาตั้งแต่ปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548-2552 โดยในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 มีส่วนขาดแห่งทุนสูงถึง (3,269,208.06) บาท แม้ว่าในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 จะมีผลกำไร จำนวน 84,190.09 บาท ก็ตาม แต่ไม่ส่งผลต่อส่วนขาดแห่งทุนมากนัก แต่อย่างไรก็ตามถือได้ว่าเป็นสัญญาณที่ดีในการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์จะต้องมีการวางแผนการดำเนินธุรกิจอย่างรัดกุม โดยเฉพาะการเรียกเก็บหนี้เงินกู้และดอกเบี้ยค้างรับจากสมาชิกซึ่งเป็นเรื่องเร่งด่วนที่สำคัญที่จะต้องดำเนินการ โดยเร็วและอย่างมีประสิทธิภาพ ดังภาพที่ 4.12

ภาพที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์งบดุลรวมตามแนวคิดสหกรณ์การเกษตรต้นหอมมัส จำกัด
ด้านทุน(ทุนเรือนหุ้น ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบ และอื่นๆกำไร(ขาดทุน)
สุกหิติ กำไร(ขาดทุน)สะสม ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548- 2552

ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์แนวโน้มฐานะทางการเงิน สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านสินทรัพย์ แสดงเป็นอัตราร้อยละ
ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 – 2552

สินทรัพย์	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552	
	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ
สินทรัพย์หมุนเวียน										
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	10,300.58	100	18,989.10	184.35	2,097,537.06	20,363.29	5,027,034.61	48,803.41	172,758.12	1,677.17
เงินฝากขุมนุ้สหกรณ์	24,182.09	100	25,391.19	105.00	25,996.06	107.50	39,854.01	164.81	40,451.82	167.28
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น – สุทธิ	-	-	3,468,392.00	74.25	2,845,263.00	60.91	3,426,326.60	73.34	3,677,451.00	78.72
ลูกหนี้ระยะสั้น – สุทธิ	4,671,544.23	100	789,968.00	16.91	699,889.25	14.98	191,210.10	4.09	152,077.25	3.26
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ – สุทธิ	1,594,956.86	100	2,117,813.31	132.78	928,073.76	58.19	1,032,742.92	64.75	983,924.90	61.69
สินค้าคงเหลือ	152,824.45	100	121,693.47	79.63	112,348.50	73.51	77,685.56	50.83	40,735.96	26.65
วัสดุคงเหลือ	2,814.07	100	910,813.00	32,366.39	916,723.00	32,576.41	1,005,359.40	35,726.17	682,282.90	24,245.41
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	<u>287,455.87</u>	100	<u>371,862.65</u>	129.36	<u>509,951.10</u>	177.40	<u>438,821.10</u>	152.66	<u>265,080.72</u>	92.22
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>6,744,087.00</u>	100	<u>7,824,940.70</u>	116.03	<u>8,135,781.73</u>	120.64	<u>11,239,034.30</u>	166.65	<u>7,014,762.67</u>	104.01

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

สินทรัพย์	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552	
	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน										
เงินลงทุนระยะยาว	94,000.00	100	94,000.00	100	94,000.00	100	94,000.00	100	95,000.00	101.06
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	5,851,779.18	100	4,132,489.75	70.62	3,737,957.60	63.88	3,159,575.00	53.99	2,919,422.00	49.89
ลูกหนี้ระยะยาว – สุทธิ	-	-	-	-	127,500.00	100	215,000.00	168.6	185,000.00	145.10
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ – สุทธิ	86,348.73	100	80,669.87	93.42	78,942.51	91.42	102,067.18	118.2	379,400.95	439.38
สิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดิน	-	-	-	-	-	-	-	-	3,784,467.50	100.00
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	99,335.00	100	99,335.00	100	99,335.00	100	99,335.00	100	101,335.00	102.01
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	6,131,462.91	100	4,406,494.62	71.87	4,137,735.11	67.48	3,669,977.18	59.85	7,464,625.45	121.74
รวมสินทรัพย์	12,875,541.06	100	12,231,435.34	95.00	12,273,516.84	95.32	14,909,011.48	115.79	14,479,388.12	112.46

จากตารางที่ 4.6 พบว่า

ด้านสินทรัพย์

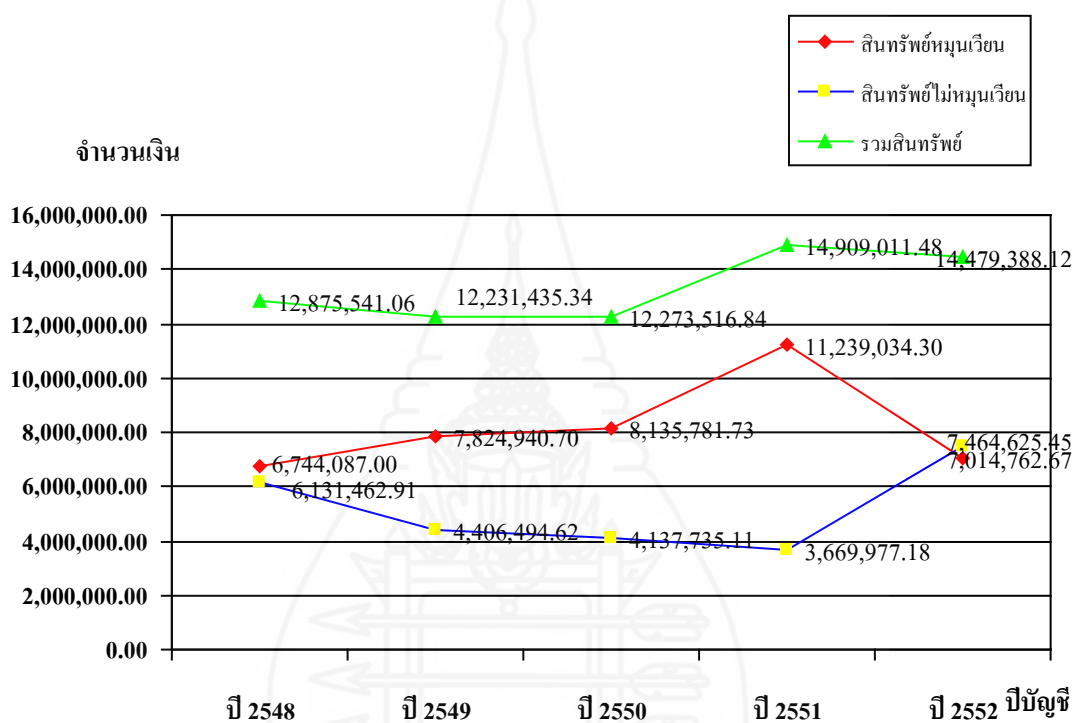
สินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ในส่วนที่เป็นเงินสดและเงินฝากธนาคารในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2551 มีแนวโน้มสูงสุดถึงร้อยละ 48,803.41 ของปีฐาน เนื่องจากสหกรณ์มีการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตการเกษตรเพิ่มขึ้น เป็นเงิน 4,038,656.50 บาท ในขณะที่ปีฐาน คือ ปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548 สหกรณ์ดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตการเกษตรเพียง 336,400.00 บาท เท่านั้น แต่เนื่องจากสหกรณ์มีการเก็บเงินสดและเงินฝากธนาคารมากเกินไปจนเกินไป จะส่งผลให้สหกรณ์เสียโอกาสในการนำเงินไปหมุนเวียนในธุรกิจอื่นให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตัวสมาชิกและสหกรณ์ แต่อย่างไรก็ตามเงินสดและเงินฝากธนาคารของสหกรณ์มีแนวโน้มลดลงในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 คิดเป็นร้อยละ 1,677.17 เมื่อเทียบกับปีฐาน

สำหรับสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คือ เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ โดยมีอัตราร้อยละ 60.91 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2550 อัตราร้อยละ 73.34 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2551 และเพิ่มขึ้นเป็นอัตราร้อยละ 78.72 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 เมื่อเทียบกับปีฐาน ซึ่งสหกรณ์ควรมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาหนี้สินที่สมาชิกกู้ยืมไปอย่างชัดเจน ตั้งแต่การเตือนหนี้ ไปจนถึงการดำเนินคดีเพื่อบังคับให้สมาชิกชำระหนี้ ส่วนดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ-สุทธิ ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีอัตราลดลงก็ตาม โดยในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2551 อัตราร้อยละ 64.75 ลดลงเป็นร้อยละ 61.69 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 ก็ตาม แต่สหกรณ์ควรติดตามให้สมาชิกนำเงินมาชำระดอกเบี้ยค้างชำระคืนสหกรณ์โดยเร็ว เพื่อเป็นรายได้ของสหกรณ์ และในส่วนของวัสดุคงเหลือของสหกรณ์ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี โดยเพิ่มขึ้นจากอัตราร้อยละ 116.03 เป็นอัตราร้อยละ 120.64 เป็นอัตราร้อยละ 166.65 และเป็นอัตราร้อยละ 104.01 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2549, 2550, 2551 และ 2552 ตามลำดับ ซึ่งสหกรณ์จะสูญเสียโอกาสในการจำหน่ายสินค้าเพื่อสร้างรายได้ ส่งผลให้สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ขาดสภาพคล่องทางการเงิน

ด้านสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ในส่วนที่มีแนวโน้มสูงสุด คือ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์-สุทธิ โดยในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2551 มีอัตราร้อยละ 118.20 เพิ่มขึ้นเป็นอัตราร้อยละ 439.38 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 ซึ่งสหกรณ์ควรมีแผนงานในการดำเนินธุรกิจที่มีการใช้ประโยชน์ในที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด และในส่วนของลูกหนี้ระยะยาว-สุทธิ ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีอัตราลดลง จากร้อยละ 168.60 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2551 เป็นร้อยละ 145.10 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 ก็ตาม แต่สหกรณ์ควรติดตามให้ลูกหนี้ได้ชำระหนี้คืนสหกรณ์ให้มากที่สุด เพื่อสหกรณ์จะได้มีทุนในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ นอกจากนั้นแล้วในด้านเงินให้กู้ยืมระยะยาวก็เช่นเดียวกัน ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีอัตราลดลงมาโดยตลอดจากร้อยละ 70.62 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2549

เป็นร้อยละ 63.88 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2550 เป็นร้อยละ 53.99 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2551 และเป็นร้อยละ 49.89 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 สหกรณ์ควรติดตามให้ลูกหนี้มาชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้สหกรณ์จะมีสภาพคล่องทางการเงินที่ดี เพื่อนำไปใช้หมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจบริการสมาชิก

สำหรับการวิเคราะห์แนวโน้มการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านสินทรัพย์ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 – 2552 ดังภาพที่ 4.13

ภาพที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์แนวโน้มฐานะทางการเงิน สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านทรัพย์สิน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์แนวโน้มฐานะทางการเงิน สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านหนี้สิน แสดงเป็นอัตราร้อยละ
ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 – 2552

หนี้สินและทุนของ สหกรณ์	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552	
	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ
หนี้สินหมุนเวียน										
เงินกู้ยืมระยะสั้น	11,150,810.00	100	9,887,007.00	88.67	9,889,509.00	88.69	9,263,412.00	83.07	8,909,478.50	79.90
เจ้าหนี้การค้า	18,906.00	100	152,022.00	804.09	139,570.00	738.23	87,020.00	460.28	91,245.00	482.62
เงินรับฝาก	286,200.91	100	476,837.08	166.61	448,905.95	156.85	381,958.77	133.46	371,810.87	129.91
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ แห่งประเทศไทย	7,042.68	100	7,042.68	100.00	7,042.68	100.00	7,042.68	100.00	7,042.65	100.00
เงินชดชชลูกหนี้เหตุการณ์ ความไม่สงบในภาคใต้รอ จ่ายเงิน	-	-	-	-	1,236,566.51	100.00	-	-	-	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	128,620.33	100	819,914.39	637.47	35,515.71	27.61	46,802.59	36.39	37,496.12	29.15
รวมหนี้สินหมุนเวียน	11,591,579.92	100	11,342,823.15	97.85	11,757,109.85	101.43	9,786,236.04	84.43	9,417,073.17	81.24

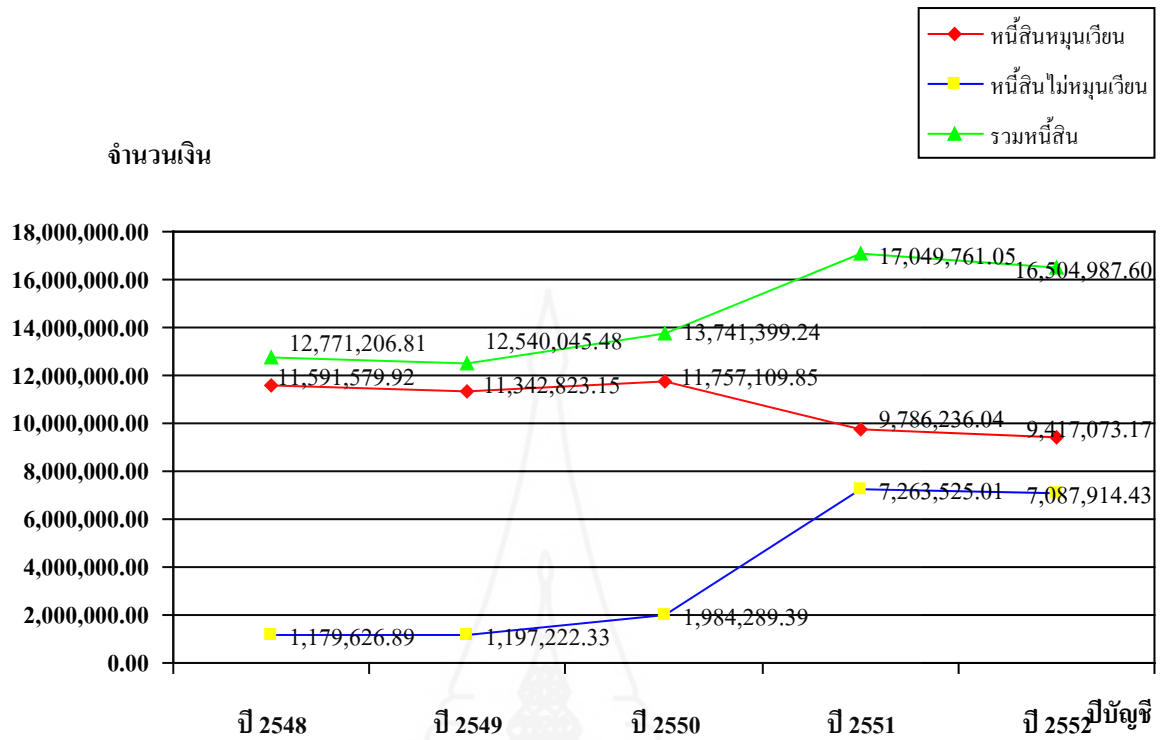
ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

หนี้สินและทุนของ สหกรณ์	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552	
	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ
หนี้สินไม่หมุนเวียน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เงินอุดหนุนก่อสร้างศูนย์ กักแยกผลไม้	-	-	-	-	-	-	4,998,000.00	100	4,746,365.88	94.97
เงินอุดหนุนพัฒนาด้าน การผลิต	900,000.00	100	-	-	-	-	900,000.00	100	900,000.00	100
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	279,626.89	100	1,197,222.33	428.15	1,984,289.39	709.62	1,365,525.01	488.34	1,441,548.55	515.5
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	1,179,626.89	100	1,197,222.33	101.49	1,984,289.39	168.21	7,263,525.01	615.75	7,087,914.43	600.9
รวมหนี้สิน	12,771,206.81	100	12,540,045.48	98.19	13,741,399.24	107.60	17,049,761.05	133.50	16,504,987.60	129.2

จากตารางที่ 4.7 พบว่า

ด้านหนี้สิน

หนี้สินหมุนเวียน ด้านเจ้าหนี้การค้ามีอัตราเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 460.28 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2551 เป็นร้อยละ 482.62 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 แต่เป็นจำนวนเงินที่ไม่มากและไม่ส่งกระทบต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด มากนัก แต่ในส่วนของเงินรับฝาก สหกรณ์มีอัตราเงินรับฝากลดลงเมื่อเทียบกับปีฐาน โดยลดลงจากร้อยละ 166.61 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2549 เป็นร้อยละ 156.85 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2550 ร้อยละ 133.46 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2551 และเป็นร้อยละ 129.91 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 ซึ่งในการรับฝากเงินของสหกรณ์จะมีผลต่อสภาพคล่องทางการเงินเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจโดยสหกรณ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทราบและเข้าใจในความสำคัญของการฝากเงินกับสหกรณ์ นอกจากนั้นแล้วในด้านเงินกู้ยืมระยะสั้น พบว่า สหกรณ์มีอัตรากู้ยืมเงินระยะสั้นลดลง จากร้อยละ 100 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548 ซึ่งเป็นปีฐานลดลงเหลือร้อยละ 88.67 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2549 ร้อยละ 88.69 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2550 ร้อยละ 83.07 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2551 และร้อยละ 79.99 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 แต่อย่างไรก็ตามสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด สหกรณ์ยังมีเงินกู้ยืมระยะสั้นที่สูง โดยในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 สหกรณ์มีเงินกู้ระยะสั้น จำนวน 8,909,478.50 บาท ซึ่งสหกรณ์ควรมีการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามความต้องการของสมาชิกที่หลากหลายมากกว่าที่จะมุ่งเน้นไปที่ธุรกิจสินเชื่อ ทั้งธุรกิจรวมซื้อ ธุรกิจรวมขาย เพื่อสร้างรายได้ให้สหกรณ์ รวมทั้งมีเงินคืนเจ้าหนี้ ดังภาพที่ 4.14

ภาพที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์แนวโน้มฐานะทางการเงิน สหกรณ์การเกษตรต้นหงษ์มัส จำกัด
ด้านหนี้สิน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์แนวโน้มฐานะทางการเงิน สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด ด้านทุน แสดงเป็นอัตราร้อยละ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 – 2552

หนี้สินและทุนของ สหกรณ์	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552	
	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ
ทุนของสหกรณ์										
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)										
หุ้นชำระเต็มมูลค่า	1,203,250.00	100	1,175,700.00	97.71	1,136,970.00	94.49	1,129,320.00	93.86	1,160,660.00	96.46
แล้ว										
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ	84,328.58	100	83,328.58	98.81	83,328.58	98.81	83,328.58	98.81	82,948.58	98.36
ทุนสำรอง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
หัก โอนไปชดเชย	<u>0.00</u>	0.00	<u>0.00</u>	0.00	<u>0.00</u>	0.00	<u>0.00</u>	0.00	<u>0.00</u>	0.00
ขาดทุน	<u>0.00</u>	0.00	<u>0.00</u>	0.00	<u>0.00</u>	0.00	<u>0.00</u>	0.00	<u>0.00</u>	0.00
ขาดทุนสะสม										
ยอดยกมา	(539,606.52)	(100)	(1,183,244.33)	(219.28)	(1,567,638.72)	(290.52)	(2,688,180.98)	(498.17)	(3,353,398.15)	(621.45)

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

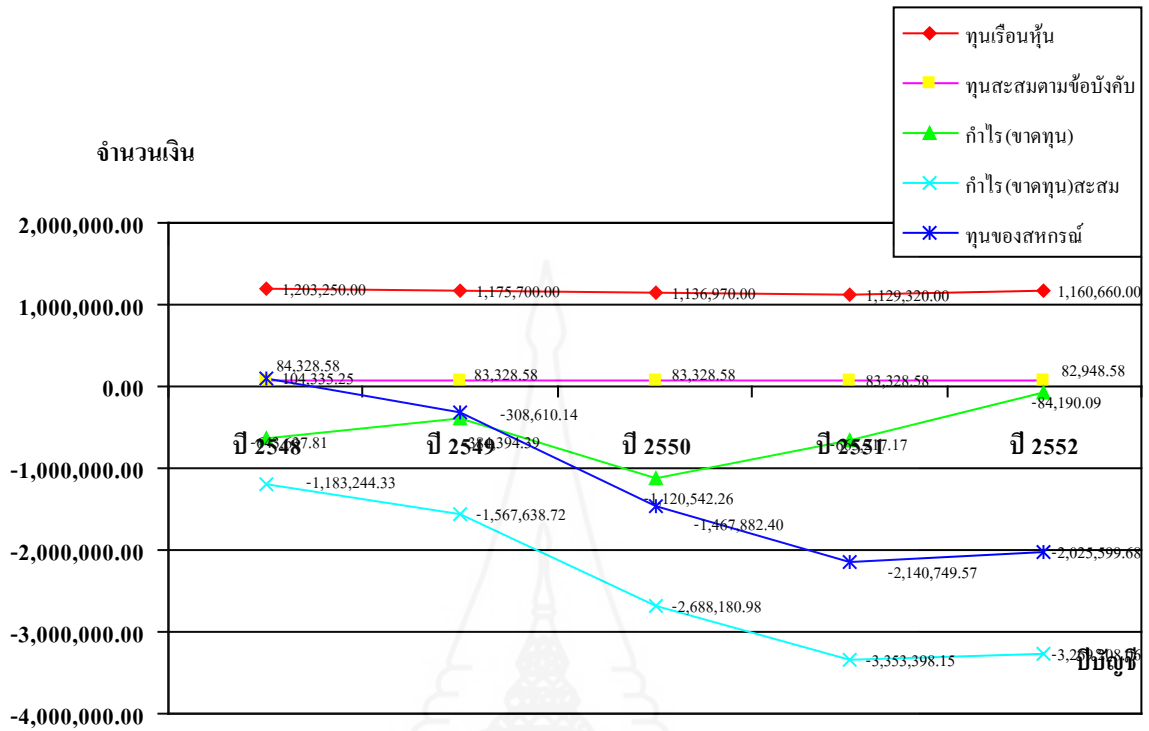
หนี้สินและทุนของ สหกรณ์	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552	
	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ	(บาท)	ร้อยละ
บวก กำไร(ขาดทุน)	(643,637.81)	(100)	(384,394.39)	(59.72)	(1,120,542.26)	(174.10)	(665,217.17)	(103.35)	84,190.09	(13.08)
สุทธิ										
หัก โอนทุนกำไร	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	<u>84,190.09</u>	100.00
มาชดเชย										
	<u>(1,183,244.33)</u>	(100)	(1,567,638.72)	(132.49)	(2,688,180.98)	(227.19)	(3,353,398.15)	(283.41)	(3,269,208.06)	(276.29)
กำไรสุทธิประจำปี										
กำไรสุทธิ	-	-	-	-	-	-	-	-	84,190.09	100
หัก โอนไปชดเชย	-	-	-	-	-	-	-	-	<u>(84,190.09)</u>	(100)
ขาดทุนสะสม									<u>0.00</u>	0.00
รวมทุนของสหกรณ์	104,335.25	100	(308,610.14)	(295.79)	(1,467,882.4)	(1,406.89)	(2,140,749.57)	(2,051.80)	(2,025,599.68)	(1,941.43)
รวมหนี้สินและทุน ของสหกรณ์	12,875,541.06	100	12,231,435.34	95.00	12,273,516.84	95.32	14,909,011.48	115.79	14,479,388.12	112.46

จากตารางที่ 4.8 พบว่า

ด้านทุน

ทุนของสหกรณ์ ด้านทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด มีแนวโน้มลดลงมากที่สุด จากร้อยละ 100 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548 ซึ่งเป็นปีฐาน ลดลงเหลือร้อยละ 97.71 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2549 ร้อยละ 94.49 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2550 และร้อยละ 93.81 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2551 แต่ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 สหกรณ์มีอัตราการเพิ่มขึ้นของทุนเรือนหุ้นเป็นร้อยละ 96.46 มูลค่าหุ้น จำนวน 1,160,660.00 บาท โดยเฉลี่ยเป็นสมาชิกต่อคน จำนวน 1,476.67 บาท เท่านั้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นจำนวนที่น้อย ดังนั้น สหกรณ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกมีความเข้าใจในการถือหุ้นเพิ่มกับสหกรณ์มากขึ้น เพื่อเพิ่มทุนในการดำเนินงาน และเป็นการสะสมเงินของสมาชิกอีกทางหนึ่ง

ในส่วนของผลการดำเนินงานของสหกรณ์ที่มีผลการดำเนินงานขาดทุนมาตั้งแต่ปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548 จำนวน 1,643,637.81 บาท คิดเป็นร้อยละ 100 ของปีฐาน และมีอัตราการขาดทุนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 219.28 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2549 ร้อยละ 290.52 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2550 และร้อยละ 498.17 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2551 โดยในส่วนของปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 สหกรณ์มีผลการดำเนินงานที่มีกำไร จำนวน 84,190.09 บาท แต่เป็นจำนวนเงินที่ไม่มากนัก ซึ่งสหกรณ์ควรมีการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและสำหรับในส่วนของการขาดทุนสะสมซึ่งในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2550 สหกรณ์มีการขาดทุนสะสม จำนวน 1,183,244.33 บาท คิดเป็นร้อยละ 100 ของปีฐานและมีอัตราการขาดทุนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 132.49 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2549 ร้อยละ 227.19 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2550 และร้อยละ 283.41 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2551 ส่วนในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 สหกรณ์มีอัตราการขาดทุนสะสมลดลงเหลือ ร้อยละ 276.29 เนื่องจากสหกรณ์มีผลการดำเนินงานที่มีกำไร จำนวน 84,190.09 บาท ดังภาพที่ 4.15

ภาพที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์แนวโน้มฐานะทางการเงินสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด
ด้านทุน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2548 - 2552

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด จังหวัดนราธิวาส” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด 2) วิเคราะห์ฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตร ต้นหยงมัส จำกัด โดยสามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด

การวิเคราะห์โดยวิธีย่อส่วนตามแนวคิด พบว่าธุรกิจที่สหกรณ์ดำเนินงานในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548 - 2551 ซึ่งได้แก่สินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิตและธุรกิจเงินรับฝาก ประสบผลขาดทุนทุกธุรกิจ ส่วนในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 สหกรณ์มีกำไรสุทธิจำนวน 84,190.09 บาท หรือร้อยละ 6.77 ของยอดขาย/บริการ ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากธุรกิจสินเชื่อได้รับเงินชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาลเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์แนวโน้ม พบว่าแนวโน้มของงบกำไรขาดทุนของสหกรณ์จะมีผลการดำเนินงานที่มีกำไรเฉพาะปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 จำนวน 84,190.09 บาทหรือร้อยละ 13.08 ส่วนในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548-2551 สหกรณ์มีผลการดำเนินงานขาดทุนทั้งนี้มาจากสาเหตุค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสหกรณ์ซึ่งมีปริมาณสูงมาก

1.2 การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด

การวิเคราะห์ห้วงบวคลรวมตามแนวคิด ของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด พบว่า ทางด้านสินทรัพย์ตลอดระยะเวลา 5 ปี มีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ สินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์ลดลง ในขณะที่เดียวกันสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น กลับเพิ่มขึ้นด้านหนี้สิน พบว่า หนี้สินหมุนเวียนของสหกรณ์มีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ หนี้สินหมุนเวียนลดลง ด้านทุนของสหกรณ์ พบว่าส่วนผสมของทุนในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ทุนลดลง นอกจากนั้นแล้วสหกรณ์ยังมีส่วนขาดแห่งทุนต่อเนื่องมาตั้งแต่ปีบัญชี 2548-

2552 โดยในปีบัญชี 2552 มีส่วนขาดแห่งทุนสูงถึง (3,269,208.06) บาท สำหรับแหล่งเงินทุนของ สหกรณ์มาจากการกู้ยืมจากภายนอกคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) คิด เป็นร้อยละ 80 และจากแหล่งทุนภายในสหกรณ์เอง คิด เป็นร้อยละ 20

การวิเคราะห์แนวโน้ม การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด พบว่าสินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์ในส่วนที่เป็นเงินสดและเงินฝากธนาคาร สหกรณ์มีการเก็บเงินไว้มากเกินความจำเป็น จะส่งผลให้สหกรณ์เสียโอกาสในการนำเงินไปหมุนเวียนในธุรกิจอื่นให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตัวสมาชิก ส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คือ เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ โดยมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 78.72 ในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 เมื่อเทียบกับปีฐาน ซึ่งสหกรณ์ควรมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาหนี้สินที่สมาชิกกู้ยืมไปอย่างชัดเจนส่วนหนี้สินหมุนเวียนที่เป็นเจ้าหนี้การค้ามีอัตราเพิ่มขึ้นแต่เป็นจำนวนเงินที่ไม่มากและไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ แต่ในส่วนของเงินรับฝากมีอัตราเงินรับฝากลดลงเมื่อเทียบกับปีฐานซึ่งจะมีผลต่อสภาพคล่องทางการเงินเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจ สำหรับทุนของสหกรณ์ด้านทุนเรือนหุ้นมีแนวโน้มลดลงมาก สหกรณ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกมีความเข้าใจในการถือหุ้นเพิ่มกับสหกรณ์มากขึ้น เพื่อเพิ่มทุนในการดำเนินงาน และเป็นการสะสมเงินของสมาชิก ส่วนผลการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ขาดทุนมาตั้งแต่ปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548-2551 และมีกำไรในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 จำนวน 84,190.09 บาท จึงส่งผลให้มีการขาดทุนสะสมในปีบัญชี 30 มิถุนายน 2552 จำนวน (3,269,208.06) บาท

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด โดยมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 จากผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด พบว่าการดำเนินงานของสหกรณ์ระหว่างปีบัญชี 30 มิถุนายน 2548 – 2552 สหกรณ์มีผลการดำเนินงานขาดทุนติดต่อกัน 4 ปี คือปี 2548 – 2551 และมีกำไรเพียงปีในปี 2552 เนื่องจากสหกรณ์มีต้นทุน/บริการและค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสูงและมีหนี้ค้างชำระเป็นจำนวนมากสอดคล้องกับงานวิจัยของนัคดา เตชะประสาน (2550) ที่ทำการศึกษารื่อง การวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์การเกษตร คลองท่อม จำกัด สรุปได้ว่าผลการดำเนินงานภาพรวม 5 ปีมีผลประกอบการขาดทุนรวม 3 ปี ซึ่งมีความเสี่ยงสูง ลูกหนี้ค้างชำระไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด และมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสูง

2.2 จากผลการวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน พบว่าสหกรณ์ขาดสภาพคล่องเนื่องจากติดตามหนี้ไม่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของอาคม โยริยะ (2551) ที่ทำการศึกษาเรื่องวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรเวียงป่าเป้า จำกัด จังหวัดเชียงราย สรุปได้ว่าฐานะทางการเงินขาดสภาพคล่องเนื่องจากธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์สามารถเรียกเก็บหนี้เงินกู้จากสมาชิกได้น้อย ไม่เป็นไปตามแผนและสอดคล้องกับงานวิจัยของนัคดา เตชะประสาน (2550) ที่ทำการศึกษาเรื่องค้ำไม่การวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด จังหวัดกระบี่ ซึ่งพบว่าหนี้ค้ำไม่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเช่นเดียวกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 ผู้ศึกษาและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการแนะนำส่งเสริมการดำเนินงานสหกรณ์อย่างใกล้ชิดเพื่อฟื้นฟูการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างเร่งด่วน

3.1.2 สหกรณ์ ต้องมีการวางแผนฟื้นฟู การดำเนินงานและฐานะทางการเงินอย่างเร่งด่วน โดยการดำเนินธุรกิจครบวงจร ทั้งการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวมซื้อ ธุรกิจรวมขาย การรับฝากเงิน และการส่งเสริมอาชีพ โดยเน้นไปที่ธุรกิจรวมซื้อ ธุรกิจรวมขายมากขึ้น ส่วนธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์ต้องมีการตรวจสอบและติดตามการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสามารถเรียกเก็บได้ตรงตามสัญญา เพราะปัจจุบันสหกรณ์สามารถเรียกเก็บหนี้ได้ต่ำมาก ทำให้สหกรณ์ขาดเงินที่จะนำไปลงทุนและขาดสภาพคล่อง รวมทั้งจะต้องวางระบบการควบคุมภายในให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับอย่างรัดกุม

3.1.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สามารถนำผลการศึกษาไปปรับปรุงกลยุทธ์ในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ในจังหวัดต่อไป

3.1.4 กรมส่งเสริมสหกรณ์ สามารถใช้ผลการศึกษาเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบาย การให้คำแนะนำส่งเสริม สหกรณ์ด้านการดำเนินงานของสหกรณ์

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลทำให้สมาชิกสหกรณ์ไม่สามารถส่งชำระหนี้เงินกู้ได้ตามกำหนด

3.2.2 ควรศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการธุรกิจรวบรวมผลผลิตให้มี
ประสิทธิภาพเพื่อจะได้เป็นธุรกิจหลักที่ช่วยฟื้นฟูผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์
ต่อไป เนื่องจากสหกรณ์มีความพร้อมในด้านนี้เพราะได้รับการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งศูนย์
คัดแยกผลไม้ จากกรมส่งเสริมสหกรณ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2545) อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
.....(2550) การสหกรณ์ในประเทศไทย กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมสหกรณ์
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2552) ข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
เฉลี่ย ปี 2551 กรุงเทพฯ
.....(2545) คู่มือการใช้งานอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่ม
เกษตรกร กรุงเทพฯ เอกสารรายงานการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ประจำปี
พ.ศ.2551 ขอนแก่น: การศึกษาอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจ
การเกษตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- นัคดา เตชะประสาน (2550) การวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด
กระเปาะ : การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
สหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นวลทิพย์ หวังเกิดเกียรติ (2546) การวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรหนองหวาย
จำกัด ขอนแก่น: การศึกษาอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจ
การเกษตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- หนึ่งฤทัย เรืองจิต (2545) ขอนแก่น: ศักยภาพการดำเนินธุรกิจและการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร
กรณีศึกษาในจังหวัดขอนแก่น การศึกษาอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ประมวลระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงานส่งเสริมสหกรณ์ เล่ม 1 กฎกระทรวง กำหนดประเภท
ของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน พ.ศ. 2548 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 122
ตอนที่ 63 วันที่ 4 สิงหาคม 2548
- ปรีชา สุวรรณทัต และ ทรงพล พนาวงศ์ (2542) คำอธิบายกฎหมายสหกรณ์ พ.ร.บ. สหกรณ์
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน 2542

- ปัญญา หิรัญศรีศรี และส่งเสริม หอมกลิ่น (2548) การวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์ ใน *ประมวลสารະชຸດວິຊາການບັນຊີແລະການເງິນສຸກກຸນເພື່ອການບຸກຄົນ* หน้าที่ 3 หน้าที่ 7-53 (2548) ทฤษฎีการบริหารและการบริหารธุรกิจ ใน *ประมวลสารະชຸດວິຊາການບຸກຄົນສຸກກຸນເຢັງຄລຸທຸ* หน้าที่ 2 หน้าที่ 16 -17 นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- เพชร ชุมทรัพย์ (2538) วิเคราะห์งบการเงิน กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วิฑูรย์ สิทธิเดช (2551) การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรดงหลวง จำกัด ปี พ.ศ.2550 ขอนแก่น: การศึกษาอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วารุณี ไชยธรรม (2546) การวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น: การศึกษาอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมีส จำกัด รายงานประจำปี พ.ศ. 2548 – 2552 (เอกสารการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2548 – 2552)
- _____.(2542) ข้อบังคับของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมีส จำกัด พ.ศ. 2542
- _____.(2548) รายงานประจำปี 2548
- _____.(2549) รายงานประจำปี 2549
- _____.(2550) รายงานประจำปี 2550
- _____.(2551) รายงานประจำปี 2551
- _____.(2552) รายงานประจำปี 2552
- อาคม โยริยะ (2551) ศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรเวียงป่าเป้า จำกัด เชียงราย : การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- โอภาวดี เข้มทองและเชาว์ โรจนแสง (2548) แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจและธุรกิจสหกรณ์ ใน *ประมวลสารະชຸດວິຊາ ການບຸກຄົນສຸກກຸນເຢັງຄລຸທຸ* หน้าที่ 33 – 40 นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด

(หน่วย:บาท)

สินทรัพย์	ปีการเงิน 2548 (บาท)	ปีการเงิน 2549 (บาท)	ปีการเงิน 2550 (บาท)	ปีการเงิน 2551 (บาท)	ปีการเงิน 2552 (บาท)
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	10,300.58	18,989.10	2,097,537.06	5,027,034.61	172,758.12
เงินฝากชุมชนสหกรณ์	24,182.09	25,391.19	25,996.06	39,854.01	40,451.82
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น – สุทธิ	4,671,544.23	3,468,392.00	2,845,263.00	3,426,326.60	3,677,451.00
ลูกหนี้ระยะสั้น – สุทธิ	4,671,544.23	789,968.00	699,889.25	191,210.10	152,077.25
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ – สุทธิ	1,594,956.86	2,117,813.31	928,073.76	1,032,742.92	983,924.90
สินค้าคงเหลือ	152,824.45	121,693.47	112,348.50	77,685.56	40,735.96
วัสดุคงเหลือ	2,814.07	910,813.00	916,723.00	1,005,359.40	682,282.90
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	<u>287,455.87</u>	<u>371,862.65</u>	<u>509,951.10</u>	<u>438,821.10</u>	<u>265,080.72</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>6,744,087.00</u>	<u>7,824,940.70</u>	<u>8,135,781.73</u>	<u>11,239,034.30</u>	<u>7,014,762.67</u>
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินลงทุนระยะยาว	94,000.00	94,000.00	94,000.00	94,000.00	95,000.00
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	5,851,779.18	4,132,489.75	3,737,957.60	3,159,575.00	2,919,422.00
ลูกหนี้ระยะยาว – สุทธิ	-	-	127,500.00	215,000.00	185,000.00
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ – สุทธิ	86,348.73	80,669.87	78,942.51	102,067.18	379,400.95
สิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดิน	-	-	-	-	3,784,467.50
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	99,335.00	99,335.00	99,335.00	99,335.00	101,335.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	<u>6,131,462.91</u>	<u>4,406,494.62</u>	<u>4,137,735.11</u>	<u>3,669,977.18</u>	<u>7,464,625.45</u>
รวมสินทรัพย์	<u>12,875,541.06</u>	<u>12,231,435.34</u>	<u>12,273,516.84</u>	<u>14,909,011.48</u>	<u>14,479,388.12</u>

(หน่วย:บาท)

สินทรัพย์	ปีการเงิน 2548 (บาท)	ปีการเงิน 2549 (บาท)	ปีการเงิน 2550 (บาท)	ปีการเงิน 2551 (บาท)	ปีการเงิน 2552 (บาท)
หนี้สินและทุนของสหกรณ์					
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินกู้ยืมระยะสั้น	11,150,810.00	9,887,007.00	9,889,509.00	9,263,412.00	8,909,478.50
เจ้าหนี้การค้า	18,906.00	152,022.00	139,570.00	87,020.00	91,245.00
เงินรับฝาก	286,200.91	476,837.08	448,905.95	381,958.77	371,810.87
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ แห่งประเทศไทย	7042.68	7,042.68	7,042.68	7,042.68	7,042.65
เงินชดชยลูกหนี้เหตุการณ์ ความไม่สงบในภาคใต้รอ จ่ายคืน	-	-	1,236,566.51	-	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	128,620.33	819,914.39	35,515.71	46,802.59	37,496.12
รวมหนี้สินหมุนเวียน	11,591,579.92	11,342,823.15	11,757,109.85	9,786,236.04	9,417,073.17
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
เงินอุดหนุนก่อสร้างศูนย์คัด แยกผลไม้	-	-	-	4,998,000.00	4,746,365.88
เงินอุดหนุนพัฒนาด้านการ ผลิต	900,000.00	-	-	900,000.00	900,000.00
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	279,626.89	1,197,222.33	1,984,289.39	1,365,525.01	1,441,548.55
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	1,179,626.89	1,197,222.33	1,984,289.39	7,263,525.01	7,087,914.43
รวมหนี้สิน	12,771,206.81	12,540,045.48	13,741,399.24	17,049,761.05	16,504,987.60
ทุนของสหกรณ์					
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)					
หุ้นชำระเต็มมูลค่าแล้ว	1,203,250.00	1,175,700.00	1,136,970.00	1,129,320.00	1,160,660.00
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ	84,328.58	83,328.58	83,328.58	83,328.58	82,948.58

(หน่วย:บาท)

สินทรัพย์	ปีการเงิน 2548 (บาท)	ปีการเงิน 2549 (บาท)	ปีการเงิน 2550 (บาท)	ปีการเงิน 2551 (บาท)	ปีการเงิน 2552 (บาท)
ทุนสำรอง					
ทุนสำรอง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
หัก โอนไปชดเชยขาดทุน	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>
	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>
ขาดทุนสะสม					
ยอดยกมา	(539,606.52)	(1,183,244.33)	(1,567,638.72)	(2,688,180.98)	(3,353,398.15)
บวก กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	(643,637.81)	(384,394.39)	(1,120,542.26)	(665,217.17)	84,190.09
หัก โอนทุนกำไรมาชดเชย	0.00	0.00	0.00	0.00	<u>84,190.09</u>
	<u>(1,183,244.33)</u>	<u>(1,567,638.72)</u>	<u>(2,688,180.98)</u>	<u>(3,353,398.15)</u>	<u>(3,269,208.06)</u>
กำไรสุทธิประจำปี					
กำไรสุทธิ	-	-	-	-	84,190.09
หัก โอนไปชดเชยขาดทุน	-	-	-	-	<u>(84,190.09)</u>
สะสม					<u>0.00</u>
รวมทุนของสหกรณ์	104,335.25	(308,610.14)	(1,467,882.4)	(2,140,749.57)	(2,025,599.68)
รวมหนี้สินและทุนของ สหกรณ์	12,875,541.06	12,231,435.34	12,273,516.84	14,909,011.48	14,479,388.12

งบกำไรขาดทุน เฉพาะปีการเงิน 2548-2552

หน่วย : ล้านบาท

	<u>2548</u>	<u>2549</u>	<u>2550</u>	<u>2551</u>	<u>2552</u>
รายได้					
ขาย/บริการ	2.859	3.178	1.306	5.706	1.243
หัก ต้นทุนขาย/บริการ	<u>2.699</u>	<u>2.538</u>	<u>1.305</u>	<u>3.827</u>	<u>1.120</u>
กำไรขั้นต้น	0.601	0.640	0.001	1.878	0.122
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	<u>0.079</u>	<u>0.086</u>	<u>0.077</u>	<u>0.285</u>	<u>0.334</u>
	0.240	0.726	0.079	2.163	0.457
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	<u>0.595</u>	<u>0.848</u>	<u>0.879</u>	<u>2.469</u>	<u>0.027</u>
กำไรเฉพาะธุรกิจ	-0.355	-0.121	-0.800	(0.306)	0.430
บวก รายได้อื่น	<u>0.009</u>	<u>0.034</u>	<u>0.016</u>	<u>0.010</u>	<u>0.002</u>
รวม	-0.346	-0.087	-0.336	(0.295)	0.432
หัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	<u>0.297</u>	<u>0.297</u>	<u>0.336</u>	<u>0.369</u>	<u>0.348</u>
กำไร(ขาดทุน) สุทธิ	<u>-0.643</u>	<u>-0.384</u>	<u>-1.120</u>	<u>-0.665</u>	<u>0.084</u>

ภาคผนวก ข
หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สหกรณ์การเกษตรต้นหมงมัส จำกัด
 หมายเหตุประกอบงบการเงิน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2548 และ 2547

1. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

- สหกรณ์บันทึกบัญชีโดยใช้เกณฑ์พึงรับพึงจ่าย
- สหกรณ์ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญไว้ในจำนวนที่เพียงพอสำหรับการขาดทุนซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยคิดเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้ ณ วันสิ้นปี หรือโดยคิดร้อยละของยอดลูกหนี้ ณ วันสิ้นปีตามอายุของหนี้ที่ค้างชำระของลูกหนี้แต่ละราย
- สหกรณ์ตีราคาสินค้าคงเหลือตามราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่าโดยคำนวณราคาทุนตามวิธีเข้าก่อนออกก่อน
- สหกรณ์ตีราคาวัสดุคงเหลือ/ของใช้สิ้นเปลืองตามราคาทุน
- ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ คำนวณโดยวิธีเส้นตรงในอัตราที่นายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ทั้งนี้ ยกเว้นที่ดิน
- เงินลงทุนระยะยาวเป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด แสดงด้วยราคาทุน
- ค่าซ่อมบำรุง ค่าซ่อมแซม รวมทั้งการซื้อมาเปลี่ยนแทนสำหรับสินทรัพย์รายการย่อย ๆ ถือเป็นค่าใช้จ่ายหักจากรายได้ การต่อเติมหรือเพิ่มเติมอาคารและอุปกรณ์รายใหญ่ ๆ ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

2. เงินสดและเงินฝากธนาคาร ประกอบด้วย

	ปี 2548	ปี 2547
	บาท	บาท
เงินสด	3,752.62	780.41
เงินฝากธนาคารออมทรัพย์	6,547.96	11,745.83
รวม	<u>10,300.58</u>	<u>12,526.25</u>

3. ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ ประกอบด้วย

	ปี 2548	ปี 2547
	บาท	บาท
ลูกหนี้การค้า	313,522.00	446,105.75
ลูกหนี้เงินกู้	3,831,177.63	3,787,904.42
ลูกหนี้อื่น ๆ	637,633.00	656,235.00
รวมลูกหนี้	4,782,332.63	4,890,245.17
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	110,788.40	52,166.40
ลูกหนี้ระยะสั้นสุทธิ	4,671,544.23	4,838,078.77

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2552 ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญข้างต้น เป็นค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้การค้า จำนวน 52,146.40 บาท ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้เงินให้กู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จำนวน 58,642.00 บาท

4. ดอกเบี้ยเงินให้กู้ - สุทธิ ประกอบด้วย

	ปี 2548	ปี 2547
	บาท	บาท
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	2,783,632.26	2,402,195.49
ดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลค้างรับ ปี 2547	116,382.56	48,192.22
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	1,305,057.96	863,860.62
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ - สุทธิ	1,594,956.83	1,586,527.09

5. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	ปี 2548	ปี 2547
	บาท	บาท
รายได้ค่าปรับลูกหนี้เงินกู้ค้างรับ - สุทธิ	283,183.22	243,684.80
เงินรอเรียกคืน	739.65	739.65
โครงการร้านค้าชุมชน	3,530.00	3,530.00
รวม	287,455.87	247,954.45

6. เงินลงทุนระยะยาว ประกอบด้วย

	<u>ปี 2548</u>	<u>ปี 2547</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด		
หุ้น ชกส.	26,800.00	26,800.00
หุ้น ชสก.นราธิวาส จำกัด	17,200.00	17,200.00
หุ้นบริษัทสหประกันชีวิต จำกัด	50,000.00	50,000.00
รวม	<u>94,000.00</u>	<u>94,000.00</u>

7. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ ประกอบด้วย

	<u>ปี 2548</u>	<u>ปี 2547</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
ที่ดิน	72,000.00	72,000.00
เครื่องใช้สำนักงาน	<u>14,348.73</u>	<u>29,132.41</u>
รวม	<u>86,348.73</u>	<u>101,132.41</u>

8. สินทรัพย์อื่น ประกอบด้วย

	<u>ปี 2548</u>	<u>ปี 2547</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เงินประกัน	71,210.00	71,210.00
เงินมัดจำ	28,125.00	28,125.00
รวม	<u>99,335.00</u>	<u>99,335.00</u>

9. เงินกู้ยืมระยะสั้น ประกอบด้วย

	<u>ปี 2548</u>	<u>ปี 2547</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เงินกู้ยืม ธ.ก.ส.	11,150,810.00	10,533,709.75
เงินกู้กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร	<u>0.00</u>	<u>100,000.00</u>
รวม	<u>11,150,810.00</u>	<u>10,633,709.75</u>

เงินกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 11,150,810.00 บาท อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 7.50 ต่อปี โดยมีคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้ค้ำประกัน

10. เงินรับฝาก ประกอบด้วย

	<u>ปี 2548</u>	<u>ปี 2547</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เงินรับฝากประจำ	19,072.736	17,854.58
เงินรับฝากออมทรัพย์	177,603.24	53,000.08
เงินรับฝากออมทรัพย์สัจจะ	<u>89,524.91</u>	<u>90,834.09</u>
รวม	<u>286,200.91</u>	<u>161,688.75</u>

11. หนี้สินหมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	<u>ปี 2548</u>	<u>ปี 2547</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เงินปันผลตามหุ้นค้างจ่าย	43,651.25	44,157.50
เงินรับชำระหนี้เกินร่อยจ่ายคืน	1,253.00	1,253.00
ดอกเบี้ยเงินรับฝากประจำค้างจ่าย	1,289.50	1,218.18
เงินร่อยจ่ายคืน	10,965.58	10,965.58
เงินเฉลี่ยคืนค้างจ่าย	327.00	327.00
ดอกเบี้ยเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรร่อยจ่ายคืน	0.00	128.39
ดอกเบี้ยชดเชยร่อยจ่ายคืน	0.00	511.08
เงินชากาดค้างจ่าย	1,134.00	0.00
เงินอุดหนุนกลุ่มอาชีพ ปี 2547	40,000.00	0.00
เงินฟื้นฟูอาชีพให้สมาชิกโครงการลดภาระหนี้	<u>30,000.00</u>	<u>0.00</u>
รวม	<u>128,620.33</u>	<u>58,560.73</u>

12. หนี้สินอื่น ประกอบด้วย

	<u>ปี 2548</u>	<u>ปี 2547</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เงินสะสมเจ้าหน้าที่	10,534.89	9,845.67
สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่	267,230.00	248,510.00
ทุนหมุนเวียนและถ่ายทอดเทคโนโลยี	1,862.00	9,062.00
รวม	<u>279,626.89</u>	<u>267,417.67</u>

13. ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ ประกอบด้วย

	<u>ปี 2548</u>	<u>ปี 2547</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
ทุนศึกษาอบรมทางสหกรณ์	0.00	0.50
ทุนรับโอนหุ้น	4,400.00	4,400.00
ทุนสะสมเพื่อให้มีสำนักงาน	11,475.00	11,475.00
ทุนเพื่อขยายงานทุน	60,400.37	60,400.37
ทุนสาธารณประโยชน์	7,176.00	12,850.00
ทุนสวัสดิการดำเนินงาน	<u>877.21</u>	<u>877.21</u>
รวม	<u>84,328.58</u>	<u>90,003.08</u>

สหกรณ์การเกษตรต้นหมงมัส จำกัด
 หมายเหตุประกอบงบการเงิน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2550 และ 2549

1. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

- สหกรณ์บันทึกบัญชีโดยใช้เกณฑ์คงค้าง
- สหกรณ์ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญไว้ในจำนวนที่เพียงพอสำหรับการขาดทุนซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยพิจารณาจากหนี้แต่ละรายที่ค้างอยู่ ณ วันสิ้นปี โดยคิดร้อยละของยอดคงค้าง ณ วันสิ้นปี
- สหกรณ์ตีราคาสินค้าคงเหลือตามราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ โดยคำนวณราคาทุนตามวิธีเข้าก่อนออกก่อน
 - สินค้าเสื่อมสภาพเสียหาย ประกอบด้วย สินค้าประเภทการเกษตร จำนวน 1,450.00 บาท เนื่องจากเป็นสินค้าเสื่อมชำรุด ได้ตัดเป็นค่าใช้จ่ายในรอบปีบัญชีนี้ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการชุดที่ 29 เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2550
 - สหกรณ์ตีราคาวัสดุคงเหลือ/ของใช้สิ้นเปลืองตามราคาทุน
 - ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ คำนวณโดยวิธีเส้นตรงในอัตราที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ทั้งนี้ ยกเว้นที่ดิน
 - เงินลงทุนระยะยาวเป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด แสดงด้วยราคาทุน
 - ค่าซ่อมบำรุง ค่าซ่อมแซม รวมทั้งการซื้อมาเปลี่ยนแทนสำหรับสินทรัพย์รายการย่อย ๆ ถือเป็นค่าใช้จ่ายหักจากรายได้ การต่อเติมหรือเพิ่มเติมอาคารและอุปกรณ์รายใหญ่ ๆ ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

2. เงินสดและเงินฝากธนาคาร ประกอบด้วย

	ปี 2550	ปี 2549
	บาท	บาท
เงินสด	3,660.53	726.97
เงินฝากธนาคาร		
ออมทรัพย์	2,091,876.53	16,262.13
สลากออมทรัพย์ทวีสิน	2,000	2,000.00
รวม	2,097,537.06	18,989.10

3. เงินให้กู้ยืม-สุทธิ ประกอบด้วย

	ปี 2550		ปี 2549	
	ระยะสั้น	ระยะยาว	ระยะสั้น	ระยะยาว
ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น	829,906.00	18,000	1,013,464.00	0.00
ลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง	1,373,555.00	20,000.00	1,823,607.00	20,601.00
ลูกหนี้เงินกู้อื่น	<u>2,022,631.06</u>	<u>3,717,957.60</u>	<u>1,174,402.31</u>	<u>4,111,888.75</u>
รวม	4,226,092.06	3,737,957.60	4,011,473.31	4,132,489.75
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>1,380,829.06</u>	<u>0.00</u>	<u>543,081.31</u>	<u>0.00</u>
เงินให้กู้ยืม – สุทธิ	<u>2,845,263.00</u>	<u>3,737,957.60</u>	<u>3,468,392.00</u>	<u>4,132,489.75</u>

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2552 ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญแยกเป็นค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ - ลูกหนี้เงินกู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จำนวน 822,351.06 บาท ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ- ลูกหนี้เงินกู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จำนวน 558,478.00 บาท

4. ลูกหนี้ – สุทธิ ประกอบด้วย

	ปี 2550		ปี 2549	
	ระยะสั้น	ระยะยาว	ระยะสั้น	ระยะยาว
ลูกหนี้การค้า	455,628.75	0.00	458,083.00	0.00
ลูกหนี้กองทุนสงเคราะห์ฯ จัดหาปุ๋ย	114,097.00	0.00	122,972.00	0.00
ลูกหนี้เงินยืมพนักงาน	22,000.00	127,500.00	99,000.00	0.00
ลูกหนี้เงินกู้พัฒนาด้านการผลิต	352,089.00	0.00	357,303.00	0.00
ลูกหนี้อื่น ๆ	<u>30,357.00</u>	<u>0.00</u>	<u>19,172.00</u>	<u>0.00</u>
รวม	974,171.75	127,500.00	1,056,530.00	0.00
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>274,282.50</u>	<u>0.00</u>	<u>266,562.00</u>	<u>0.00</u>
ลูกหนี้ – สุทธิ	<u>699,889.25</u>	<u>127,500.00</u>	<u>789,968.00</u>	<u>0.00</u>

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2552 ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ แยกเป็นค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ – ลูกหนี้การค้า จำนวน 274,282.50 บาท

5. ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ – สุทธิ ประกอบด้วย

	ปี 2550	ปี 2549
	บาท	บาท
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	1,770,504.25	3,013,565.59
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>842,430.49</u>	<u>895,752.28</u>
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับสุทธิ	<u>928,073.76</u>	<u>2,117,813.31</u>

6. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	ปี 2550	ปี 2549
	บาท	บาท
เงินชดเชยลูกหนี้เหตุการณ์ความไม่สงบในภาคใต้จากรัฐบาลต่างประเทศ	139,142.00	0.00
เงินรอเรียกคืน	739.65	739.65
โครงการร้านค้าชุมชน	3,530.00	3,530.00
ค่าปรับค้างรับ – สุทธิ	366,539.45	367,593.00
รวม	509,951.10	371,862.65

7. เงินลงทุน ประกอบด้วย

	ปี 2550	ปี 2549
	บาท	บาท
เงินลงทุนระยะยาว		
เงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด		
หุ้น ชสก.นราธิวาส จำกัด	17,200.00	17,200.00
หุ้นบริษัทสหประกันชีวิต จำกัด	50,000.00	50,000.00
หุ้นสามัญ ธกส.	26,800.00	26,800.00
รวมเงินลงทุนระยะยาว	94,000.00	94,000.00

เงินลงทุนหุ้นบริษัทสหประกันชีวิต จำกัด จำนวน 50,000.00 บาท ขณะบริษัทสหประกันชีวิต จำกัด ถูกกระทรวงพาณิชย์สั่งให้ควบคุมบริษัทและแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมบริษัทสหประกันชีวิต จำกัด ให้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนด ว่าด้วยการควบคุมตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 จนกว่าจะแล้วเสร็จ ซึ่งการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของสหกรณ์ผู้ถือหุ้น

8. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ ประกอบด้วย

	ปี 2550	ปี 2549
	บาท	บาท
ที่ดิน	72,000.00	72,000.00
เครื่องใช้สำนักงาน	6,942.50	8,669.87
รวม	78,942.51	80,669.87

9. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	ปี 2550	ปี 2549
	บาท	บาท
เงินมัดจำ	28,125.00	28,125.00
เงินประกัน	<u>73,210.00</u>	<u>71,210.00</u>
รวม	<u>99,335.00</u>	<u>99,335.00</u>

10. เงินกู้ยืมระยะสั้น ประกอบด้วย

	ปี 2550	ปี 2549
	บาท	บาท
เงินกู้ยืมระยะสั้น	9,889,509.00	9,887,007.00
รวม	<u>9,889,509.00</u>	<u>9,887,007.00</u>

เงินกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 9,889,509.00 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7.50 ต่อปี โดยมีคณะกรรมการดำเนินการเป็นหลักประกัน

11. เงินรับฝาก ประกอบด้วย

	ปี 2550	ปี 2549
	บาท	บาท
เงินรับฝากออมทรัพย์	339,153.16	367,717.04
เงินรับฝากประจำ	18,053.94	16,909.38
เงินรับฝากสัจจะออมทรัพย์	91,698.85	92,210.66
รวม	<u>448,905.95</u>	<u>476,837.08</u>

12. หนี้สินหมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	ปี 2550	ปี 2549
	บาท	บาท
เงินรอจ่ายคืนค่าหุ้น	10,965.58	10,956.58
เงินรับชำระหนี้เกินรอจ่ายคืน	1,253.00	1,253.00
ดอกเบี้ยเงินรับฝากประจำค้างจ่าย	1,223.13	1,144.56
เงินปันผลตามหุ้นค้างจ่าย	20,613.00	43,651.25
เงินเหลือคืนค้างจ่าย	327.00	327.00
เงินซากาคัดค้างจ่าย	<u>1,134.00</u>	<u>1,134.00</u>
รวม	<u>35,515.71</u>	<u>58,475.39</u>

13. หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	<u>ปี 2550</u>	<u>ปี 2549</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เงินสะสมเจ้าหน้าที่	12,061.39	11,272.33
กองทุนสงเคราะห์เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง	10,848.00	5,439.00
สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่	305,380.00	285,950.00
เงินอุดหนุนพัฒนาด้านการผลิต	900,000.00	900,000.00
เงินอุดหนุนโครงการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์	<u>756,000.00</u>	<u>756,000.00</u>
รวม	<u>1,984,289.39</u>	<u>1,958,661.33</u>

14. ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ ประกอบด้วย

	<u>ปี 2550</u>	<u>ปี 2549</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
ทุนสาธารณประโยชน์	6,176.00	6,176.00
ทุนสะสมเพื่อให้มีสำนักงาน	11,475.00	11,475.00
ทุนรับโอนหุ้น	4,400.00	4,400.00
ทุนเพื่อขยายงาน	60,400.37	60,400.37
ทุนสวัสดิการดำเนินงาน	<u>877.21</u>	<u>877.21</u>
รวม	<u>83,328.58</u>	<u>83,328.58</u>

สหกรณ์การเกษตรต้นหยงมัส จำกัด
 หมายเหตุประกอบงบการเงิน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2552 และ 2551

1. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

- สหกรณ์บันทึกบัญชีโดยใช้เกณฑ์คงค้าง
- สหกรณ์ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้ในจำนวนที่เพียงพอสำหรับการขาดทุนซึ่งอาจเกิดขึ้น โดยคิดเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้ ณ วันสิ้นปีตามอายุของหนี้ที่ค้างชำระของลูกหนี้แต่ละราย
- สหกรณ์ตีราคาสินค้าคงเหลือตามราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่าโดยคำนวณราคาทุนตามวิธีเข้าก่อนออกก่อน
- สินค้าคงเหลือสภาพเสื่อมชำรุด ประกอบด้วย ปุ๋ยโบโอพลัส จำนวน 94 กระสอบ และปุ๋ยโบโอคิลย์ จำนวน 5 กระสอบ ราคาทุนละ 240.00 บาท เนื่องจากเปียกชื้น คณะกรรมการจึงมีมติประเมินราคาที่จะขายได้ในราคาละ 100.00 บาท ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2552
- สหกรณ์ตีราคาวัสดุคงเหลือตามราคาทุน
- ค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงาน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงในอัตราที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- สหกรณ์บันทึกเครื่องใช้สำนักงาน-ศูนย์คัดแยก ที่จัดหาด้วยเงินอุดหนุนจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ไว้ในบัญชีเครื่องใช้สำนักงานและคำนวณโดยวิธีเส้นตรงในอัตราที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- เงินลงทุนระยะยาวเป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด แสดงด้วยราคาทุน
- สิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ตัดจ่ายตามอายุการใช้ที่ได้รับ
- สหกรณ์ก่อสร้างอาคารศูนย์คัดแยกผลไม้ในดินของสหกรณ์การเกษตรเมืองนราธิวาส จำกัด โดยสหกรณ์ทำหนังสือสัญญาก่อตั้งสิทธิเหนือพื้นดินระยะเวลา 30 ปี การตัดจ่ายสิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดินสหกรณ์ตัดจ่ายตามอายุการใช้ที่ได้รับซึ่งกำหนดให้ตัดจ่ายได้ไม่เกิน 20 ปี
- ค่าซ่อมบำรุง ค่าซ่อมแซม รวมทั้งการซื้อมาเปลี่ยนแทนสำหรับสินทรัพย์รายการย่อย ๆ ถือเป็นค่าใช้จ่ายหักจากรายได้ การต่อเติมหรือเพิ่มเติมอาคารและอุปกรณ์รายใหญ่ ๆ ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

2. เงินสดและเงินฝากธนาคาร ประกอบด้วย

	ปี 2552	ปี 2551
	บาท	บาท
เงินสด	25,331.09	11,897.78
เงินฝากธนาคาร		
ออมทรัพย์	144,447.06	5,012,136.83
สลากทวีสิน	<u>3,000.00</u>	<u>3,000.00</u>
รวม	<u>172,758.12</u>	<u>5,027,034.61</u>

3. เงินให้กู้ยืม-สุทธิ ประกอบด้วย

	ปี 2552		ปี 2551	
	ระยะสั้น	ระยะยาว	ระยะสั้น	ระยะยาว
ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น	1,206,770.00	18,000	963,440.00	0.00
ลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง	1,448,162.00	591,000.00	1,327,456.00	224,000.00
ลูกหนี้เงินกู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	1,283,060.00	1,869,095.00	1,283,612.00	2,328,251.00
ลูกหนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	994,681.04	441,327.00	1,022,336.01	607,324.00
ลูกหนี้เงินกู้กองทุนสงเคราะห์จัดหาปุ๋ย	105,174.00	0.00	106,822.00	0.00
ลูกหนี้เงินกู้พัฒนาด้านการผลิต	<u>460,949.00</u>	<u>0.00</u>	<u>460,949.00</u>	<u>0.00</u>
รวม	5,498,796.04	2,919,422.00	5,164,615.04	3,159,575.00
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	<u>1,821,345.04</u>	<u>0.00</u>	<u>1,738,288.44</u>	<u>0.00</u>
เงินให้กู้ยืม – สุทธิ	<u>3,677,451.00</u>	<u>2,919,422.00</u>	<u>3,426,326.60</u>	<u>3,159,575.00</u>

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2552 ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญแยกเป็นค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ - ลูกหนี้เงินกู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จำนวน 960,044.00 บาท ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ- ลูกหนี้เงินกู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จำนวน 861,301.04 บาท

4. ลูกหนี้ – สุทธิ ประกอบด้วย

	ปี 2552		ปี 2551	
	ระยะสั้น	ระยะยาว	ระยะสั้น	ระยะยาว
ลูกหนี้การค้า	383,778.00	0.00	456,693.75	0.00
ลูกหนี้เงินยืมพนักงาน	30,000.00	185,000.00	30,000.00	215,000.00
ลูกหนี้เงินยืมทอรอง	<u>29,940.00</u>	<u>0.00</u>	<u>27,990.00</u>	<u>0.00</u>
รวมลูกหนี้	443,718.00	185,000.00	514,683.75	215,000.00
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	<u>291,640.75</u>	<u>0.00</u>	<u>323,473.65</u>	<u>0.00</u>
ลูกหนี้ - สุทธิ	<u>152,077.25</u>	<u>185,000.00</u>	<u>191,210.10</u>	<u>215,000.00</u>

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2552 ค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญเป็นค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญ – ลูกหนี้การค้า
ทั้งจำนวน

5. ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม – สุทธิ ประกอบด้วย

	ปี 2552	ปี 2551
	บาท	บาท
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม	1,211,758.17	1,575,109.25
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	122,750.65	437,453.08
ดอกเบี้ยเงินให้กู้พัฒนาด้านการผลิต	57,633.00	45,470.00
ดอกเบี้ยช่วยเหลือเกษตรกร	43,349.00	35,172.00
รวม	1,435,490.82	2,093,204.33
หัก ค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญ	451,565.92	1,060,461.41
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม - สุทธิ	983,924.90	1,032,742.92

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2552 ค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญข้างต้น แยกเป็น ค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญ - ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม จำนวน 314,915.02 บาท ค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญ - ดอกเบี้ยเงินให้กู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จำนวน 122,750.65 บาท ค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญ - ดอกเบี้ยเงินให้กู้พัฒนาด้านการผลิตจำนวน 11,395.55 บาท และค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญ – ดอกเบี้ยโครงการจัดหาปุ๋ยจำนวน 2,504.70 บาท

6. สินค้าคงเหลือ ประกอบด้วย

	ปี 2552	ปี 2551
	บาท	บาท
สินค้าสภาพปกติ	30,835.96	77,685.50
สินค้าเสื่อมชำรุด	23,760.00	0.00
รวม	54,595.96	77,468.50
หัก ค่าเผื่อนี้มูลค่าสินค้าลดลง	13,860.00	0.00
	40,735.96	77,685.50

7. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	ปี 2552	ปี 2551
	บาท	บาท
เงินชดเชยถูกหนีเหตุการณ้ความไม่สงบในภาคใต้จากรัฐบาลค้ำรับ	1,820.00	1,820.00
เงินรอเรียกคืน	807.65	739.65
โครงการร้านค้าชุมชน	3,530.00	3,530.00
ดอกเบี้ยชดเชยจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ค้ำรับ	192.47	0.00
ค่าปรับเงินให้กู้ค้ำรับ	428,399.00	429,191.00
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	169,668.40	21,459.55
ค่าปรับค้ำรับ – สุทธิ	258,730.60	407,731.45
ค่าปรับเงินให้กู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ค้ำรับ	8,372.71	14,332.71
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	8,372.71	14,332.71
ค่าปรับเงินให้กู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ค้ำรับ – สุทธิ	0.00	0.00
เงินอุดหนุน โครงการส่งเสริมพัฒนากลุ่มอาชีพค้ำรับ	0.00	0.00
รวม	265,080.72	438,821.10

8. เงินลงทุน ประกอบด้วย

	ปี 2552	ปี 2551
	บาท	บาท
เงินลงทุนระยะยาว		
เงินลงทุนที่ไม่อยู่ใ้ความต้องการของตลาด		
หุ้นบริษัทสหประกันชีวิต จำกัด	50,000.00	50,000.00
หุ้น ชสก.นราธิวาส จำกัด	18,200.00	17,200.00
หุ้น ธกส.	26,890.00	26,800.00
รวมเงินลงทุนระยะยาว	95,000.00	94,000.00

9. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ ประกอบด้วย

	ปี 2552	ปี 2551
	บาท	บาท
ที่ดิน	72,000.00	72,000.00
เครื่องใช้สำนักงาน	25,152.57	30,067.18
เครื่องใช้สำนักงาน – ศูนย์คัดแยก	282,248.38	102,067.18
รวม	379,400.95	102,067.18

10. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	ปี 2552	ปี 2551
	บาท	บาท
เงินประกัน	73,210.00	71,210.00
เงินมัดจำ	28,125.00	28,125.00
รวม	<u>101,335.00</u>	<u>99,335.00</u>

11. เงินกู้ยืมระยะสั้น ประกอบด้วย

	ปี 2552	ปี 2551
	บาท	บาท
เงินกู้ยืมระยะสั้น	8,909,478.50	9,263,412.00
รวม	<u>8,909,478.50</u>	<u>9,263,412.00</u>

เงินกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 8,909,478.50 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7.50 ต่อปี โดยมีคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้ค้ำประกัน

12. เงินรับฝาก ประกอบด้วย

	ปี 2552	ปี 2551
	บาท	บาท
เงินรับฝากออมทรัพย์	252,252.15	264,344.69
เงินรับฝากออมทรัพย์สัจจะ	99,092.12	98,337.01
เงินรับฝากประจำ	20,466.60	19,277.07
รวม	<u>371,810.87</u>	<u>381,958.77</u>

13. หนี้สินหมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	ปี 2552	ปี 2551
	บาท	บาท
เงินรอจ่ายคืนค่าหุ้น	9,700	9,720.08
ดอกเบี้ยเงินรับฝากประจำจ่าย	1,271.12	1,189.53
เงินปันผลตามหุ้นค้างจ่าย	18,325.00	20,613.00
เงินประกันตะกร้าค้างจ่าย	8,200.00	8,200.00
เงินสมทบเงินทดแทนประกันสังคมค้างจ่าย	0.00	1,562.00
ดอกเบี้ยรับเงินฝากธนาคารรอจ่ายคืนกรมส่งเสริมสหกรณ์	0.00	4,551.98
ดอกเบี้ยรับล่วงหน้าเงินกู้พัฒนาด้านการผลิต	<u>0.00</u>	<u>966.00</u>
รวม	<u>37,496.12</u>	<u>46,802.59</u>

14. หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	<u>ปี 2552</u>	<u>ปี 2551</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เงินสะสมเจ้าหน้าที่	32,324.55	22,032.01
กองทุนสงเคราะห์เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง	26,948.00	20,004.00
สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่	362,460.00	351,489.00
เงินอุดหนุน โครงการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์	831,000.00	831,000.00
เงินอุดหนุน โครงการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ	25,000.00	25,000.00
เงินอุดหนุน โครงการพัฒนาประสิทธิภาพ	143,000.00	116,000.00
เงินชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาล	<u>20,816.00</u>	<u>0.00</u>
รวม	<u>1,441,548.55</u>	<u>1,365,525.01</u>

15. ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ ประกอบด้วย

	<u>ปี 2552</u>	<u>ปี 2551</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
ทุนสาธารณประโยชน์	5,796.00	6,176.00
ทุนสะสมเพื่อให้มีสำนักงาน	11,475.00	11,475.00
ทุนรับโอนหุ้น	4,400.00	4,400.00
ทุนเพื่อขยายงาน	60,400.37	60,400.37
ทุนสวัสดิการดำเนินงาน	<u>877.21</u>	<u>877.21</u>
รวม	<u>82,948.58</u>	<u>83,328.58</u>

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสุวรรณ เพ็ชรลีขาว
วัน เดือน ปีเกิด	27 พฤษภาคม 2502
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ เชียงใหม่ 2526
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนราธิวาส กรมส่งเสริมสหกรณ์
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ ชำนาญการพิเศษ

